

**Jilid I
Bil. 48**

**Hari Jumaat
18hb Mac, 1983**

PENYATA RASMI PARLIMEN

PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT
HOUSE OF REPRESENTATIVES

PARLIMEN KEENAM
Sixth Parliament

PENGGAL PERTAMA
First Session

KANDUNGANNYA

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 6559]

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Bahasa Kebangsaan (Pindaan dan Perluasan)
[Ruangan 6650]

Rang Undang-undang Perbekalan Tambahan (1982) [Ruangan 6685]

USUL-USUL:

Anggaran Pembangunan Tambahan Ketiga, 1982 [Ruangan 6689]

MALAYSIA
DEWAN RAKYAT YANG KEENAM

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG PERTAMA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang Dipertua, DATO MOHAMED ZAHIR BIN HAJI ISMAIL,
D.S.D.K., J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Pertahanan, DATO' SERI
DR MAHATHIR BIN MOHAMAD, S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S.,
S.P.M.J., D.P., D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T.
(Kubang Pasu).

„ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Hal Ehwal Dalam
Negeri, DATO MUSA HITAM, S.P.M.J., S.S.I.J., S.P.M.S., D.U.N.M.,
S.P.N.S. (Panti).

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, DATO' LEE SAN CHOON, S.P.M.J.,
S.S.I.J., K.M.N. (Seremban).

„ Menteri Luar Negeri, TAN SRI HAJI MUHAMMAD GHAZALI BIN
SHAFIE, P.M.N., S.S.A.P., S.I.M.P., S.P.D.K. (Lipis).

„ Menteri Kebajikan Am, DATIN PADUKA HAJAH AISHAH BINTI
HAJI ABDUL GHANI, D.P.M.S., J.M.N. (Kuala Langat).

„ Menteri Perdagangan dan Perindustrian, Y.M. TENGKU DATO'
AHMAD RITHAUDDEEN AL-HAJ BIN TENGKU ISMAIL, S.P.M.P.,
S.S.A.P., P.M.K. (Kota Bharu).

„ Menteri Kewangan, Y.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH
HAMZAH, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Ulu
Kelantan).

„ Menteri Kesihatan, TAN SRI CHONG HON NYAN, P.S.M., J.M.N.
(Batu Berendam).

„ Menteri Perusahaan Utama, DATO' PAUL LEONG KHEE SEONG,
D.P.C.M. (Taiping).

„ Menteri Pertanian, DATO' ABDUL MANAN BIN OTHMAN,
D.P.M.T., P.P.T. (Kuala Terengganu).

„ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATUK LEO MOGGIE ANAK
IROK, P.N.B.S. (Kanowit).

„ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO' DR NEO
YEE PAN, S.P.M.J., B.S.I. (Muar).

„ Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, DATO'
S. SAMY VELLU, S.P.M.J., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungei
Siput).

- Yang Berhormat Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATO' MOKHTAR BIN HAJI HASHIM, D.S.N.S. (Tampin).
- „ Menteri Perusahaan Awam, DATIN PADUKA RAFIDAH AZIZ, D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar).
- „ Menteri Pelajaran, DATUK DR SULAIMAN BIN HAJI DAUD, P.N.B.S., J.B.S. (Santubong).
- „ Menteri Wilayah Persekutuan, DATUK PENGIRAN OTHMAN BIN HAJI PENGIRAN RAUF, P.G.D.K., A.D.K. (Kimanis).
- „ Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar, DATO' SANUSI BIN JUNID, D.S.D.K., S.M.K. (Jerlun-Langkawi).
- „ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATUK ABDULLAH BIN HAJI AHMAD BADAWI, D.M.P.N., D.J.N., K.M.N. (Kepala Batas).
- „ Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, DATO' RAIS YATIM, D.S.N.S. (Jelebu).
- „ Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, DATO' MAK HON KAM, D.P.M.P., J.M.N. (Tanjong Malim).
- „ Menteri Penerangan, TUAN MOHD. ADIB BIN HAJI MOHD. ADAM (Alor Gajah).
- „ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, DATUK AMAR STEPHEN YONG KUET TZE, D.A., P.N.B.S. (Padawan).
- „ Menteri, DATO MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.S.I.J., D.P.M.J., P.N.B.S., K.M.N. (Pulai).
- „ Timbalan Yang Dipertua, DATO DR HEE TIEN LAI, D.S.I.J., A.M.N., P.I.S., B.S.I., J.P. (Ayer Hitam).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, DATO' CHAN SIANG SUN, D.I.M.P., J.S.M., A.M.N., P.J.K., J.P. (Bentong).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DR GOH CHENG TEIK (Nibong Tebal).
- „ Timbalan Menteri Kesihatan, DATO' K. PATHMANABAN, D.S.N.S., K.M.N. (Telok Kemang).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO' LEW SIP HON, D.P.M.S., J.M.N. (Shah Alam).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO DR LING LIONG SIK, D.P.M.P. (Mata Kuching).
- „ Timbalan Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, DATO' HAJI ZAKARIA BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.P.M.T., K.M.N., P.J.K. (Besut).
- „ Timbalan Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, DATO' DR NIK HUSSAIN BIN ABDUL RAHMAN, D.P.M.K., K.M.N. (Kuala Krai).
- „ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATUK CLARENCE E. MANSUL, P.G.D.K. (Penampang).

- Yang Berhormat Timbalan Menteri Pertanian, DATO' CHIN HON NGIAN, D.S.I.J. (Rengam).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO' SHAHRIR BIN ABDUL SAMAD, D.P.M.J., P.I.S. (Johor Bahru).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, DATO' ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, D.P.M.S., S.M.T., P.I.S. (Kuala Selangor).
- „ Timbalan Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, DATUK WILLIAM LYE CHEE HIEN, P.G.D.K., A.S.D.K. (Gaya).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' HAJI MOHAMED SUHAIMI BIN DATO' HAJI KAMARUDDIN, D.P.M.S., A.M.N. (Sepang).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, TUAN BUJANG BIN HAJI ULIS (Simunjan).
- „ Timbalan Menteri Pertahanan, ABANG ABU BAKAR BIN DATU BANDAR ABANG HAJI MUSTAPHA, J.M.N. (Paloh).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, TUAN LUHAT WAN (Baram).
- „ Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, TUAN MOHD. KASSIM BIN AHMED (Machang).
- „ Timbalan Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATIN PADUKA CHOW POH KHENG *alias* ROSEMARY CHONG, D.P.M.S. (Ulu Langat).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, PUAN SHARIFFAH DORA BINTI SYED MOHAMED, A.M.N., P.I.S., B.S.I. (Semerah).
- „ Timbalan Menteri Wilayah Persekutuan, TUAN MUHYIDDIN BIN HAJI MOHD. YASSIN, S.M.J., P.I.S. (Pagoh).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN S. SUBRAMANIAM (Segamat).
- „ Timbalan Menteri Pelajaran, DR TAN TIONG HONG (Raub).
- „ Timbalan Menteri Penerangan PUAN RAHMAH BINTI OTHMAN, J.S.M., S.M.S., A.M.N., P.J.K. (Selayang).
- „ Timbalan Menteri Pelajaran, DATO' MOHAMED KHALIL YAAKOB (Maran).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, TUAN SABBARUDDIN CHIK (Temerloh).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, PUAN NAPSIAH BINTI OMAR (Kuala Pilah).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri TUAN ANWAR BIN HAJI IBRAHIM (Permatang Pauh).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN LAW HIENG DING, P.B.S. (Sarikie).

- Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Kebajikan Am, TUAN JAWAN ANAK EMPALING, K.M.N. (Rajang).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Perusahaan Awam, TUAN HUSSEIN BIN MAHMUD (Tanah Merah).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, DATO' LEE BOON PENG, D.S.N.S., A.M.N., P.J.K., J.P. (Mantin).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos, TUAN AU HOW CHEONG, P.M.P. (Telok Intan).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan, TUAN TING LING KIEW (Bintulu).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Luar Negeri, TUAN ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR (Kulim—Bandar Bahru).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, TUAN ZAINAL ABIDIN BIN ZIN (Bagan Serai).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar, TUAN RADZI BIN SHEIKH AHMAD (Kangar).
- „ TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).
- „ TUAN ABDUL GHANI BIN MISBAH, P.P.N., B.S.K. (Kinabatangan).
- „ DR ABDUL HAMID BIN PAWANTEH (Arau).
- „ TUAN HAJI ABDUL RAHIM BIN ABU BAKAR, A.M.N., S.M.P. (Kuantan).
- „ TUAN ABDUL RAMAN BIN SULIMAN (Parit Buntar).
- „ DATUK PATINGGI HAJI ABDUL TAIB BIN MAHMUD, D.P., D.A., S.P.M.J., P.G.D.K. (Samarahan).
- „ TUAN ABDILLAH BIN HAJI ABDUL HAMID (Silam).
- „ DATO' HAJI ABU BAKAR BIN UMAR, D.S.K.D., S.D.K. (Kota Setar).
- „ TUAN HAJI AFFENDY BIN TUN HAJI MOHD. FUAD STEPHENS (Marudu).
- „ TUAN AHMED HAMBAL BIN YEOP MAJLIS (Parit).
- „ DATUK ALFRED JABU ANAK NUMPANG (Betong).
- „ TUAN ALIAS BIN MD. ALI, P.J.K. (Ulu Terengganu).
- „ TUAN ANDREW JANGGI MUYANG (Lubok Antu).
- „ TUAN AWANG BIN JABAR, P.J.K. (Dungun).
- „ TUAN HAJI AZHARUL ABIDIN BIN HAJI ABDUL RAHIM, A.M.P. (Batang Padang).
- „ TUAN BAHARI BIN HARON (Labis).
- „ TUAN BAN HON KEONG (Batu Gajah).

Yang Berhormat DR GEORGE CHAN HONG NAM (Lambir).

„ TUAN CHAN KOK KIT (Sungai Besi).

„ TUAN DAIM ZAINUDDIN (Kuala Muda).

„ DATO MICHAEL CHEN WING SUM, D.P.M.S. (Beras).

„ TUAN PETER CHIN GAN OON (Ipoh).

„ TUAN DAUD BIN DATO HAJI TAHA (Batu Pahat).

„ TUAN HAJI DUSUKI BIN HAJI AHMAD (Tumpat).

„ TUAN EDMUND LANGGU ANAK SAGA, P.B.S. (Saratok).

„ DATUK EDWIN ANAK TANGKUN, P.N.B.S., P.B.S, A.B.S. (Batang Lupar).

„ TUAN FUNG KET WING (Sandakan).

„ TUAN NEWMAN GABAN (Bandau).

„ TUAN GOOI HOCK SENG (Bukit Bendera).

„ TUAN V. GOVINDARAJ, A.M.N., P.J.K. (Pelabuhan Kelang).

„ DATUK HARRIS BIN MOHD. SALLEH, S.P.D.K., S.P.M.J. (Ulu Padas).

„ TUAN HASSAN ALBAN BIN HAJI SANDUKONG, J.P. (Labuk Sugut).

„ TUAN HASSAN BIN HAJI MOHAMED (Rantau Panjang).

„ TUAN IBRAHIM AZMI BIN HASSAN (Kuala Nerus).

„ TUAN ISMAIL BIN ARSHAD, A.M.K. (Jerai).

„ TUAN ISMAIL *alias* MANSOR BIN SAID, A.M.N. (Kemaman).

„ DATO JAMALUDDIN BIN HAJI SUHAIMI, A.M.N., P.J.K. (Sabak Bernam).

„ TUAN JUSTINE ANAK JINGGOT (Ulu Rajang).

„ DATO' SRI HAJI KAMARUDDIN BIN HAJI MOHD. ISA, S.P.M.P., K.M.N., J.P. (Larut).

„ TUAN KAN YAU FA (Tawau).

„ TUAN KARPAL SINGH (Jelutong).

„ TUAN KHADRI BIN SABRAN (Tenggaroh).

„ TUAN MARK KODING (Kinabalu).

„ DR KOH TSU KOON (Tanjong).

„ DATO LEE KIM SAI (Ulu Selangor).

„ TUAN LEE LAM THYE (Kuala Lumpur Bandar).

„ TUAN LEO MICHAEL TOYAD (Mukah).

„ DATUK LEONARD LINGGI ANAK JUGAH, P.N.B.S, J.B.S. (Kapit).

„ TUAN LIM KIT SIANG (Kota Melaka).

- Yang Berhormat TUAN LIM LIANG SENG (Kinta).
- „ TUAN LING SIE MING (Sibu).
- „ TUAN MAMAT GHAZALEE BIN ABDUL RAHMAN (Ulu Nerus).
- „ TUAN MEGAT JUNID BIN MEGAT AYOB (Hilir Perak).
- „ TUAN AHMAD SHAH BIN DATO HUSSEIN TAMBAKAU (Keningau).
- „ TUAN MOHAMAD RAZLAN BIN HAJI ABDUL HAMID (Matang).
- „ TUAN MOHAMED TAJOL ROSLI BIN MOHAMED GHAZALI, A.M.P. (Gerik).
- „ DATO HAJI MOHAMED BIN HAJI ALI, K.M.N., A.M.N., P.B. (Nilam Puri).
- „ TUAN MOHAMED AMIN BIN HAJI DAUD (Pekan).
- „ DATO HAJI MOHAMMAD ABU BAKAR BIN RAUTIN IBRAHIM (Kuala Kedah).
- „ TUAN MOHAMMAD IDRIS BIN MOHAMMAD BASARI (Setapak).
- „ TUAN MOHAMMAD YAHYA BIN LAMPONG (Kota Belud).
- „ TUAN MOHAMMED YUSSOF BIN HAJI YAKOB (Hilir Padas).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZAIN BIN ABDULLAH, S.M.K. (Bachok).
- „ TUAN MOKHTARAM BIN RABIDIN (Pontian).
- „ TUAN MUTANG TAGAL (Bukit Mas).
- „ TUAN MUSTAFFA BIN MOHAMMAD (Sri Gading).
- „ TUAN NG CHENG KUAI (Lumut).
- „ DATO NGAH BIN A. RAHMAN (Ledang).
- „ TUAN HAJI NIK ABDUL AZIZ BIN NIK MAT, K.M.N., J.P. (Pengkalan Chepa).
- „ DATUK JAMES PETER ONGKILI, D.I.M.P. (Tuaran).
- „ TUAN OO GIN SUN, A.M.K., S.D.K., J.P. (Alor Setar).
- „ TUAN PATRICK ANEK UREN (Mas Gading).
- „ TUAN QUAH WEE LIAM (Kluang).
- „ TUAN RICHARD DAMPENG ANAK LAKI (Serian).
- „ TUAN SAIDIN BIN MAT PIAH (Padang Rengas).
- „ TUAN SEOW HUN KHIM (Bukit Mertajam).
- „ TUAN HAJI SEROJI BIN HAJI HARON (Baling).
- „ TUAN SHAMSURI BIN MD. SALLEH, A.M.N., P.K.T., J.P. (Balik Pulau).
- „ TUAN SIM KWANG YANG (Bandar Kuching).

- Yang Berhormat TAN SRI DATO SYED AHMAD SHAHABUDDIN AL-HAJ, P.S.M., S.P.M.K., S.S.D.K., P.N.B.S., P.G.D.K., J.M.N., J.P. (Padang Terap).
- „ TUAN TAN KOON SWAN (Damansara).
- „ TUAN TAN KOK HOOI (Padang Serai).
- „ DR TAN SENG GIAW (Kepong).
- „ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).
- „ WAN ABU BAKAR BIN WAN MOHAMAD (Jerantut).
- „ WAN IBRAHIM BIN WAN ABDULLAH (Pasir Mas).
- „ WAN MOHD. NAJIB BIN WAN MOHAMED (Pasir Puteh).
- „ WAN ZAINAB BINTI M. A. BAKAR, A.M.N., P.J.K. (Sungai Petani).
- „ TUAN YAHYA BIN HAJI ZAKARIA (Bagan Datok).
- „ TUAN YEOH POH SAN (Petaling).
- „ TUAN YEW FOO WENG (Menglembu).
- „ DATIN PADUKA ZALEHA BINTI ISMAIL, D.P.M.S. (Tanjong Karang).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Datuk Azizul Rahman bin Abdul Aziz.

Timbalan Setiausaha: Haji Mohd. Salleh bin Abu Bakar.

Penolong Setiausaha: Ghazali bin Haji Abdul Hamid.

Penolong Setiausaha: Abdullah bin Abdul Wahab.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Penyunting Kanan: Yahya Manap.

Penyunting: P. B. Menon.

Penyunting: Haji Osman bin Sidik.

Pemberita-pemberita:

N. Ramaswamy.

Louis Yeoh Sim Ngoh.

Abdul Rahman bin Haji Abu Samah.

Suhor bin Husin.

Amran bin Ahmad.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof.

Margaret Chye Kim Lian.

Puan Kong Yooi Thong.

Juliah binti Awam.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Hassan.

Shamsiah binti Mohd. Yusof.

Kalsom binti Ghazali.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Musa bin Alang Ahmad.

MALAYSIA
DEWAN RAKYAT

Jumaat, 18hb Mac, 1983

Mesyuarat dimulakan pada pukul 3.00 petang

DOA

(Tuan Yang Dipertua *mem-*
pengerusikan Mesyuarat)

JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN-
PERTANYAAN

YAYASAN KEBAJIKAN
KEBANGSAAN

1. Tuan Mohd. Idris bin Mohd. Basri minta Menteri Kebajikan Am menyatakan:

- (a) apakah fungsi Yayasan Kebajikan Kebangsaan yang telah ditubuhkan itu; dan
- (b) apakah kemajuannya setakat ini.

Menteri Kebajikan Am (Datin Paduka Hajjah Aishah binti Haji Abdul Ghani): Tuan Yang Dipertua, untuk (a) sukacita saya menyatakan bahawa tujuan utama Yayasan Kebajikan Negara ditubuhkan pada 6hb April, 1982 ialah untuk mengadakan satu tabung kewangan untuk kebajikan dan perkhidmatan sosial rakyat khasnya dalam bidang kebajikan kanak-kanak dan keluarga yang miskin. Untuk mencapai tujuan ini Yayasan dalam rancangan jangka panjang akan cuba memberi pertolongan kepada:

- (1) keluarga dan kanak-kanak dalam segi kebajikan, kesihatan dan pelajaran;

- (2) membantu atas kadar yang patut pertubuhan sukarela yang ada memberikan perkhidmatan kebajikan kepada rakyat;
- (3) menyebarkan maklumat berhubung dengan kerja-kerja kebajikan seperti menganjurkan seminar, persidangan dan bengkel-bengkel berkaitan dengan kebajikan masyarakat;
- (4) mempertingkatkan professionalism kerja-kerja kemasyarakatan.

Untuk pecahan (b) pula, sukacita saya menyatakan bahawa jumlah wang yang telah dikutip setakat ini ialah sebanyak \$1,101,102.15 dan sebanyak \$2 juta dijangka akan dapat diterima tidak lama lagi. Yayasan ini juga telah memberi keutamaan kepada perkara berikut:

- (i) memberi bantuan wang sebanyak \$139,100 bagi menghantar 11 orang pesakit jantung berlubang yang terdiri dari kanak-kanak bagi menjalani pembedahan di Philippines Heart Centre for Asia di Manila;
- (ii) memberi bantuan wang sebanyak \$10,000, membantu pertubuhan sukarela iaitu Majlis Kanak-kanak Malaysia dan Majlis Pemulihan Malaysia;
- (iii) memberi bantuan wang sebanyak \$24,000 untuk melancarkan 8 buah Pusat Asuhan Kanak-kanak di 8 buah

flet di Wilayah Persekutuan anjuran Jabatan Kebajikan Masyarakat, Wilayah Persekutuan.

Tuan Chan Kok Kit: Soalan tambahan. Bolehkah Yang Berhormat Menteri memberi tahu atas jawapan tersebut akan membantu semua orang tanpa mengira kaum dan sama ada mangsa-mangsa kebakaran baru-baru ini di Kampung Sentosa di Jalan Kelang Lama, Kuala Lumpur yang terjumlah lebih 60 keluarga akan diberi bantuan dari Yayasan tersebut?

Datin Paduka Hajjah Aishah binti Haji Abdul Ghani: Tuan Yang Dipertua, sukacita saya menyatakan bahawa Yayasan ini memberi bantuan untuk semua orang seperti bantuan pesakit jantung berlubang tidaklah hanya terdiri dari satu kaum sahaja tetapi dari semua kaum yang telah dihantar namanya oleh pihak hospital. Walau bagaimanapun, berkenaan dengan bantuan kebakaran, Yayasan ini tidak ada membuat rancangan memberikan bantuan kebakaran kerana saya telah sebutkan bantuan yang dapat kita utamakan pada hari ini ialah kebajikan kanak-kanak khususnya daripada segi kesihatan kerana kewangan kita masih terhad dan begitu juga banyak lagi perkara-perkara lain yang perlu diselenggara iaitu kita memberikan keutamaan kepada kes-kes yang tidak ada tempat untuk meminta mana-mana bantuan.

Wan Mohd. Najib bin Mohamed: Tuan Yang Dipertua, saya ingin bertanya Yang Berhormat Menteri Kebajikan Am, daripada punca kewangan yang ada sebanyak \$1 juta lebih itu dan juga \$2 juta yang akan didapati ini, adakah wang ini daripada pemberian Kerajaan ataupun daripada mana-mana punca derma yang diterima dan apakah Yayasan ini akan mempunyai satu projek khas yang akan mendapatkan hasil-hasil yang tetap kepada Yayasan ini.

Datin Paduka Hajjah Aishah binti Haji Abdul Ghani: Tuan Yang Dipertua, setakat ini Yayasan ini mendapat punca kewangannya ialah derma daripada orang ramai dan yang \$2 juta adalah kutipan daripada cabutan khas Loteri Kebajikan. Pelancaran daripada Kerajaan ataupun bantuan khas daripada Kerajaan memang tidak ada dan Yayasan ini memang ada rancangan untuk mengembangkan punca-punca kewangannya sebab itulah di dalam Yayasan ini juga ada wakil daripada Pemegang Amanah (Public Trustee) iaitu yang membuat pelaburan tentang wang Yayasan ini supaya dapatlah Yayasan ini satu hari kelak tidak hanya menggantungkan punca-punca kewangannya dari segi derma orang ramai sahaja.

PERKHIDMATAN KERAJAAN— PENYEMAKAN GAJI

2. Tuan Ibrahim Azmi bin Hassan minta Perdana Menteri menyatakan, memandangkan bahawa Kerajaan telah menaikkan cukai ke atas barang-barang tertentu untuk mengimbangkan pandangan rakyat terhadap Kerajaan, adakah Kerajaan telah atau akan menyemak gaji-gaji di dalam berbagai perkhidmatan terutamanya pekerja-pekerja pendapatan rendah.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dr Goh Cheng Teik): Tuan Yang Dipertua, setakat ini Kerajaan tidak bercadang untuk membuat penyemakan gaji bagi pekerja-pekerja dalam sektor awam.

PERUSAHAAN SECONDARY DI ATAS BEKAS LOMBONG

3. Tuan Ban Hon Keong minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan:

(a) sama ada Kementerian beliau ada atau tidak menyediakan sebarang rancangan Secondary

Industri dalam kawasan Lembah Kinta, selepas 80 tahun melombong, selain daripada kolam-kolam bekas lombong itu?

- (b) berapa lombong, lombong pam dan kapal korek telah tutup dan jumlah pekerja yang terlibat sejak tindakan Kawalan Bijih dilaksanakan (Tin Control); dan
- (c) berapakah kekurangan kita dalam perusahaan timah tahun 1982 jika dibandingkan dengan tahun yang lalu?

Timbalan Menteri Perusahaan Utama (Tuan Bujang bin Haji Ulis): Tuan Yang Dipertua, jawapan-jawapan bagi soalan Ahli Yang Berhormat adalah seperti berikut:

- (a) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sebarang rancangan pembangunan, termasuk memajukan perusahaan sekunder (secondary industry) di atas tanah-tanah bekas lombong iaitu selepas tempoh pajakan lombong tamat, adalah luar bidang tanggungjawab Kementerian saya. Oleh itu Kementerian saya tidak ada menyediakan sebarang rancangan perusahaan sekunder di kawasan Lembah Kinta;
- (b) Sejak kawalan bijih timah dilaksanakan jumlah lombong, lombong pam dan kapal korek yang telah ditutup dan jumlah pekerja yang terlibat dengan penutupan tersebut di negara ini adalah seperti berikut:

		<i>Jumlah</i>	<i>Bil. Pekerja</i>
Kapal Korek	..	16	1,747
Pam Kelikir	..	47	3,814
Lain-lain		1	401
JUMLAH	..	64	5,962

Perlu dinyatakan di sini bahawa penutupan lombong-lombong tersebut bukanlah semata-mata disebabkan oleh tindakan kawalan bijih yang sedang berkuatkuasa pada masa ini tetapi terdapat juga yang disebabkan oleh keadaan yang mengandungi bijih yang berkurangan setelah dilombong, penamatan tempoh pajakan lombong dan lain-lain faktor ekonomi.

- (c) Jumlah pengeluaran bijih timah di negara ini bagi tahun 1982 ialah 52,342 tan metrik berbanding dengan pengeluaran tahun 1981 berjumlah 59,938 tan metrik.

Tuan Mohamed Amin bin Haji Daud: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan, saya ingin tahu daripada Timbalan Menteri Perusahaan Utama sejak akhir-akhir ini harga bijih timah melambung begitu tinggi sekali di pasaran dunia, meningkat lebih daripada \$3,000. Apakah sebab-sebab keadaan ini berlaku di pasaran dunia dan berapa lamakah keadaan ini akan berlarutan?

Tuan Bujang bin Haji Ulis: Kalau dibanding dengan harga bijih timah dalam tahun 1982 dan awal 1983 harga bijih timah baru-baru ini tidaklah begitu melambung naik. Setahu saya harga pada hari ini lebih kurang \$30.50 satu kilo berbanding dengan \$29.15 satu kilo dalam enam bulan Januari tahun 1983. Jadi, kenaikan yang begini rupa walaupun saya kata tidak begitu tinggi melambung adalah dianggap sebagai satu ekor dari pada kemungkinan ekonomi dunia akan pulih dan permintaan untuknya akan bertambah.

SEKOLAH-SEKOLAH PEMBINAAN

4. Tuan Mamat Ghazalee bin Abdul Rahman minta Menteri Pelajaran menyatakan:

- (a) sama ada terdapat sekolah-sekolah yang menghadapi masalah tidak cukup bilik darjah dan lain-lain kemudahan di dalam melaksanakan KBSR; jika ada, berapa banyakkah sekolah-sekolah yang terlibat, mengikut negeri-negeri; dan
- (b) berapa banyakkah Sekolah-sekolah Rendah dan Menengah yang dirancang untuk dibina dalam tahun 1981 dan 1982 tetapi telah tergendala pelaksanaannya, mengikut negeri-negeri, apakah sebab-sebab utamanya, dan apakah langkah-langkah yang diambil untuk mengatasinya.

Timbalan Menteri Pelajaran (Dato' Mohamed Khalil Yaakob): Tuan Yang Dipertua, KBSR dilaksanakan di peringkat Sekolah Rendah termasuklah di kawasan bandar dan luar bandar. Di kawasan bandar kadangkala terdapat masalah pertambahan jumlah kemasukan murid-murid dari kelas-kelas yang ada oleh kerana terdapatnya pemindahan perkembangan projek perumahan dan lain-lain dan ini boleh mengakibatkan kelas-kelas yang ada tidak mencukupi.

Bagi mengatasi masalah ini sekolah-sekolah diminta menambahkan bilangan murid-murid di dalam satu-satu kelas termasuklah kelas-kelas KBSR hingga ke lingkungan 50 orang murid. Selain daripada itu, kelas-kelas dua sidang juga diadakan di sebelah pagi dan di sebelah petang. Walau bagaimanapun, ada juga setengah-setengah sekolah terutama di luar bandar terdapat kelas-kelas KBSR yang mempunyai murid-murid yang kurang dari 35 orang.

Dengan hal yang demikian, apa yang dikatakan kekurangan bilik darjah itu adalah berkait dengan takrif kita mengenai nisbah kelas dan murid.

Saya ingin menyakinkan bahawa tidak ada murid-murid yang tidak dapat belajar dalam kelas KBSR ini kerana tidak mempunyai bilik darjah yang cukup. Dalam merancang pembinaan sekolah-sekolah, Kementerian Pelajaran mengambil anjuran bagi satu-satu tempoh rancangan mengikut rancangan pembangunan 5 tahun. Ini adalah kerana pelaksanaan sesebuah projek melibatkan banyak proses, misalnya pengambilan tanah perancangan terperinci sehingga di peringkat tawaran dan seterusnya pembinaan. Proses ini biasanya mengambil masa beberapa tahun. Dengan yang demikian, peruntukan tahunan yang disediakan bagi sesebuah projek itu bergantung kepada kerjasama dan tahap pelaksanaannya.

Justeru itu, sesebuah projek yang dirancang bagi satu-satu tahun tidak semestinya dapat disiapkan dalam tahun yang sama dan ini bukanlah bermakna bahawa ianya tergendala bahkan ianya boleh dilaksanakan pada tahun berikutnya.

Walaupun bagaimanapun, ada beberapa buah projek yang menghadapi masalah pelaksanaan di bahagian tahap pelaksanaan. Kebelakangan ini sebahagian besar masalahnya ialah kekurangan peruntukan dan cuma sebilangan kecil sahaja menghadapi masalah pengambilan tanah dan masalah dalam pembinaan.

Dalam masalah kekurangan peruntukan, Kementerian saya telah pun mengambil langkah-langkah mengagihkan semula peruntukan dengan memberi keutamaan bagi projek-projek yang mendesak sahaja dan permohonan peruntukan bagi

projek-projek yang ditangguhkan pelaksanaannya akan dibuat semasa pemeriksaan belanjawan akan datang. Bagi projek yang menghadapi masalah tanah dan masalah dalam pembinaan, sebahagian besarnya telah pun dapat diselesaikan oleh Jabatan Kerja Raya dan Kerajaan Negeri.

Di bawah ini saya sebutkan bilangan projek-projek sekolah baru yang menghadapi masalah mengikut negeri setakat ini:

<i>Negeri</i>	<i>Sekolah Rendah</i>	<i>Sekolah Menengah</i>
Perlis	—	1
Kedah	4	1
Perak	6	1
Selangor	12	13
Wilayah Persekutuan	3	7
Negeri Sembilan	7	6
Melaka	1	3
Johor	18	9
Pahang	13	2
Terengganu ..	5	7
Kelantan	2	5
Sabah	26	11
Sarawak	13	10

Walau bagaimanapun, jumlah projek ini cuma merupakan 4% dari projek yang dirancang bagi Semenanjung, Sabah dan Sarawak dalam tempoh Rancangan Malaysia Keempat. Ini adalah kerana jumlah projek yang dirancang dalam tempoh Rancangan Malaysia Keempat berjumlah 4,250 projek sedangkan jumlah projek-projek yang menghadapi masalah setakat ini cuma 173 buah projek sahaja. Akan tetapi sepertimana yang ditegaskan sebelum ini projek-projek ini tidak tergendala dan masih berjalan di berbagai peringkat pelaksanaan.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Tuan Yang Dipertua, saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri sedar bahawa keramaian murid dalam satu kelas ini merupakan punca kelemahan murid-murid di sekolah rendah; tambahan pula sekiranya Kelas-kelas KBSR ini dijalankan tidak dapat guru-guru ini menyediakan peralatan yang cukup dan juga kawalan yang sempurna kepada kelas-kelas bawahan seperti ini dan keramaian murid yang lebih daripada 50 ini merupakan sejak 20 tahun dahulu hingga sekarang bilangan ini tidak pernah berubah seolah-olah dalam keramaian kelas ini tidak ada satu perancangan dibuat untuk mengurangkan keramaian murid dalam satu-satu kelas seperti ini. Adakah keadaan ini tidak mempunyai perancangan untuk masa akan datang untuk mengurangkan sedikit demi sedikit kerana ia merupakan punca kelemahan bagi murid-murid kita di Sekolah-sekolah Rendah.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Tuan Yang Dipertua, Kementerian memang sedar bahawa murid-murid yang melebihi atau di antara 50 itu merupakan satu kesesakan untuk mendapat pelajaran yang baik dan kita telah mengesyorkan dan sedang berusaha supaya tiap-tiap kelas KBSR itu mempunyai murid dalam lingkungan 35 seperti yang saya sebutkan tadi. Saya juga menyebutkan bahawa terdapat juga khasnya kawasan di luar bandar, yang mana nisbah yang saya sebutkan tadi sudah pun tercapai. Masalah yang kita hadapi sekarang ialah bagi sekolah-sekolah rendah khasnya di bandar yang sentiasa berhadapan dengan masalah peningkatan murid. Memanglah dari semasa ke semasa kita berikhtiar mengatasi masalah ini dengan membina kelas-kelas tambahan. Sekiranya masalah ini terdapat di kawasan luar bandar

umpamanya keadaan itu hanya berlaku apabila bangunan gantian kelas-kelas ini tidak dapat dilaksanakan mengikut jadual oleh kerana masalah pembinaan dan lain-lain.

Tuan Chan Kok Kit: Soalan tambahan. Bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri memberitahu mengapakah Kerajaan melancarkan sistem KBSR itu sedangkan perediaan asas seperti bilangan guru-guru dan bilik darjah yang cukup belum ada lagi seperti di Sekolah Rendah Cina Confucian dan Sekolah Rendah Cina Salak Selatan dalam kawasan Sungai Besi di mana setiap bilik darjah mempunyai murid lebih 50 orang dan bilakah Kerajaan boleh mengatasi masalah ini?

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Tuan Yang Dipertua, pelaksanaan KBSR ini sebenarnya telah dirancang dan segala perkiraan atas telah diambil, termasuk masalah-masalah yang boleh mempengaruhi pelaksanaannya. Memang kita melancarkan KBSR pada tahun ini kerana kita yakin bahawa ianya boleh dilaksanakan. Saya juga sedar di setengah-setengah tempat terdapat masalah kesesakan murid, yang melebihi dari angka ideal sehingga 50 orang seperti yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat, tetapi keadaan ini bukanlah menyeluruh dan tidaklah seharusnya menyebabkan kenapa kita tidak boleh melaksanakan KBSR ini.

Tuan Mohamed Tajol Rosli bin Mohamed Ghazali: Tuan Yang Dipertua, saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri sama ada dalam masa beliau menjawab soalan ini tadi dan menyatakan bahawa ada setengah-setengah sekolah di mana jumlah muridnya kecil jika dibandingkan dengan sekolah-sekolah yang lain sama ada perkara ini menjadikan asas

bagi Kementerian Pelajaran untuk memberikan kemudahan-kemudahan yang tidak sama. Maksud saya ialah dapatkah Timbalan Menteri memberi jaminan bahawa kemudahan-kemudahan yang terdapat di sekolah-sekolah yang ada di kawasan bandar akan dapat juga dinikmati oleh sekolah-sekolah ataupun kelas KBSR yang ada di kawasan luar bandar?

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Tuan Yang Dipertua, pemberian kemudahan kepada mana-mana sekolah sama ada di bandar ataupun di luar bandar adalah sama termasuk. Dari segi pembekalan guru, mahupun dari segi pembekalan alat-alat khasnya bagi keperluan KBSR. Jadi saya ingin meyakinkan Ahli Yang Berhormat bahawa kita tidak membuat sebarang diskriminasi dari segi membekalkan tenaga mengajar, alat-alat dan kemudahan kepada sekolah luar bandar khasnya.

Tuan Tan Kok Hooi: Tuan Yang Dipertua, sejak KBSR dilancarkan awal tahun ini selain daripada kita menghadapi masalah kekurangan bilik darjah seperti Timbalan Menteri beritahu sebentar tadi, tetapi didapati pula masalah kekurangan guru-guru dan kelewatan membayar peruntukan khas KBSR atau LPBT, saya ingin tahu apakah tindakan Kementerian Pelajaran telah atau akan ambil?

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Tuan Yang Dipertua, yang pertama saya hendak membuat pembetulan sedikit kepada kenyataan Ahli Yang Berhormat. Saya tidak menyatakan semua sekolah-sekolah menghadapi kekurangan bilik darjah, saya mengatakan bahawa ada terdapat di tempat-tempat tertentu khususnya di bandar di mana murid-murid melebihi daripada perangkaan yang ideal. Bagi menjawab soalan mengenai guru-guru, saya ingin meyakinkan kepada

Ahli Yang Berhormat dalam kita melaksanakan KBSR ini masalah kekurangan guru tidak timbul kerana kita sudah pun dapat melaksanakan nisbah 1.5. Mungkin juga apa yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat ialah akibat kita melaksanakan KBSR itu maka di kelas-kelas yang lain kadangkala menghadapi kekurangan guru. Sekali lagi saya hendak mengatakan dalam pelaksanaan KBSR ini tidak terdapat kekurangan guru.

Wan Abu Bakar bin Wan Mohamad: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan, tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri telah mengatakan bahawa masalah kekurangan bilik darjah itu akibat daripada masalah pembinaan dan baru-baru ini pihak Kementerian mengumumkan akan mengatasi masalah ini dengan cara pembinaan "pasang siap". Soalan tambahan saya, apakah yang telah terjadi ataupun perkembangan berkenaan dengan rancangan "pasang siap" itu?

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Tuan Yang Dipertua, walaupun masalah ini agak lari sedikit daripada soalan asal tetapi saya hendak mengambil peluang menerangkan mengenai pembinaan sekolah melalui cara "pasang siap" ini, Kementerian sedang mengendalikan di dalam dua buah negeri iaitu di Kedah dan di Johor, di bawah konsep "package deal" cara pembinaan pasang siap ini. Ini adalah di antara langkah yang kita ambil untuk mengatasi kekurangan sekolah dan kekurangan bilik-bilik darjah. Kita sedang mengkaji sama ada konsep ini boleh dilaksanakan seterusnya. Walau bagaimanapun, saya hendak menyatakan di sini bagi mengatasi kekurangan bilik darjah secara biasa kita masih lagi menggunakan pembinaan "conventional".

Dr Koh Tsu Koon: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Sungguhpun nisbah 1.5 guru bagi tiap-tiap kelas adalah terjamin bagi Darjah I iaitu untuk pelaksanaan KBSR, adakah guru-guru kekurangan di darjah-darjah yang lebih tinggi dan apakah bilangan guru sementara yang diperuntukkan untuk tahun ini dan adakah bilangan ini lebih banyak daripada bilangan untuk tahun sudah?

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Tuan Yang Dipertua, jika angka diperlukan, saya perlu notis. Walau bagaimanapun, saya hendak menyatakan memang pada tahun ini kita ada mengambil guru-guru sementara bagi mengatasi kekurangan guru di dalam darjah-darjah yang lain. Ini disebabkan pada tahun ini Maktab-maktab Pendidikan Perguruan kita telah melanjutkan masa latihan daripada 2 tahun kepada 3 tahun dan dengan itu tiada terdapat graduan daripada maktab-maktab ini pada tahun ini. Saya ingin menyatakan kepada Ahli Yang Berhormat langkah-langkah mengatasi apa yang dikatakan kekurangan guru-guru dan kelas-kelas adalah masalah sementara.

Tuan Mohamad Razlan bin Haji Abdul Hamid: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri telah menyatakan kekurangan bilik-bilik darjah di sesuatu tempat yang tertentu oleh kerana pertambahan penduduk ataupun perpindahan penduduk daripada satu tempat ke satu tempat. Di sini ingin saya bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri Pelajaran adakah pihak Kementerian Pelajaran merancangkan iaitu macam di peringkat negeri ada perancang bangunan. Jadi pihak perancang itu tidakkah ada menyediakan misalnya dalam satu-satu tempat membuat kajian dalam satu-satu tempat tentang keramaian pertambahan penduduk.

Contohnya di tempat saya misalnya ada sekolah kebangsaan yang mana pada tahun 1982 keramaian murid 480 orang, kemudian pada tahun 1983 keramaiannya menjadi hampir-hampir 600 orang.

Jadi tidak adakah pihak Kementerian ataupun perancang daripada Kementerian ini membuat kajian supaya jangan cuma apabila hendak membuat satu-satu bangunan baru misalnya mengikut keramaian yang ada pada hari itu. Misal kata 500 orang murid-murid, tidakkah kita membuat satu perancangan tentang keramaian masa depan, seperti pada masa ini kita buat tahun 1983, keramaiannya cukup untuk 12 darjah. Apa salahnya kita buat atau tambah sehingga 14 atau 15 darjah, jadi tidak menjadi masalah kepada Kementerian Pelajaran. Adakah Kementerian ini mencadang ataupun menyokong pendapat saya ini.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Tuan Yang Dipertua, sama ada saya menyokong, tidak menyokong, nanti saya jawab dahulu. (*Ketawa*)

Yang pertama dari segi perancangan memang kita merancangkan pembangunan sekolah-sekolah termasuk untuk meliputi sesuatu kawasan. Misalnya, saya hendak beri dua contoh. Umpamanya, jika kita mengambil sebidang tanah untuk pembinaan sesuatu sekolah memang kita mengambil tanah itu lebih supaya terdapatnya nanti kawasan yang mana kita boleh menambahkan bangunan baru.

Yang kedua, umpamanya dalam kawasan-kawasan pembangunan Wilayah, yang mana Kementerian sendiri bersama-sama menduduki dalam sebuah Jawatankuasa Penyelarasan Pembangunan sesuatu Wilayah kita juga dapat merancang pembangunan kawasan itu, khususnya dari segi pelajaran. Jadi saya hendak

katakan di sini, dari segi kita membuat bangunan atau kelas yang lebih sambil menunggu terdapatnya murid-murid yang bertambah dalam masa 5 tahun biasanya kita membina tambahan itu terlalu awal, oleh kerana kita tidak mahu membelanjakan dahulu pada satu kawasan untuk menanti sehingga kelas-kelas ini diisikan dalam masa yang lama, kerana peruntukan yang kita buat bagi tambahan itu sebenarnya boleh kita agihkan ke tempat yang lain dahulu. Jadi kalau Yang Berhormat tadi mengatakan kalau umpamanya pada tahun ini oleh kerana keperluan kita membinakan satu sekolah mempunyai dua belas kelas dan seharusnya kita terus bangunkan sekolah yang mempunyai dua puluh empat kelas, dari segi sesuatu perancangan kita tidak buat begitu. Saya rasa Kementerian lain pun tidak buat begitu juga.....

Tuan Mohamad Razlan bin Haji Abdul Hamid: Ditambah menjadi 14 darjah.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Tetapi, Tuan Yang Dipertua, sekiranya Yang Berhormat cuba mengatakan mungkin di kawasan terdapat kekurangan bilik-bilik darjah yang sebenarnya Yang Berhormat bolehlah datang berkira dengan saya secara private.

Tuan Mamat Ghazalee bin Abdul Rahman: Tuan Yang Dipertua, Yang Berhormat Timbalan Menteri ada mengatakan tadi bahawa sekolah-sekolah yang lewat pelaksanaannya berjumlah 4% sahaja daripada jumlah sekolah-sekolah yang diluluskan dalam RME. Tetapi pada pandangan saya pokoknya di sini bukan dari segi peratus kepada jumlah semuanya, tetapi pokoknya ialah kegendalaan bagi sekolah-sekolah di tempat-tempat tertentu yang sudah lama menunggu pelaksanaan sekolah-sekolah.

Dalam hubungan ini saya hendak bertanya, adakah betul bahawa ada projek-projek sekolah yang pada masa ini telah ditender dan dibuat penilaian, tetapi ditahan tidak dibuatkan lagi kerana masalah kewangan.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Tuan Yang Dipertua, yang pertama berkait dengan masalah kewangan ini saya hendak mengatakan di mana terdapatnya sekolah-sekolah yang mana kita masih merancang, setakat ini kita tidak dapat teruskan. Di mana terdapatnya sekolah-sekolah apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat tergendala ini dan mengikut tahap kegendalaannya sama ada umpamanya sudah siap 90% baki 10% itu yang macam ini kita teruskan. Peruntukan untuk mengatasi masalah-masalah ini memang ada dan akan diteruskan. Jadi saya mengatakan di sini walaupun jumlahnya 173 buah sekolah, ianya dalam beberapa tahap gendala. Kerja-kerja diteruskan untuk mengatasi kekurangan.

Tuan Yang Dipertua: Yang penghabisan Ahli Yang Berhormat dari Bandau.

Tuan Newman Gaban: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Terdapat kampung-kampung ataupun kumpulan kampung-kampung terutamanya di Sabah yang masih lagi belum mempunyai sekolah-sekolah dan anak-anak di kampung tersebut terpaksa berjalan kaki sejauh lebih kurang 5 batu untuk bersekolah di sekolah yang terdekat sekali dengan kampung mereka.

Saya ingin tahu daripada Timbalan Menteri Pelajaran apakah kriteria atau dasar diperlukan oleh sesebuah kampung itu mendapat sesebuah bangunan sekolah dan sama ada kesemua kampung-kampung di Sabah yang memenuhi syarat-syarat itu sudah pun diberi sekolah ataupun

belum? Kalau belum, apakah tindakan Kementerian bagi mengatasi masalah ini?

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Tuan Yang Dipertua, Kementerian memang sedar bahawa di dalam kaedah seperti yang ada di Sabah terdapatnya bertaburan penduduk-penduduk yang tidak diangap padat seperti yang berada di Semenanjung ini. Dan memang kita mengkaji jumlah murid-murid yang memerlukan sekolah-sekolah. Di mana terdapatnya murid-murid yang cukup untuk sekolah-sekolah didirikan dan di mana terdapatnya murid-murid yang memadai untuk sekolah-sekolah dibangunkan, memang kita rancangan dan bangunkan; untuk dibangunkan sesebuah sekolah dan khas juga bagi Sabah ini Kementerian sedang mengkaji sama ada umpamanya satu cara membina kelas-kelas sementara, secara gotong-royong yang dipohon sendiri oleh pihak-pihak daripada negeri Sabah, dan juga kelas-kelas sementara secara kos rendah boleh diluluskan. Selepas kajian ini akan dibuat dan bergantung kepada keperluan murid-murid yang terdapat di satu kawasan, sudah tentu kita akan membangun sekolah-sekolah yang perlu.

Saya ingin menyatakan kepada Yang Berhormat bahawa dari segi Kerajaan membangun sekolah-sekolah untuk murid-murid di mana-mana pun termasuklah Sabah ini memanglah menjadi dasar kita.

SYARIKAT BAS MARA EKSPRES

5. Tuan Haji Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim minta Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar menyatakan kejayaan yang dicapai oleh Syarikat Bas MARA Ekspres sejak ia mula ditubuhkan dan hingga sekarang dan ke berapa buah destinasi "Perkhidmatan Mesra"

memberi khidmatnya dan apakah keselamatan penumpang menjadi perhatian utama syarikat ini dengan mengambil kerja hanya pemandu-pemandu yang sabar dan cekap memandu.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar (Tuan Radzi bin Sheikh Ahmad): Tuan Yang Dipertua, semenjak Syarikat Bas Ekspres MARA Berhad ditubuhkan pada tahun 1973 sebanyak 16 laluan telah diperolehi dan diberikan perkhidmatan dan hari ini Ekspres MARA Berhad memberi peluang pekerjaan kepada 666 orang.

Untuk memberi perkhidmatan yang lebih baik dan sempurna lagi kepada orang ramai bas-bas telah ditambah dan diubahsuaikan dari 14 buah kepada 125 buah hari ini.

Pada masa ini Perkhidmatan Ekspres Mesra MARA pula memberi perkhidmatan kepada 6 destinasi iaitu menerusi 9 laluan seperti berikut:

Dari Kuala Lumpur—Alor Setar—Butterworth—Kota Bharu—Kuala Terengganu—Johor Bahru—Singapura.

Dari Johor Bahru—Alor Setar—Butterworth dan dari Butterworth—Singapura.

Mengenai dengan keselamatan penumpang-penumpang, sukaiah ditekankan di sini ianya adalah merupakan satu tanggungjawab utama pengurusan Bas Ekspres MARA. Bagi maksud ini pengambilan pemandu-pemandu adalah berdasarkan kepada pengalaman dan rekod pemandu yang baik sahaja.

Untuk mengekalkan kecekapan dan prestasi pemandu-pemandu setiap masa kursus ulangkaji selalu

diadakan. Sekiranya berlaku juga kesalahan termasuklah kemalangan jalan raya walau kecil sekalipun maka tindakan tatatertib akan diambil.

Tuan Mohamad Tajol Rosli bin Mohamed Ghazali: Tuan Yang Dipertua, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen sama ada beliau boleh menyatakan kejayaan Bas Ekspres MARA ini daripada segi kewangannya?

Tuan Radzi bin Sheikh Ahmad: Tuan Yang Dipertua, dari segi keuntungan kewangan sehingga 30-12-1982 perkhidmatan Ekspres MARA Berhad telah membuat keuntungan sebanyak \$3,325,419.

Tuan Haji Dusuki bin Haji Ahmad: Tuan Yang Dipertua, saya ingin mendapat tahu sejauh mana benarnya Syarikat Bas Ekspres MARA ini dikatakan operasinya ataupun perjalanannya hendak bertanding dengan syarikat bumiputera yang ada?

Tuan Yang Dipertua: Pada fikiran saya itu pun terkeluar daripada soalan asal.

Tuan Hassan bin Haji Mohamed: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Apakah Yang Berhormat Setiausaha Parlimen menyedari bahawa bas Ekspres MARA Mesra ini terlalu laju dibawa oleh pemandunya sehinggakan kadang-kadang mencemaskan perasaan pemandu-pemandu terutama yang saya tahu menuju destinasi daripada Kuala Lumpur ke Kota Bharu.

Yang kedua, di antara bas kepunyaan Syarikat MARA Ekspres ini ada yang sudah daif. Apakah pihak MARA mempunyai rancangan untuk menukarkan bas-bas yang daif yang kadang-kadang kita nampak berhenti di tepi jalan kerana rosak?

Yang ketiga, adakah rancangan pihak MARA Ekspres untuk meninjau kembali kedudukan perjalanan dalam syarikat ini bagi menyerahkan kepada pihak syarikat bumiputera?

Tuan Yang Dipertua: Soalan yang ketiga itu tidak dibenarkan.

Tuan Radzi bin Sheikh Ahmad: Tuan Yang Dipertua, untuk maklumat Ahli Yang Berhormat, perkhidmatan Bas Ekspres MARA Berhad yang mempunyai Ekspres Mesra MARA, sebanyak 38 buah semuanya mempunyai satu alat "buzzer" di mana dihadkan lajunya kepada 70 km. Jika bas-bas tersebut laju daripada 70 km sejam, buzzernya akan berbunyi dan penumpang-penumpang bolehlah menegur pemandu-pemandu tersebut.

Berkenaan dengan bas-bas yang daif, oleh sebab rancangan dan persiapan telah dibuat untuk akhirnya menyerahkan perkhidmatan Bas MARA kepada kumpulan-kumpulan bumiputera yang tertentu maka tidaklah....

Tuan Yang Dipertua: Itu tidak payah dijawab. Soalan yang nombor 2 itu minta dijawab, itu bersangkut dengan bas-bas yang sangat daif.

Tuan Radzi bin Sheikh Ahmad: Tuan Yang Dipertua, tidak ada rancangan untuk menukar ataupun membaharui bas-bas tersebut.

GERAN PELANCARAN KEPADA MAJLIS PERBANDARAN

6. Tuan Mohamed Amin bin Haji Daud minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan tidakkah Kerajaan sedar bahawa Geran Pelancaran yang diberikan kepada Majlis-majlis Perbandaran dan Majlis-majlis Daerah bagi menyusun semula pentadbiran-pentadbirannya

tidak mencukupi. Tidakkah Kerajaan bercadang untuk melanjutkan lagi tempoh pemberian Geran Pelancaran itu dari satu tahun kepada lima tahun dan di samping itu menambahkan lagi Geran Tahunan yang ada pada masa ini daripada \$107,000.00 kepada angka yang lebih besar lagi.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Puan Napsiah binti Omar): Tuan Yang Dipertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Geran Pelancaran yang diberikan kepada Majlis-majlis Perbandaran dan Majlis-majlis Daerah ialah untuk melancarkan sesuatu Majlis Perbandaran atau Majlis Daerah yang telah disusun semula. Majlis-majlis tersebut juga berhak untuk menerima Geran Penyelenggaraan yang mana dahulunya telah digelar Geran Tahunan. Jumlah maksimumnya ialah \$107,500. Tujuan asas Geran Pelancaran ialah untuk membolehkan sesuatu Majlis Perbandaran atau Majlis Daerah membeli alat kelengkapan. Geran Penyelenggaraan ataupun Geran Tahunan ini ialah untuk menampung perbelanjaan tahunan sesuatu penguasa tempatan yang telah disusun semula. Kedua-dua Geran tersebut merupakan bantuan kewangan Kerajaan Persekutuan kepada penguasa-penguasa tempatan yang telah disusun semula.

Semenjak tahun 1978 hingga tahun 1982 wang sebanyak \$96,716,382.82 sebagai Geran Pelancaran dan sebanyak \$36,469,260 sebagai Geran Tahunan telah dibelanjakan. Sesuatu penguasa tempatan yang telah disusun semula hendaklah juga berusaha untuk menampung wang perbelanjaan dari punca-punca sendiri. Pada masa ini Kerajaan Persekutuan tidak mempunyai kemampuan untuk memanjangkan lagi masa Geran Pelancaran yang diberikan atau

menambahkan lagi Geran Penyelenggaraan atau Geran Tahunan kepada angka yang lebih besar lagi.

Tuan Lim Kit Siang: Adakah Yang Berhormat sedar bahawa Majlis-majlis Perbandaran dan Majlis-majlis Daerah menghadapi masalah yang rumit untuk memberi perkhidmatan pokok dengan bermutu semacam kesihatan dan selenggaraan jalan-jalan dan parit-parit oleh kerana tidak cukup wang dan sebab yang besar ialah oleh kerana penyusunan Majlis-majlis Perbandaran dan Daerah di mana ada memperluaskan sempadan dan kawasan di mana penduduk-penduduk di kawasan luar bandar sekarang perlu untuk membayar kadar yang tinggi tetapi tidak dapat perkhidmatan yang baik dan penduduk-penduduk di perbandaran pun menghadapi perkhidmatan yang sangat tidak memuaskan hati. Adakah Kerajaan untuk mengatasi masalah yang pokok ini bercadang untuk mengadakan satu kajian mengenai sama ada penyusunan yang dijalankan itu perlu dikaji semula supaya menjalankan satu penyusunan yang baru?

Puan Napsiah binti Omar: Tuan Yang Dipertua, sebagaimana saya sebutkan tadi Geran Pelancaran dan juga Geran Tahunan itu telah diberi oleh Kerajaan Persekutuan kepada penguasa-penguasa tempatan ini dengan tujuan mereka ini akan dapat memberikan perkhidmatan yang lebih cekap dan pentadbiran yang lebih licin. Rasa saya menerusi kepimpinan yang baik, pimpinan tempatan yang baik dan kakitangan yang ber-kelayakan, saya percaya sekiranya diberi masa, penguasa-penguasa tempatan ini akan dapat mencapai apa yang telah dicita-citakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka tadi.

Sebenarnya memanglah Kerajaan pun ada cadangan dan sedang pun membuat kajian untuk mengetahui ataupun untuk mengkaji sama ada penyusunan semula ini berkesan ataupun tidak. Saya di sini berharaplah Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka akan bersabar dan berilah masa kepada kakitangan penguasa tempatan itu supaya mereka dapat menjalankan kerjanya kerana penyusunan semula ini pun belum lagi selesai, ada lagi 3 Majlis Penguasa Tempatan yang belum lagi disusun semula, jadi bersabarlah.

Tuan Abdul Rahman bin Suliman: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri sedar oleh kerana kekurangan kewangan Pihak Berkuasa Tempatan ada Pihak-pihak Penguasa Tempatan seperti Majlis Daerah menaikkan cukai-cukai seperti cukai pintu dengan sewenang-wenangnya untuk dapat menyelesaikan masalah kewangan pihak yang berkenaan.

Kedua, jika Yang Berhormat Timbalan Menteri sedar, adakah sebarang bantuan diberikan kepada pihak-pihak yang berkenaan oleh Kementerian supaya cukai-cukai dinaikkan dengan secara berpatutan.

Puan Napsiah binti Haji Omar: Tuan Yang Dipertua, tiap-tiap Penguasa Tempatan ini ada mempunyai Akta Kerajaan Tempatan dan mereka seharusnya berpandukanlah kepada Akta ini dan tidaklah menaikkan cukai sewenang-wenangnya.

DOKUMENTASI IMPORT DALAM BAHASA PERANCIS

7. **Tuan Oo Gin Sun** minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan, memandang kepada kunjungan Perdana Menteri Perancis

ke Malaysia baru-baru ini, adakah Kerajaan Perancis telah mengambil langkah-langkah untuk menimbang semula peraturan di mana Malaysia dikehendaki menggunakan Bahasa Perancis bagi mendokumentasi import.

Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian (Dato' Lew Sip Hon): Tuan Yang Dipertua, peraturan yang menghendaki semua dokumentasi import di dalam Bahasa Perancis telah dikuatkuasakan oleh Kerajaan Perancis mulai 2hb Disember tahun 1982. Peraturan ini adalah dikenakan kepada import dari semua negara termasuklah Malaysia serta negara-negara anggota EEC yang lain.

Kementerian saya telah pun mengeluarkan beberapa kenyataan mengenai pandangan kita terhadap peraturan tersebut. Langkah tersebut adalah merupakan halangan yang bukan tarif yang sengaja diwujudkan untuk menyekat kemasukan import ke negara tersebut. Tindakan ini sama sekali bertentangan dengan konsep perdagangan bebas yang kita pertahankan selama ini. Di dalam kenyataan tersebut kita menyeru supaya Kerajaan Perancis mengkaji semula peraturan tersebut dan selanjutnya menarik balik peraturan berkenaan. Yang Amat Berhormat Dato' Seri Perdana Menteri juga semasa mengadakan perundingan dengan Perdana Menteri Perancis, Tuan Pierre Mauroy semasa melawat Malaysia pada 12hb hingga 14hb Disember, 1982 telah membangkitkan perkara ini. Beliau juga telah menggesa supaya Kerajaan Perancis menarik balik peraturan tersebut. Yang Berhormat Mulia Menteri Perdagangan dan Perindustrian juga di dalam perundingan yang berasingan dengan Menteri Perdagangan Luarnya, Tuan Michel Jobert telah membangkitkan soal ini. Di dalam perundingan-perundingan tersebut, Perdana Menteri Perancis dan Menteri

Perdagangan Luarnya telah mengambil perhatian ke atas pandangan Malaysia dan menyatakan bahawa pihaknya akan mengkaji semula akan perkara ini.

Sehingga hari ini, Kementerian saya, dan juga Kementerian Luar Negeri masih lagi belum menerima apa-apa jawapan mengenai peraturan tersebut. Peraturan ini terus berkuatkuasa sehingga sekarang. Pihak Kedutaan Perancis apabila dihubungi mengenai perkara ini menyatakan bahawa pihaknya juga belum menerima apa-apa berita dari Paris.

Tuan Mokhtaram bin Rabidin: Tuan Yang Dipertua, ada sekolah berasrama penuh menawarkan pengajaran bahasa Perancis dengan baik dan berkesan. Adakah itu satu tujuannya untuk memenuhi kehendak negara Perancis ataupun dengan tujuan yang lain umpamanya menggalakkan pelajar-pelajar kita untuk menuntut pelajaran di negeri Perancis.

Dato' Lew Sip Hon: Tuan Yang Dipertua, kalau ini ditawarkan oleh negeri Perancis barangkali ada tujuan yang mana menggalakkan sesiapa pun mempelajari bahasa Perancis. Tetapi saya rasa langkah yang diambil ini ialah satu langkah yang sengaja untuk menyekat import yang masuk ke negeri.

Tuan Mohamad Tajol Rosli bin Mohamed Ghazali: Tuan Yang Dipertua, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri apakah tindak balas yang positif yang akan diambil oleh Kerajaan Malaysia berkenaan dengan perkara ini.

Dato' Lew Sip Hon: Tuan Yang Dipertua, pada masa sekarang kita menunggu jawapan dari Kerajaan Perancis. Tetapi apa-apa tindakan yang kita ambil mesti dikaji dengan

prinsip perdagangan bebas yang kita katakan kita mempertahankan. Tetapi sampai masa sekarang kita belum kaji atau belum sediakan apa-apa tindakan balas lagi.

Tuan Alias bin Md. Ali: Dalam jawapannya tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri ada mengatakan bahawa Kerajaan Perancis sengaja mengenakan peraturan ini untuk tidak menggalakkan import ke negeri Perancis. Soalan saya ialah sama ada Kerajaan Malaysia bercadang untuk memikirkan soal mengadakan borang-borang import atau borang eksport dalam bahasa Malaysia untuk pedagang-pedagang Perancis yang hendak memasukkan barang-barang ke negara ini.

Dato' Lew Sip Hon: Tuan Yang Dipertua, apa-apa dokumen yang kita guna dilaksanakan dan diikuti oleh semua negara. Di dalam peraturan GATT (Most favoured nation clause) kita tidak boleh mengasingkan, menggunakan terhadap satu negara. Jadi semua eksport seperti Customs Declaration dan sebagainya sekarang ada di dalam bahasa Malaysia dan bahasa Inggeris.

Tuan Tan Kok Hooi: Tuan Yang Dipertua, pada ketika ini saya ingin tahu perdagangan di antara Perancis dan Malaysia adakah seimbang. Kalau tidak siapa yang untung, Malaysia atau Perancis?

Tuan Yang Dipertua: Saya rasa soalan ini terkeluar daripada soalan asal.

PERKHIDMATAN BOMBA

8. Tuan Lee Lam Thye minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan:

- (a) apakah langkah terakhir yang telah diambil untuk membaiki perkhidmatan bomba, terutamanya dari aspek latihan

dan peralatan moden disediakan untuk memadam kebakaran di bangunan tinggi; dan

- (b) memastikan bahawa paip air bomba sentiasa berkeadaan baik, berapa banyak paip air bomba di seluruh negara yang telah diperiksa baru-baru ini, dan berapa banyak * yang didapati tidak boleh digunakan dan sama ada apa-apa tindakan telah diambil untuk membaiki paip-paip tersebut.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Tuan S. Subramaniam): Tuan Yang Dipertua, Kerajaan sentiasa berusaha untuk memperbaiki dan membesarkan perkhidmatan bomba mengikut keperluan negara. 7 buah Balai Bomba sedang dibina manakala 17 buah lagi adalah di dalam peringkat perancangan dan pelaksanaan. Di samping itu satu laporan keseluruhan bagi mempertingkatkan lagi perkhidmatan bomba telah pun disediakan. Jabatan Bomba telah mempunyai satu Pusat Latihan Bomba di Kuala Kubu Baru dan selain daripada itu 4 lagi Pusat Latihan Regional telah diluluskan penubuhannya di Ipoh, Shah Alam, Kuching dan Kota Kinabalu. Pusat Latihan di Kuching telah pun ditubuhkan dalam tahun 1982 dan Pusat Latihan di Shah Alam telah hampir siap dan akan mula digunakan pada pertengahan tahun 1983 ini. Pusat-pusat Latihan di Ipoh dan Kota Kinabalu sedang dalam proses penubuhan.

Pegawai Bomba juga dihantar ke luar negeri untuk mendapatkan latihan-latihan seperti di Jepun, United Kingdom, New Zealand, Australia, Hongkong, Singapura dan India. Dalam tahun 1980 6 orang pegawai telah menjalani latihan dan 2 orang pegawai dilatih di United

Kingdom. Dalam tahun 1981 seorang pegawai telah mendapatkan latihan di New Zealand. Dalam tahun 1982 2 orang dilatih di United Kingdom, 2 orang di New Zealand dan 2 orang di India. Dalam Rancangan Malaysia Ketiga dan Keempat sebanyak 97 buah kereta bomba telah pun dibeli. Ini adalah hampir 40% daripada jumlah kereta bomba yang ada diperbaharui. 48 buah kereta bomba lagi akan diterima dalam tahun ini dan dengan itu menjadikan 60% daripada kereta-kereta bomba lama digantikan dengan yang baru. Tindakan sedang diambil untuk membararui baki kereta-kereta bomba lama dan menambahkan lagi bilangan kereta bomba yang terdapat sekarang.

Di samping itu Jabatan Bomba telah pun dilengkapi dengan tangga berjentera yang moden seperti "skylift" dan "turntable ladder". Bilangannya adalah seperti berikut:

Turntable ladder	..	1 unit
Skylift		14 unit

Jabatan Bomba juga bercadang memesan 6 unit lagi turntable ladder. Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan memang sedar keperluannya bagi mempertingkatkan mutu perkhidmatan bomba dan kemudahan-kemudahan latihan yang telah disediakan serta tangga-tangga yang sophisticated yang setanding yang boleh diperolehi di mana-mana negara lain. Ini akan menjamin mutu perkhidmatan bomba dalam menghadapi dan melawan kebakaran di bangunan-bangunan tinggi malahan juga di bangunan-bangunan lain.

(b) Jabatan bomba telah pun menubuh satu pasukan khas bagi tiap-tiap Balai Bomba iaitu 114 pasukan lengkap dengan van-van yang baru diterima, alat-alat memeriksa dan menguji pili-pili bomba dan anggotanya bagi menjalankan tugas pemeriksaan dan ujian pili-pili bomba.

Pemeriksaan dan ujian dijalankan sepanjang tahun oleh pasukan ini dan tiap-tiap pili bomba mendapat pemeriksaan tidak kurang dari tiga kali setahun dan lebih kerap lagi di kawasan-kawasan yang mempunyai risiko kebakaran yang tinggi. Tindakan diambil serta-merta di atas pili-pili bomba yang didapati rosak oleh pasukan ini dengan kerjasama Jabatan Kerja Air. Terdapat hampir 27,000 pili-pili bomba dan semuanya sentiasa diperiksa oleh pasukan tersebut. Dalam tahun 1982 hampir 500 pili bomba didapati rosak dan telah pun diperbaiki.

Tuan Karpal Singh: Soalan tambahan. Adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri yang berkenaan sedar bahawa bulan Januari tahun ini ada satu kebakaran besar di KOMTAR di Pulau Pinang dan pada masa ini Perkhidmatan Bomba tidak ada apa-apa alat untuk memadam api itu. Adakah Kerajaan ambil langkah-langkah untuk menjamin tidak akan berlaku lagi seperti apa yang telah berlaku di KOMTAR baru-baru ini.

Tuan S. Subramaniam: Tuan Yang Dipertua, Kerajaan tidak bolehlah menjamin bahawa kebakaran tidak akan berlaku dalam Negara kita. Walau bagaimanapun, apa yang berlaku di bangunan KOMTAR ialah Perkhidmatan Bomba telah menjalankan tugasnya. Kebakaran berlaku di bangunan Komtar iaitu satu bangunan yang sedang dalam pembinaan dan Perkhidmatan Bomba menggunakan alat-alat tetap yang telah dipasang dalam bangunan dan juga menggunakan alat-alatan luar iaitu kereta bomba telah melawan kebakaran dengan berjaya. Sebenarnya, kebakaran itu telah dipadamkan selepas enam jam walaupun Jabatan Bomba atau Pasukan Bomba menghadapi beberapa masalah.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Tuan Yang Dipertua, saya hendak bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan sebagaimana kita maklum bahawa kebakaran ini adalah berlaku kadang-kadang sebulan sekali, kadang-kadang enam bulan setahun sekali. Ini merupakan di luar jangkaan. Jadi apakah tugas-tugas lain daripada memadam api yang boleh dijalankan oleh ahli bomba. Misalnya, ahli-ahli bomba di peringkat daerah untuk menjalankan tugas-tugas lain yang tidak memadam api sahaja.

Selain daripada itu, apa keistimewaannya kita hantar latihan ahli bomba kita ke India dan setakat ini berapa ramai ahli bomba kita telah dilatih di India.

Tuan S. Subramaniam: Tuan Yang Dipertua, dalam jawapan tadi saya telah menerangkan bahawa di antara pegawai-pegawai yang telah dihantar di luar negeri untuk dilatih ialah seramai dua orang dapat dilatih di India.

Mengenai lain-lain angka-angka mengenai pasukan bomba saya minta notis. Selain daripada melawan kebakaran dan mencegah kebakaran yang dijalankan oleh pasukan bomba ada juga tugas-tugas lain yang dijalankan oleh Jabatan Bomba iaitu satu, khususnya menentukan syarat-syarat yang perlu bagi mencegah kebakaran dan juga melawan kebakaran di dalam bangunan. Ini adalah tugas yang terpenting dan besar yang dijalankan oleh Jabatan Bomba.

Tiap-tiap pelan bangunan tinggi sedang diperiksa oleh Jabatan Bomba untuk menentukan bahawa bangunan tersebut ada alat-alat tetap yang dipasang untuk melawan kebakaran dalam bangunan itu.

Sukalah saya mengambil peluang ini untuk menerangkan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat bahawa melawan satu-satu kebakaran adalah lebih penting dan lebih berjaya dari dalam bangunan melalui alat-alat tetap yang dipasang dalam bangunan jika dibandingkan dengan melawan kebakaran itu dari luar.

Selain daripada itu juga Jabatan Bomba sedang dan telah menasihati beberapa pihak untuk menubuh jawatankuasa sukarela untuk menolong Jabatan Bomba apabila kebakaran berlaku. Selain daripada itu, Jabatan Bomba juga dari masa kesemasa menjalankan latihan-latihan, ini ada dijalankan sepanjang tahun oleh pasukan-pasukan dan pada masa ini Jabatan Bomba telah menjalankan latihan melawan kebakaran di bangunan-bangunan tinggi dengan lebih pesat.

Tuan Yang Dipertua: Masa sudah cukup.

(Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 9 hingga 63 adalah diberi di bawah ini).

HUTANG KERAJAAN PERSEKUTUAN—JUMLAH

9. Dato' Michael Chen Wing Sum minta Menteri Kewangan menyatakan jumlah pinjaman luar negeri dan pinjaman dalam negeri yang dihutang oleh Kerajaan Persekutuan dan bunga yang hendak dibayar oleh Kerajaan atas pinjaman-pinjaman setiap tahun dan sama ada Kerajaan mengalami kesusahan dalam masa kemelesetan untuk memenuhi perjanjiannya.

Timbalan Menteri Kewangan (Dato Dr Ling Liong Sik): Sehingga 31hb Disember, 1982, jumlah hutang Kerajaan Persekutuan adalah sebanyak \$40.9 ribu juta. Dari jumlah

ini sebanyak lebih kurang 32% atau \$13.1 ribu juta merupakan pinjaman-pinjaman luar negeri manakala yang bakinya sebanyak \$27.8 ribu juta merupakan pinjaman-pinjaman dalam negeri.

Pada tahun 1982, jumlah faedah yang dibayar ke atas semua pinjaman-pinjaman dalam negeri adalah sebanyak \$1.7 ribu juta manakala jumlah yang dibayar ke atas pinjaman-pinjaman luar negeri adalah sebanyak \$910 juta. Anggaran bayaran faedah setiap tahun di masa hadapan adalah bergantung kepada jumlah pinjaman yang akan diperolehi. Jumlah ini pula akan bergantung kepada perbelanjaan-perbelanjaan pembangunan yang akan diluluskan di masa hadapan selepas kajian dan juga sumbangan yang dapat dibuat daripada hasil-hasil Kerajaan terhadap perbelanjaan pembangunan. Selain daripada itu kadar faedah yang akan dikenakan ke atas wang yang akan dipinjam oleh Kerajaan di waktu sesuatu pinjaman itu diperolehi akan mempengaruhi paras bayaran faedah atas hutang Kerajaan. Ini bermakna bahawa adalah sukar pada ketika ini bagi Kerajaan membuat anggaran yang munasabah mengenai bayaran faedah ke atas hutang Kerajaan di masa hadapan. Walau bagaimanapun, sebagai anggaran kasar, adalah dijangkakan bahawa bayaran faedah setiap tahun mungkin melebihi \$2 ribu juta pada puratanya.

Kerajaan sentiasa mengawasi pengurusan hutang negara. Sebagaimana yang Ahli Yang Berhormat maklum, adalah menjadi dasar Kerajaan untuk mendapatkan pinjaman bagi tujuan pembangunan selaras dengan pertumbuhan yang stabil yang dapat dikekalkan tanpa menimbulkan inflasi, memburukkan imbalan pembayaran dan mengakibatkan ketidakstabilan kewangan. Berpandu kepada dasar ini

Kerajaan yakin ianya akan dapat mengelak daripada kesusahan di dalam membuat pembayaran balik hutang negara.

ASEAN—KONSEP ZOPFAN

10. Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad minta Menteri Luar Negeri menyatakan apakah setakat ini negara-negara kuasa besar seperti Soviet Union dan Amerika tidak mahu mengambilkira dan menghormati negara-negara rantau Asia yang mendukung konsep ZOPFAN.

Setiausaha Parlimen Kementerian Luar Negeri (Tuan Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir): Malaysia dan negara-negara ASEAN mendukung penubuhan kawasan aman, bebas dan berkecuali dan ZOPFAN bagi rantau Asia Tenggara berasaskan kepada kehormatan prinsip-prinsip keutuhan wilayah, kedaulatan dan tidak mencampurtangan dalam hal-hal negara-negara lain. Kita telah menekankan kepada kuasa-kuasa besar supaya mematuhi konsep ini dan pada prinsipnya ketiga-tiga negara-negara kuasa besar telah pun memberi sokongan mereka kepada konsep ZOPFAN. Pihak Amerika Syarikat menganggap bahawa penubuhan ZOPFAN di rantau ini adalah menjadi satu objektif jangka masa panjang dan menyokong usaha-usaha negara-negara ASEAN untuk mencapai matlamat ini. Pihak Soviet Union pula telah memberi sokongan pada dasarnya kepada konsep ZOPFAN. Walau bagaimanapun, kita telah memperhatikan bahawa sokongan dari Soviet Union ini tertakluk kepada persetujuan kita untuk mengambilkira cadangan Vietnam sendiri untuk penubuhan kawasan keamanan di rantau Asia Tenggara. Pihak Cina juga telah menyokong konsep ZOPFAN bagi rantau ini. Walaupun demikian, kita masih berhati-hati

dengan sokongan dari China ini, oleh kerana mereka masih tidak mahu menghentikan sokongan kepada gerakan-gerakan subversif di rantau ini.

Dalam pada itu juga, ingin saya menyatakan bahawa selain dari negara-negara kuasa besar, pihak EEC dan Pergerakan Negara-Negara Berkecuali kini telah juga memberi sokongan mereka kepada konsep ZOPFAN ini.

HOTEL—MENYEDIAKAN DAPUR BERASINGAN

11. Tuan Gooi Hock Seng minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan sama ada sebarang arahan telah dibuat kepada industri hotel di negeri ini supaya menyediakan dapur berasingan termasuk perkakas memasak untuk pelanggan-pelanggan Muslim, kalau ada, adakah sebarang wakil-wakil dari industri hotel membantah langkah tersebut dan sama ada sebarang denda akan dikenakan terhadap hotel-hotel yang gagal mematuhi arahan tersebut.

Dato' Lew Sip Hon: Hotel-hotel yang diluluskan dengan galakan di bawah Akta Galakan Pelaburan (1968) adalah disyaratkan supaya mematuhi beberapa keperluan asas atau "standard" yang ditetapkan oleh Kerajaan.

Keperluan asas ini telah diubahsuai untuk projek-projek hotel yang diluluskan dengan galakan mulai dari tarikh 1hb Januari, 1983 di mana hotel-hotel dalam kelas pertama dan kelas mewah dikehendaki menyediakan dapur dan peralatan yang berasingan untuk makanan halal bagi orang Islam. Untuk hotel kelas menengah pula mereka dikehendaki menyediakan dapur dan peralatan yang berasingan sekiranya makanan halal disediakan.

Hotel-hotel yang diluluskan sebelum 1hb Januari, 1983 tidak dikenakan syarat berkenaan. Walau bagaimanapun mereka boleh memilih untuk mematuhi.

Keperluan "standard" yang tersebut di atas telah diumumkan oleh Y.B.M. Menteri Perdagangan dan Perindustrian pada 20hb Disember, 1982 dan ahli-ahli Persatuan Hotel Malaysia juga telah dimaklumkan.

Setakat ini pihak Kerajaan tidak ada menerima apa-apa bantahan daripada mana-mana pihak dari industri hotel mengenai pelaksanaan peraturan tersebut.

SUBSIDI KEPADA PEKEBUN KELAPA

12. Tuan Mokhtaram bin Rabidin meminta Menteri Pertanian menyatakan adakah Kerajaan akan memberi bantuan/subsidi kepada pekebun-pekebun kecil kelapa yang sekarang ini menghadapi kesulitan hidup disebabkan oleh kejatuhan harga kelapa. Jika ya, apakah bantuan subsidi itu.

Menteri Pertanian (Dato' Abdul Manan bin Othman): Kementerian Pertanian tidak memberi subsidi secara tunai kepada pekebun-pekebun kelapa yang menghadapi kesulitan hidup disebabkan oleh kejatuhan harga kelapa. Walau bagaimanapun Kementerian Pertanian memberi subsidi dalam bentuk bahan-bahan input (baja, racun, benih, kawat duri dan harga penyediaan tanah), supaya kebun kelapa ditanam semula dan dipulih dengan tanaman kekal yang lain dan kelapa menjadi selingan sahaja.

Untuk tanaman semula jumlah subsidi adalah \$900 seekar dan \$600 seekar untuk pemulihan.

**PELAJAR-PELAJAR KE
JEPUN/KOREA SELATAN—
BIDANG PENGAJIAN**

13. Wan Ibrahim bin Abdullah minta Menteri Pelajaran menyatakan dalam melaksanakan konsep pandang ke Timur, bidang pengajian apakah yang menjadi pilihan Kerajaan dalam usaha menghantar pelajar-pelajar Malaysia ke negara yang tersebut dan apakah persediaan-persediaan bagi menghadapi kesan-kesan sampingan yang tidak baik yang akan didapati oleh pelajar-pelajar kita masa di sana.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Untuk makluman Yang Berhormat, bidang pengajian yang dipilih dalam usaha menghantar pelajar-pelajar ke Jepun dan Korea Selatan adalah berdasarkan kepada keperluan negara. Buat peringkat awalan bidang pengajian yang dipilih oleh Kerajaan adalah seperti berikut:

Jepun

(a) Ijazah Pertama	— 1. Kejuruteraan (Awam, Elektrik, Jentera dan sebagainya).
— 2. Sains Komputer.
— 3. Pengurusan Perniagaan dan Ekonomi.
— 4. Sains Tulin (Perikanan, Marine Biology dan Sains Makanan).
(b) Diploma	— Kursus Kejuruteraan (berbagai bidang).

Republik Korea

Ijazah Pertama	— 1. Kejuruteraan Awam.
2. Kejuruteraan Industri.
3. Pembinaan Kapal. |
|----------------|---|

Kerajaan sedar dan sebenarnya telah mengatur langkah-langkah tertentu untuk mengatasi masalah ini. Di antaranya ialah seperti:

- (i) memberitahu pada pihak penganjur latar belakang pelajar-pelajar kita yang mengikuti kursus;
- (ii) pelajar-pelajar mempelajari Bahasa Jepun/Republik Korea dan juga perkara-perkara yang berhubung dengan masyarakat Jepun/Republik Korea;
- (iii) penerangan oleh pegawai-pegawai dan bekas pelajar-pelajar yang pernah belajar di Jepun/Republik Korea;
- (iv) tayang filem mengenai negara-negara Republik Korea dan Jepun iaitu mengenai kebudayaan, adat-resam, etika kerja, cara penghidupan sehari-hari dan lain-lain;
- (v) mengadakan majlis perjumpaan antara pelajar dengan keluarga-keluarga Jepun/Republik Korea yang berada di Malaysia;
- (vi) rancangan “keluarga angkat” di rumah-rumah keluarga Jepun yang berada di sekitar Kuala Lumpur; dan
- (vii) penerangan yang disampaikan oleh pelawat-pelawat dari Jepun—pegawai-pegawai dari Kementerian Pelajaran Jepun dan Pensyarah-pensyarah dari Universiti Jepun yang melawat Malaysia dari semasa ke semasa.

**BARANG-BARANG MENTAH
KEPADA PERKILANGAN—
JUALAN**

14. Tuan Yeoh Poh San minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan yang berikut:

- (i) memandangkan keadaan keselamatan sekarang yang telah membawa negara-negara ber-

gantung kepada barangan dagangan seperti Malaysia memerlukan tindakan segera bagi membentuk bidang ekonomi yang lebih luas. Apakah langkah yang akan diambil oleh Menteri Perdagangan dan Perindustrian untuk mengenalkan rancangan besar perindustrian di negara ini;

- (ii) bagaimanakah Menteri Perdagangan dan Perindustrian bercadang untuk mempercepatkan industri sumber asli.

Dato' Lew Sip Hon:

- (i) Kerajaan Malaysia telah mengambil langkah untuk mengembangkan asas ekonomi Malaysia daripada bergantung kepada penjualan barang-barang mentah kepada aktiviti perkilangan. Langkah ini telah memperkukuhkan ekonomi negara dan telah membolehkan negara mendapat pertukaran matawang asing bukan sahaja daripada barang-barang mentah juga daripada penjualan barang-barang pekilang dan dengan itu membolehnya menghadapi kemelesetan dengan tabahnya. Bagi sektor perkilangan langkah untuk meluaskan aktiviti di dalamnya telah pun dikendalikan. Langkah penting yang akan mempengaruhi jangka panjang perekonomian negara ini ialah menambahkan lagi industri-industri barangan penggantian import dan industri barangan yang mempunyai nilai ditambah dan teknologi yang tinggi. Dengan tertubuhnya HICOM yang mengendalikan industri-industri berat untuk menggalakkan industri ancillary bagi memperkukuhkan asas

perindustrian dan dengan itu adalah dijangka pembangunan perindustrian akan diperkuatkan lagi. Kerajaan juga mengambil langkah untuk memajukan lagi industri-industri asatani dan sumber asli demi untuk meninggikan lagi nilai ditambah bagi barang-barang itu sebelum dieksport;

- (ii) Industri sumber asli ialah satu-satunya industri yang giat digalakkan oleh Kerajaan untuk menambahkan lagi pendapatan negara daripada pengilangan sumber-sumber asli itu.

Beberapa galakan cukai telah pun digubal bagi menggalakkan industri tersebut seperti Galakan Khas bagi Industri-Industri Pertanian yang Diluluskan dan Elaun Penanaman.

Galakan Khas bagi Industri Pertanian yang Diluluskan telah diperkenalkan pada tahun 1979 melalui Ucapan Belanjawan dan dikendalikan di bawah Akta Galakan Pelaburan. Galakan ini bertujuan untuk menggalakkan penggunaan tanah pertanian secara lebih baik. Mana-mana syarikat dan koperatif yang mengeluarkan perbelanjaan modal untuk menubuhkan industri-industri pertanian yang diluluskan boleh memohon untuk mendapatkan kredit cukai pelaburan sebanyak 50% daripada jumlah perbelanjaan modal yang memenuhi syarat. Industri pertanian yang diluluskan itu termasuklah penanaman makanan dan buah-buahan, penanaman sayuran, pemeliharaan air tawar, pembiakan udang dan makanan laut dan ternakan untuk daging dan susu.

Elaun Penanaman yang telah lama diperkenalkan di bawah Akta Pendapatan pula bertujuan

menggalakan penanaman tanaman yang diluluskan. Tanaman-tanaman itu termasuklah koko, kelapa, kopi, durian, jagus, mangga, manila hemp, kelapa sawit, lada hitam, rambutan, getah, tebu, teh dan penanaman semula hutan.

Galakan-galakan lain yang sedia ada yang juga boleh menggalakkan penubuhan industri sumber asli secara amnya ialah galakan-galakan yang termaktub di bawah Akta Galakan Pelaburan seperti Galakan Taraf Perintis, Galakan Tempat Kedudukan, Kredit Cukai Pelaburan, Galakan Eksport dan Pelepasan Cukai Kerana Menggunakan Buruh. Dengan tekanan Kerajaan atas menggalakkan industri sumber asli, projek-projek yang pengeluarannya menggunakan sumber asli boleh memohon untuk mendapatkan galakan-galakan yang tersebut di atas.

Strategi penganjuran juga telah menekankan galakan penubuhan industri-industri sumber asli. Pada tahun 1980 telah diadakan seminar antarabangsa ke atas barang-barang perkilangan getah dan seminar tempatan ke atas barang-barang perkilangan yang berasaskan kayu. Strategi misi penganjuran pelaburan ke seberang laut juga telah dipinda supaya membolehkan projek-projek khusus sahaja digalakkan. Satu misi pelaburan akan diadakan di Eropah pada bulan Oktober, 1983 untuk menganjurkan industri barang-barang getah dan kayu.

BOMBA DI SARAWAK— MEMPERBAIKI PERKHIDMATAN

15. Dr George Chan Hong Nam minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan sama ada beliau sedar bahawa sejak perkhidmatan Bomba di Sarawak diambilalih oleh Kerajaan Persekutuan, perkakas-perkakas kenderaan-kenderaan dan alat-alat

bomba serta Ahli-ahli Bomba masih belum ditambah dan mengapa di Balai Bomba di Miri sahaja terdapat 57 jawatan kosong bagi Ahli Bomba semenjak tahun 1981 masih belum diisi hingga sekarang. Adakah peruntukan dibuat untuk memperbaiki dan mempermodenkan Perkhidmatan Bomba di Sarawak pada tahun 1983.

Tuan S. Subramaniam: Kementerian saya sedar dengan keadaan Perkhidmatan Bomba di Sarawak, khusus sebelum dan selepas pengambilalihan. Seperti Ahli Yang Berhormat sedia maklum bahawa pengambilalihan Perkhidmatan Bomba Majlis-majlis Tempatan Sarawak ke Perkhidmatan Persekutuan telah diwartakan pada 15hb Mei, 1981, tetapi pengambilalihan secara fizikal ialah pada 1hb Januari, 1982 dan di dalam tempoh yang singkat itu, ada beberapa perkara yang perlu diselesaikan dan ditubuhkan terlebih dahulu, seperti:

- (a) mengujudkan Pejabat Bomba Negeri dengan kakitangan-kakitangannya;
- (b) menyelesaikan pembayaran-pembayaran gaji kakitangan-kakitangan;
- (c) penyerapan kakitangan daripada Perkhidmatan Majlis Tempatan ke Perkhidmatan Persekutuan.

Walau bagaimanapun, Kementerian saya tidak terlupa membuat perancangan bagi memperlengkapkan Perkhidmatan Bomba Sarawak dengan alat-alat perkakas. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, 19 unit kereta bomba berbagai jenis telah dipesan untuk negeri Sarawak, terdiri daripada jenis berikut:

Turn Table Ladder (bagi bandar-bandar besar)	3 unit
Water Tender 400 gallon	8 unit

Light Water Tender	7 unit
Foam Tender (untuk Bintulu)	1 unit

Alat perkakas ini telah dipesan dan dijangka diperolehi pada tahun ini.

Sebuah balai bomba baru di Bintulu berharga \$2.6 juta adalah di peringkat awal pelaksanaan sekarang.

Pusat Latihan Cawangan juga telah ditubuhkan di Kuching pada awal tahun 1983.

Pada masa Perkhidmatan Bomba Sarawak diambilalih oleh Persekutuan secara fizikal pada 1hb Januari, 1982 didapati kebanyakan daripada jawatannya adalah kosong. Proses penyerapan anggota-anggota ke dalam Perkhidmatan Persekutuan telah dijalankan sehingga pertengahan tahun 1982. Tindakan telah diambil untuk memberi latihan kepada anggota-anggota supaya membolehkan mereka menduduki peperiksaan kenaikan pangkat. Keputusan peperiksaan telah ditunggu dan pengisian jawatan akan dijalankan bila keputusan tersebut diperolehi.

PENAGIH DADAH DALAM ANGKATAN TENTERA

16. Tuan Ng Cheng Kuai minta Menteri Pertahanan menyatakan:

- (a) apakah tindakan diambil untuk menghapuskan dadah dari Angkatan Tentera;
- (b) jumlah-jumlah penagih dadah yang diberhentikan dari Tentera Darat, Tentera Udara dan Tentera Laut.

Timbalan Menteri Pertahanan (Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha): Kementerian saya sedar gejala penyalahgunaan dadah di kalangan anggota tentera adalah sesuatu yang serius dan kalau tidak dibendung dengan segera ianya boleh menjejaskan keselamatan negara. Atas kesedaran inilah berbagai tindakan dan hukuman dikenakan kepada anggota-anggota tentera yang didapati terlibat dengan dadah.

Di antara langkah-langkah yang diambil untuk membenteraskan penagihan dadah di kalangan anggota tentera adalah seperti berikut:

- (1) Memberhentikan anggota-anggota dari perkhidmatan sejajar dengan undang-undang tentera untuk tujuan ini.
- (2) Mengadakan pengawasan yang rapi oleh Cawangan Khas Angkatan Tentera dengan cara pemeriksaan mengejut dari masa ke semasa.
- (3) Mengadakan "Screening Test" bagi semua anggota dari masa ke semasa yang dijalankan oleh Pasukan Perkhidmatan Perubatan Angkatan Tentera.
- (4) Mengadakan kempen Anti-Dadah.
- (5) Mengadakan ceramah-ceramah agama.
- (6) Mereka yang membuat pengakuan (confess) diberikan rawatan sewajarnya.

Jumlah yang telah diberhentikan daripada Angkatan Tentera

(1) Tentera Darat	379 orang
(2) Tentera Laut	290 orang
(3) Tentera Udara	829 orang
JUMLAH	1,498

SEKOLAH-SEKOLAH DI ESTET— MEMBAIKI BILIK DARJAH

17. Tuan Quah Wee Liam minta Menteri Pelajaran menyatakan adakah Kerajaan akan memberi bantuan kewangan untuk membaiki bilik darjah yang buruk di sekolah-sekolah di kawasan dusun, terutama dalam estet-estet dan kampung-kampung memandangkan keadaan bilik darjah yang buruk adalah bahaya kepada murid-murid dalam sekolah-sekolah tersebut.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pelajaran memang sentiasa menjalankan ikhtiar untuk memberi kemudahan persekolahan yang baik terutama sekali di kawasan-kawasan luar bandar. Rancangan-rancangan projek gantian merupakan sebahagian besar daripada belanjawan pembangunan sekolah-sekolah rendah di seluruh negara. Bagi sekolah-sekolah bantuan Penuh Bukan Milik Kerajaan, Kementerian Pelajaran ada memberi bantuan untuk menyelenggara dan memperbaiki kemudahan-kemudahan sekolah yang sudah buruk dan bahaya. Walau bagaimanapun, kesemua ini adalah tertakluk kepada peruntukan yang diluluskan oleh Kerajaan pada sesuatu masa.

PUSAT KESIHATAN CHEMOR

18. Tuan Lim Liang Seng minta Menteri Kesihatan menyatakan bilakah kerja-kerja pembangunan Pusat Kesihatan Chemor, Kinta, dijangka akan bermula dan siap. Sila beritahu sebab-sebab yang mengakibatkan kelengahan selama ini dan apakah tindakan-tindakan yang akan diambil untuk menyejajarkan projek ini.

Menteri Kesihatan (Tan Sri Chong Hon Nyan): Pelaksanaan Pusat Kesihatan Chemor adalah dalam peringkat pangsang tawaran semula.

Pembinaan dijangka bermula dalam bulan Mei, 1983 dan dijangka akan siap dalam bulan Mei, 1985.

Tawaran pertama bagi projek ini telah dibuat dalam bulan April, 1982 tetapi terpaksa dibatalkan oleh sebab keadaan ekonomi yang tidak mengizinkan.

ISTILAH BAHASA—KERJASAMA ANTARA DEWAN BAHASA/ UNIVERSITI

19. Datuk Jamaluddin bin Haji Suhaimi minta Menteri Pelajaran menyatakan sejauh mana kerjasama antara Dewan Bahasa dan Pustaka dengan pihak Universiti-universiti serta Pihak Kementerian Pelajaran bagi menyesuaikan istilah bahasa yang sentiasa bercanggah dan menimbulkan kekeliruan.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Kerjasama Dewan Bahasa dan Pustaka dengan Universiti wujud sejak Dewan Bahasa dan Pustaka ditubuhkan dan menjadi aktif apabila Universiti Kebangsaan Malaysia ditubuhkan dan khususnya apabila Jawatankuasa Tetap Bahasa Malaysia (JKTBM) ditubuhkan dalam tahun 1972 untuk menyelaraskan istilah di seluruh negara dan istilah-istilah ilmu antara Malaysia dengan Indonesia.

Semua istilah baru dalam Bahasa Malaysia yang rasmi adalah dibentuk dan diselaraskan oleh dan melalui Dewan Bahasa dan Pustaka. Sistem penyelarasan istilah ini di seluruh negara adalah seperti berikut:

Dewan Bahasa dan Pustaka mempunyai tiga jenis jawatankuasa istilah, iaitu:

- (i) *Jawatankuasa Pembentuk Istilah* yang membentuk istilah-istilah baru dalam satu-satu bidang ilmu. Jawatankuasa ini terdiri daripada pakar-pakar ilmu dari berbagai-bagai Universiti tempatan.

- (ii) *Jawatankuasa Penyelarasan Istilah antara Bidang* yang menyelaraskan semua istilah yang berbeza-beza antara berbagai bidang ilmu. Jawatankuasa ini terdiri daripada pengerusi tiap-tiap Jawatankuasa Pembentuk Istilah yang menghadapi masalah istilah yang berbeza-beza itu.
- (iii) *Jawatankuasa Tetap Bahasa Malaysia* yang ditubuhkan oleh Kerajaan dalam tahun 1972 untuk membantu Dewan Bahasa mengawasi dan mengawal kaedah-kaedah pembentukan istilah dan masalah ketidakselarasan istilah bukan saja di negara ini tetapi juga antara Malaysia dengan Indonesia. Jawatankuasa Tetap ini dianggotai oleh ahli-ahli bahasa dari tiap-tiap pusat pengajian tinggi tempatan (termasuk ITM), dan ahli bahasa ini ditugaskan pula menjadi pengawas dan penyelarasan istilah di universiti masing-masing.

Dengan adanya sistem ini maka semua istilah baru adalah diselaraskan dan diedarkan kepada masyarakat pengguna bahasa oleh dan melalui Dewan Bahasa dan Pustaka. Ini berarti juga bahawa semua istilah yang dicipta di universiti-universiti dibuat dengan kawalan Dewan Bahasa dan istilah-istilah itu akhirnya dihantar ke Dewan Bahasa untuk disemak sekali lagi atau, jika perlu, diselaraskan melalui jawatankuasa (ii) dan (iii) di atas, sebelum istilah-istilah itu dianggap rasmi dan boleh digunakan secara tetap.

Penciptaan dan penyelarasan istilah untuk sekolah rendah, menengah, vokasional, teknik dan politeknik dilakukan oleh Dewan Bahasa dan

Pustaka dengan semua pihak yang berkenaan di Kementerian Pelajaran melalui *Jawatankuasa Peristilahan Sekolah* yang ditubuhkan dalam tahun 1978. Semua istilah dalam semua mata pelajaran yang berkenaan telah diterbitkan dalam tahun 1980/81 dan telah pun digunakan dalam peperiksaan tahun 1982. Untuk memastikan semua istilah ini tiba di semua sekolah di seluruh Malaysia, maka pengirimannya dilakukan melalui Kementerian Pelajaran Malaysia sendiri. Dewan Bahasa juga, mengambil langkah untuk menghebahkan istilah yang kemaskini secara langsung melalui kursus dan taklimat di maktab-maktab dan sekolah di seluruh Malaysia.

Daripada kira-kira 275,000 istilah yang telah dibina dan dikembangkan selama ini, tidak sampai 500 istilah pun yang berbeza-beza dalam berpuluh-puluh bidang dan cabang ilmu. Dan istilah-istilah ini sedang diselaraskan. Perlu diingatkan, perbezaan istilah antara bidang ilmu kadang-kadang tidak dapat dielakkan.

LEMBAGA PENGARAH SYARIKAT PERJUDIAN/MINUMAN KERAS

20. Tuan Gooi Hock Seng minta Perdana Menteri menyatakan sama ada Kerajaan bercadang untuk melarang orang-orang Muslim di negeri ini dari menduduki Lembaga Pengarah Syarikat-syarikat secara langsung atau tidak langsung atau menerusi anak syarikat yang menjalankan aktiviti perjudian atau yang mengilang dan menjual minuman keras.

Dr Goh Cheng Teik: Pihak Kerajaan sedang mengkaji persoalan tersebut dengan teliti kerana ianya lebih rumit daripada yang dibayangkan. Tentunya orang-orang Islam tidak digalakkan dari melibatkan diri dalam apa-apa

aktiviti perjudian ataupun minuman keras. Dan langkah-langkah mendidik masyarakat supaya memahami perkara tersebut sudah dijalankan oleh berbagai pihak. Namun perlulah ditekankan bahawa sebagai pendekatan umum Kerajaan dalam soal penerapan nilai-nilai Islam ini Kerajaan memang terpaksa mengkaji semua implikasi dari tindakan-tindakan tersebut. Perlulah dijelaskan bahawa langkah dalam proses Islamisasi ini tidak boleh dikelirukan semata-mata melalui proses hukuman ataupun undang-undang. Ianya melibatkan persoalan yang lebih luas. Walau bagaimanapun sebahagian daripada undang-undang berkenaan dengan perkara tersebut telah pun ujud dalam bidang kuasa-kuasa Majlis Agama Islam Negeri masing-masing. Dan undang-undang tersebut tentunya akan dikaji dari semasa ke semasa.

Perlulah disedari bahawa dalam rangka proses Islamisasi, Kerajaan juga menetapkan beberapa keutamaan termasuk memperkenalkan institusi-institusi Islam yang baru; mewujudkan strategi berkesan dalam menghadapi wabak dadah; soal membentasi rasuah; merangka program berkesan dalam bidang ekonomi; membentuk masyarakat berdisiplin, bermaruah dan berakhlak mulia perlu ditekankan dan tidaklah harus kita dipesungkan dari keutamaan tersebut.

JALAN RAYA DARI KUCHING KE KOTA KINABALU

21. Tuan Mutang Tagal minta Menteri Kerja Raya dan Kemudahan-kemudahan Awam sama ada Kerajaan Persekutuan bercadang untuk mengetar (tar the road) jalan raya di antara Sabah dan Sarawak yakni dari Kuching ke Kota Kinabalu sepertimana yang dilakukan di Semenanjung Malaysia. Kalau ya, bilakah ini akan dibuat dan kalau tidak, mengapa.

Menteri Kerja Raya dan Kerajaan Tempatan (Dato' S. Samy Vellu):

Adalah menjadi hasrat Kerajaan untuk menyambung ibu negeri Sabah, iaitu Kota Kinabalu, dengan Sarawak iaitu Kuching, melalui jalan raya yang bertar dan mempunyai taraf yang tinggi apabila keadaan kewangan negara mengizinkan.

Bagi maksud ini jalan-jalan raya yang menghubungkan Kota Kinabalu ke Sindumin, iaitu terletak di sempadan negeri Sarawak telah pun dibina. Bagi jalan ini yang panjangnya lebih kurang 153.6 kilometer, sejauh 92.8 kilometer daripadanya iaitu dari Kota Kinabalu ke Beaufort telah pun ditar dan dinaikkan tarafnya sebagai Lebuhraya. Sementara bakinya iaitu dari Beaufort ke Sindumin sejauh 60.8 kilometer adalah masih bertaraf tanah merah, tetapi rancangan sedang dibuat untuk mengetar dan menaikkan tarafnya. Kini penyelidikan kejuruteraan ke atas jalan ini telah pun selesai dibuat dan telah dianggarkan berjumlah \$42 juta ringgit untuk ditar dan dinaikkan tarafnya. Peruntukan ini telah pun dipohon untuk kelulusan di bawah Rancangan Kajian Semula Separuh Penggal.

Sementara di sebelah Negeri Sarawak pula, jaraknya di antara Sindumin/Merapok—Kuching ialah 1,151 kilometer yang mana 850 kilometer jalan telah pun dibina, dan saya difahamkan bahawa baki dari jumlah itu sejauh 301 kilometer sedang dibina dengan jalan tanah merah (gravel road).

Dari 850 kilometer yang telah dibina itu, 298 kilometer telah pun ditar dan dinaikkan tarafnya. Dari baki sepanjang 552 kilometer yang belum ditar itu, sejauh 377 kilometer telah dirancang untuk ditar dan dinaikkan tarafnya seberapa segera. Saya telah

difahamkan bahawa bagi bakinya sejauh 175 kilometer itu, setakat ini belumlah ada cadangan untuk ditar dan dinaikkan taraf.

Jalan sejauh 377 kilometer ini yang akan ditar dan dinaikkan tarafnya dibahagikan seperti berikut:

- (i) Miri/Bintulu Road
- (ii) Beluru/Long Teru/Long Lama/Nanga/Medamit
- (iii) Kuching/Sibu Road

PEPERIKSAAN PENILAIAN DARJAH LIMA— MENGHAPUSKAN

22. Tuan Haji Dusuki bin Haji Ahmad minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada benar peperiksaan Penilaian Darjah 5 akan dihapuskan dan jika benar sama ada satu sistem baru telah digubal untuk pengganti penilaian tersebut dan sama ada boleh dianggap bahawa sistem yang ada hari ini tidak memberi kesan yang baik ke atas penilaian murid-murid di peringkat rendah.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Sehingga ini tidak ada sebarang keputusan dibuat mengenai tarikh menghapuskan Peperiksaan Penilaian Darjah Lima dalam bentuk sekarang. Sayugia dimaklumkan perkara ini adalah sedang dikaji dan yang dalam konteks satu sistem yang sesuai akan digubal pelaksanaan Kurikulum Baru Sekolah Rendah (KBSR), dan satu sistem penilaian yang sesuai akan digubal untuk mengesan kemajuan murid-murid di peringkat tertentu persekolahan dalam KBSR.

Soalan sama ada sistem Penilaian Darjah Lima yang ada selama ini memberi kesan yang baik atau tidak ke atas penilaian murid-murid di peringkat rendah, sebenarnya tidak

berbangkit. Sebabnya ialah kerana tujuan Penilaian Darjah Lima diadakan ialah untuk memberikan maklum balik kepada sekolah-sekolah dan ibubapa taraf pencapaian murid-murid di peringkat itu (Darjah Lima) dan selepas mana pemilihan boleh dibuat dalam darjah enam sebelum mereka melanjutkan pelajaran ke Sekolah Menengah.

PEPERIKSAAN LCE—PENUNTUT SARAWAK YANG GAGAL

23. Tuan Ling Sie Ming minta Menteri Pelajaran menyatakan bilangan penuntut di Sarawak yang menduduki peperiksaan LCE dalam tahun 1982 dan bilangan yang gagal mendapat sijil LCE kerana gagal di dalam mata pelajaran Bahasa Malaysia; dan tindakan yang telah diambil oleh Kementerian untuk membantu mereka.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Terdapat seramai 14,814 orang calon sekolah bantuan di Sarawak mengambil Lower Certificate of Education (LCE) dalam tahun 1982. Dari bilangan ini hanya 954 orang calon (6.4%) sahaja gagal mendapat sijil penuh LCE kerana gagal dalam Bahasa Malaysia.

Calon-calon ini sepertimana calon-calon lain yang gagal mendapat sijil LCE mempunyai peluang untuk mengulang dalam Tingkatan III jikalau mereka memenuhi syarat-syarat yang telah ditetapkan.

Di sini sukalah saya nyatakan bahawa daripada keputusan peperiksaan LCE 1982, adalah nyata bahawa pemwajiban lulus Bahasa Malaysia dalam peperiksaan LCE telah mengeluarkan hasil yang sungguh membanggakan dalam mana peratusan lulus sebenar mata pelajaran Bahasa Malaysia telah

meningkat hampir 10%. Ini adalah satu pertanda yang baik. Dengan itu langkah pelaksanaan syarat wajib lulus Bahasa Malaysia sepenuhnya menjelang tahun 1985 haruslah dialukan oleh semua dan diterima dengan penuh keyakinan.

KERAJAAN CAMPURAN KAMPUCHEA—PENDIRIAN JEPUN

24. Tuan Haji Saidin bin Haji Mat Piah minta Menteri Luar Negeri menyatakan pendirian Jepun terhadap Kerajaan Campuran Kampuchea yang diketuai oleh Putera Norodum Sihanouk.

Menteri Luar Negeri (Tan Sri Haji Muhammed Ghazali bin Shafie): Jepun telah memberi sokongan kepada Kerajaan Campuran Kampuchea yang diketuai oleh Putera Norodum Sihanouk. Pendirian ini telah terbukti semasa Perhimpunan Bangsa-Bangsa Bersatu Yang Ke 37 di mana Jepun adalah salah satu daripada 90 buah negara yang telah memberi pengiktirafan kepada Kerajaan Demokratik Kampuchea itu. Jepun seterusnya memberi sokongan penuh terhadap usaha-usaha negara ASEAN untuk mencari penyelesaian politik terhadap masalah Kampuchea kerana Jepun bersependapat bahawa pergolakan yang berlaku di Kampuchea yang telah melibatkan kuasa-kuasa besar merupakan satu ancaman kepada kestabilan dan keamanan rantau ini.

HOSPITAL KERAJAAN— KEKURANGAN UBAT

25. Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed minta Menteri Kesihatan menyatakan:

- (a) adakah benar bahawa hospital-hospital Kerajaan kekurangan ubat dan ubat-ubat tertentu

yang manakah kekurangan, seperti yang didakwa oleh Persatuan Doktor-doktor Malaysia (MMA); dan

- (b) berapa lamakah stok ubat-ubat yang mesti disimpan oleh hospital Kerajaan bagi memastikan bekalan ubat senantiasa berterusan dan apakah langkah-langkah yang dijalankan oleh Kerajaan bagi memastikan stok ubat-ubat ini senantiasa ada mencukupi.

Tan Sri Chong Hon Nyan:

- (a) Saya tidak sedar akan adanya dakwaan kekurangan ubat-ubatan di hospital-hospital Kerajaan oleh Persatuan Doktor-doktor Malaysia dalam masa beberapa bulan yang lepas. Sebenarnya, Presiden Persatuan itu telah pun dilaporkan sebagai telah mengeluarkan beberapa kenyataan akhbar berkenaan dengan kekurangan ubat-ubatan yang tertentu untuk rawatan penyakit barah di Hospital Universiti, Petaling Jaya. Dalam hal ini, penjelasan telah diberikan oleh Y.B. Menteri Pelajaran sendiri dalam satu sidang akhbar. Saya telah pernah menjawab soalan-soalan yang serupa ini di dalam Dewan ini dan memberitahu bahawa adalah menjadi dasar Kementerian ini untuk memastikan bahawa bekalan ubat-ubatan adalah mencukupi dan tidak terdapat kekurangan ubat-ubatan perlu di hospital-hospital. Biasanya berbagai-bagai jenis ubat disediakan bagi merawat sesuatu jenis penyakit.

Selain daripada ubat-ubatan yang dibekalkan melalui Stor Pusat Petaling Jaya, hospital-hospital juga diberi kuasa untuk

membeli ubat-ubatan lain yang diperlukan bagi tujuan-tujuan tertentu. Kelulusan yang diberi ini adalah untuk keadaan yang mendesak sahaja. Di antara berjenis-jenis ubat itu, mungkin terdapat kekurangan dalam satu-satu jenis ubat yang tertentu yang disebabkan oleh masalah logistik sementara, yang kadangkala tidak dapat dielakkan. Dalam keadaan ini, ubat yang diperlukan adalah dibenarkan diperolehi secara pembelian tempatan (Local Purchase).

- (b) Di bawah sistem pembekalan yang diamalkan sekarang ini, hospital-hospital Kerajaan diberi peruntukan kewangan pada tiap-tiap tahun untuk pembelian ubat, sama ada dari Stor Pusat Petaling Jaya atau dari sumber tempatan, dan bekalan daripada Stor Pusat Petaling Jaya kepada hospital-hospital besar atau dari Stor Perubatan Negeri ke Hospital-hospital Daerah biasanya dilakukan tiap-tiap 3 bulan sekali bagi ubat-ubatan yang dibeli di bawah Skim Pembelian Pusat Kementerian ini. Walau bagaimanapun, bekalan kecemasan dari Stor Pusat dan Stor Perubatan Negeri atau pembelian tempatan untuk ubat penyelamat nyawa (Life-saving drugs) atau untuk ubat-ubatan yang didapati berkurangan boleh dilakukan pada bila-bila masa mengikut keperluan.

GOY WEARN YEAN DIPUKUL OLEH POLIS

26. Tuan Lim Kit Siang minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan hasil siasatan yang dijalankan ke dalam aduan yang dibuat oleh seorang murid bernama Goy Wearn Yean, dari

287 Jalan Somerville, Grisek, Johor bahawa beliau dipukul secara fizikal oleh seorang konstabel polis bernombor 74886 pada 26hb November, 1982 di Grisek, Johor.

Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri (Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed): Kertas Siasatan berkenaan telah pun selesai dan kes tersebut sedang diuruskan untuk menuduh konstabel yang terlibat ke Mahkamah.

PENAGIH DADAH—KUASA MENANGKAP

27. Tuan Awang bin Jabar minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri memberitahu adakah Kementeriannya bercadang untuk menurunkan kuasa kepada JKK, RELA dan lain-lain untuk menangkap penagih-penagih dadah.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Kementerian ini belum lagi bercadang untuk menurunkan kuasa menangkap penagih-penagih dadah kepada JKK, RELA dan lain-lain pihak. Walau bagaimanapun Kerajaan sentiasa meminta kerjasama badan-badan ini untuk melaporkan kepada pihak polis dan lain-lain pihak berkuasa yang berkenaan sekiranya terdapat kes-kes yang melibatkan penyalahgunaan dadah.

BELIA-BELIA ASEAN—KOPERASI

28. Tuan Mohd. Tajol Rosli bin Ghazali minta Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan menyatakan kejayaan yang telah dicapai di bidang koperasi oleh Belia-belia Asean terutama kerjasama di antara koperasi Pemuda Indonesia dan koperasi Belia Malaysia, dan apakah peranan yang akan dimainkan oleh Kementerian untuk memastikan yang kerjasama ini meliputi kesemua negara-negara Asean.

Timbalan Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan (Datin Paduka Chow Poh Kheng): KOBENA (Koperasi Belia National Malaysia) dan KOPINDO (Koperasi Pemuda Indonesia) telah menandatangani perjanjian kerjasama di Kuala Lumpur pada 14-5-1982. Kedua-duanya telah mengadakan beberapa perbincangan dan telah mencapai kata sepakat untuk bekerjasama dalam bidang berikut:

- (a) Kopindo akan menghantar tenaga professional yang diperlukan oleh KOBENA;
- (b) Kedua pihak akan bekerjasama untuk mengembangkan pelancongan melalui KOBENA TOUR & TRAVEL. KOPINDO akan menjadi agen Syarikat ini di Indonesia;
- (c) Kedua pihak akan bekerjasama dalam bidang perniagaan sawn timber dan perabot ukiran.

Mengenai pergerakan Koperasi Belia di Negara-negara ASEAN langkah berikut telah diambil:

- (a) KKBS telah memasukkan penubuhan Koperasi Belia ASEAN sebagai satu dari program Tahun Belia Antarabangsa.
- (b) KKBS, Commonwealth Youth Development Centre dan International Co-operative Alliance akan menganjurkan Seminar Koperasi Belia Antarabangsa pada 23-5-83 hingga 2-6-83 di Kuala Lumpur yang dijangka akan disertai oleh negara di rantau ini dengan tujuan untuk menggalakkan negara-negara tersebut khususnya ASEAN untuk menubuhkan koperasi belianya.
- (c) Dalam mesyuarat pakar-pakar belia ASEAN anjuran ASEAN Committee for Social Development di Yogyakarta pada 16-2-1983, Thailand telah

diberi tugas untuk menggalakkan penubuhan koperasi belia di negara ASEAN. KKBS akan membantu Thailand dengan pengalaman yang ada padanya.

KENAIKAN TARIF HOTEL-HOTEL

29. Tuan Fung Ket Wing minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan berapa kali hotel-hotel di Malaysia menaikkan kadar bayarannya semenjak tahun 1978, peratus kenaikan setiap kali dan sama ada kenaikan ini menjejaskan industri pelancongan di Malaysia dan sama ada Kerajaan bercadang mengenakan kawalan ke atas bayaran hotel di negara ini, jika tidak mengapa.

Dato' Lew Sip Hon: Mengikut kajian yang telah dijalankan oleh Perbadanan Kemajuan Pelancongan Malaysia, lazimnya hotel-hotel di negara ini menaikkan kadar tarif mereka sekali setahun. Walaupun demikian, ada juga hotel-hotel terutamanya hotel-hotel Kelas Pertama bertaraf antarabangsa yang menaikkan kadar tarif mereka lebih dari sekali setahun. Kebanyakan dari hotel-hotel ini terletak di Bandaraya Kuala Lumpur. Kadar kenaikan tarif bagi hotel-hotel Kelas Pertama bertaraf antarabangsa di Kuala Lumpur dari tahun 1978 hingga Jun, 1983, adalah seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>Purata</i>
1978	11.6
1979	7.7
1980	15.7
1981 (Jan.-Jun)	35.8
(Jul.-Dis.) ..	10.8
1982 (Jan.-Jun)	15.4
(Jul.-Dis.) ..	4.2
1983 (Jan.-Jun)	11.5

Di tempat-tempat lain di negara ini kenaikan tarif hotel adalah sederhana dan berpatutan umpamanya di Pulau Pinang kadar purata kenaikan tarif adalah sebanyak lebih kurang 15%.

Kadar kenaikan tarif hotel di sekitar kawasan Kuala Lumpur adalah tinggi di antara tahun-tahun 1981 dan 1982. Keadaan ini berlaku oleh kerana bandar Kuala Lumpur sedang mengalami kekurangan bilik-bilik hotel yang bertaraf antarabangsa. Dewasa ini hotel-hotel yang bertaraf antarabangsa sedang menikmati kadar penginapan yang tinggi dan dari itu adalah nyata bahawa perniagaan-perniagaan mereka tidak terjejas dengan kenaikan kadar tarif hotel. Namun demikian ini tidak bererti bahawa langkah tersebut tidak mempunyai kesan sama sekali ke atas industri pelancongan.

Buat masa ini Kerajaan tidak mempunyai cadangan untuk mengenakan kawalan ke atas kadar hotel kerana sistem ekonomi di negara ini diasaskan kepada sistem "free enterprise". Oleh kerana kadar-kadar hotel telah sampai ke peringkat yang boleh dikatakan lumayan kepada pelabur-pelabur dan oleh kerana terdapat kekurangan bilik-bilik hotel di Bandaraya Kuala Lumpur, bidang ini telah pun menarik pelaburan beberapa buah hotel lagi sedang dibina di Kuala Lumpur.

Untuk makluman Yang Berhormat menjelang tahun 1985/86 Bandaraya Kuala Lumpur akan mempunyai tambahan bilik hotel sebanyak lebih kurang 1,900 bilik-bilik. Saya rasa kadar-kadar hotel akan "stabilise" apabila tambahan-tambahan bilik ini diperolehi.

Namun demikian, Kerajaan akan terus mengikuti perkembangan-perkembangan selanjutnya dan

sekiranya keadaan menjadi bertambah runcing hinggakan perkembangan industri pelancongan terancam, Kerajaan tidak akan teragak-agak mengambil langkah-langkah tertentu untuk mengawal kadar-kadar hotel.

MARA—JUMLAH PINJAMAN

30. Tuan Chan Kok Kit minta Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar menyatakan jumlah pinjaman yang diberi oleh MARA setakat ini, jumlah orang yang gagal membayar balik hutang mereka dan tindakan yang akan diambil atas perkara ini.

Tuan Radzi bin Sheikh Ahmad:

1. Jumlah pinjaman MARA yang dikeluarkan hingga 31-12-82 ialah \$465,383,100 bagi 95,719 rancangusaha.
2. Hanya sebanyak 526 rancangusaha telah gagal dikutip balik.
3. Bagi peminjam-peminjam yang sengaja engkar membuat bayaran balik pinjaman mereka, tindakan penguatkuasa mengikut undang-undang adalah diambil ke atas mereka. Ini termasuklah melelong tanah-tanah cagaran dan mendakwa penjamin-penjamin di mahkamah.

GURU SEKOLAH RENDAH— JUMLAH JAWATAN

31. Dr Koh Tsu Koon minta Menteri Pelajaran menyatakan:

- (a) jumlah jawatan guru sekolah rendah yang baru yang telah diminta untuk tahun 1983 mengikut keperluan-keperluan yang berasaskan formula perjawatan; dan

(b) bilangan guru yang sebenar diperuntukkan setakat ini, dibahagikan mengikut guru "attachment" (terlatih) dan guru sementara (tidak terlatih)—bagi tiap-tiap jenis sekolah yang berikut:

- (i) Sekolah-sekolah Rendah Kebangsaan;
- (ii) SRJK (Cina); dan
- (iii) SRJK (Tamil).

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Jawatan guru di sekolah-sekolah rendah diwujudkan berdasarkan kepada kriteria yang digunakan sekarang. Oleh itu jawatan-jawatan yang dipohon oleh Pengarah-pengarah Pelajaran adalah setakat yang diluluskan oleh kriteria tersebut. Bagi tahun 1983 sejumlah 2,288 jawatan guru telah diwujudkan di sekolah-sekolah rendah Semenanjung Malaysia.

Bilangan guru yang sebenarnya diperuntukkan ialah sebanyak 66,764 iaitu 62,565 guru terlatih untuk semua jenis sekolah dan sebanyak 4,108 guru sementara yang antaranya 1,341 untuk Sekolah Kebangsaan/Sekolah Rendah Kebangsaan, 2,086 untuk Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan (C) dan 681 untuk Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan (T).

AMANAH SAHAM NASIONAL— PENDAPAT ULAMAK

32. Tuan Haji Nik Abdul Aziz bin Haji Nik Mat minta Perdana Menteri menyatakan sama ada beliau sedar bahawa berikutan dengan muktamar ulamak-ulamak Malaysia di Petaling Jaya baru-baru ini (Disember, 1982) terdapat satu perbezaan yang nyata antara kenyataan yang dibuat oleh Datuk Mufti Wilayah Persekutuan

yang mengaku bahawa pelaburan Amanah Saham Nasional terlibat dalam kegiatan perniagaan yang dilarang dalam Islam. Bagaimanapun Kerajaan akan menghapuskan kegiatan seperti ini. Tetapi mengikut kenyataan yang dibuat oleh Pengarah ASN, ASN tidak terlibat dalam kegiatan seumpama itu sedangkan ASN terlibat dengan pemberian pinjaman di bawah peraturan biasa yang mana faedah dikenakan dan amalan ini tidak sesuai dengan ajaran Islam.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Haji Mohamed bin Nasir): Muktamar Persatuan Ulamak Malaysia yang diadakan baru-baru ini tiada mengeluarkan keputusan mengenai kedudukan pelaburan dalam Skim Amanah Saham Nasional.

Mengenai pemberian pinjaman untuk melabur dalam Skim Amanah Saham Nasional, pihak Amanah Saham Nasional Berhad tidak menyediakan pinjaman untuk melabur. Walau bagaimanapun Bumiputera yang ingin melabur melalui pinjaman daripada bank-bank boleh menghubungi terus pihak bank yang menyediakan kemudahan pinjaman seperti Bank Bumiputra (M) Berhad, Malayan Banking Berhad, United Asian Bank, United Malayan Banking Corporation, Bank Rakyat dan Development and Commercial Bank.

TELEFON—KADAR SEWA

33. Tuan Haji Yahya bin Haji Zakaria minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan sama ada Kementerian bercadang untuk menyamakan kadar sewa telefon bagi pelanggan-pelanggan yang tempat kediaman mereka terletak lebih daripada 4 km dari sesebuah Ibusawat telefon dan terpaksa membayar sewaan yang lebih tinggi.

Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Datuk Leo Moggie anak Irok): Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, suka saya menyatakan bahawa sewa yang dikenakan bagi perkhidmatan telefon adalah berdasarkan sewa talian di antara rumah pelanggan dengan Ibusawat dari mana perkhidmatan itu diberi. Kadar sewa ini dikira mengikut jarak jauh talian tersebut dipasang. Ini bermakna, semakin jauh seseorang pelanggan itu tinggal dari Ibusawat, semakin jauh pula talian yang perlu dipasang dan semakin tinggi harga untuk mengadakan talian tersebut.

Kementerian saya pada masa ini tidak ada cadangan untuk menyamakan kadar sewaan telefon bagi pelanggan-pelanggan, yang tempat kediaman mereka terletak daripada 4 km dari sesebuah Ibusawat telefon.

KELAS LATIHAN PERGURUAN BAHASA CINA

34. Tuan Seow Hun Khim minta Menteri Pelajaran menyatakan apakah sebab-sebab kelas-kelas latihan perguruan bahasa Cina diberhentikan dan sama ada beliau sedar tindakan seperti ini akan mengakibatkan kekurangan guru-guru bahasa Cina di Sekolah-sekolah Rendah Cina.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Untuk makluman Yang Berhormat adalah tidak benar bahawa kelas-kelas latihan perguruan bahasa Cina telah diberhentikan. Sebenarnya Kursus Perguruan Asas Peringkat Awal Kanak-kanak (Bahasa Cina) masih terus dijalankan di Maktab-maktab Perguruan Malaysia. Walau bagaimanapun Kementerian Pelajaran telah menamatkan Skim Latihan Perguruan (Bahasa Cina) untuk guru-guru sementara, dalam masa cuti pada tahun 1981.

SUNGAI MERSING— MEMPERDALAMKAN

35. Tuan Khadri bin Sabran minta Menteri Pengangkutan menyatakan adakah Kerajaan bercadang untuk memperdalamkan muara Sungai Mersing yang menjadi pusat keluar masuk bot-bot nelayan, dan bot pelancong yang jumlahnya lebih kurang 500 buah.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Dato' Abu Hassan bin Haji Omar): Suka saya memaklumkan kepada Ahli Yang Berhormat di Dewan yang mulia ini bahawa kerja-kerja mengorek Sungai Mersing telah dijalankan pada akhir bulan Januari, 1982 sebagai satu projek di bawah Rancangan Malaysia Keempat. Di bawah projek tersebut kawasan yang berkenaan telah pun didalamkan sedalam 2 meter di bawah "Admiralty Chart Datum" dan selebar 50 meter jalan masuk Sungai Mersing. Kerja ini telah memakan belanja sebanyak \$1.4 juta. Dengan siapnya kerja tersebut bot-bot antara 4 hingga 5 tan beratnya boleh keluar dan masuk dengan tidak menunggu air pasang. Di masa air pasang, bot-bot yang beratnya antara 20 hingga 40 tan mengikut "draft" masing-masing boleh keluar masuk.

Adalah disedari bahawa Kuala Mersing adalah terdedah pada musim tengkujuh dan ada kemungkinan pemendapan (siltation) berlaku. Perkara ini akan dikaji dari masa ke semasa dan tindakan yang perlu diambil untuk mengatasi masalah yang saya katakan.

TV MALAYSIA—PROGRAM RANGKAIAN KETIGA

36. Dato' Lee Kim Sai minta Menteri Penerangan menyatakan:

- (a) adakah Rangkaian Ketiga yang dicadangkan di TV merupakan "Pembangunan Oriented" atau "Komersial Oriented"; dan

- (b) adakah Kementerian berkenaan bercadang lebih banyak acara-acara Bahasa Cina dan India, terutama acara-acara hiburan, akan diadakan di Rangkaian ini, memandangkan acara-acara Bahasa Cina dan India sekarang hanya dapat ditayangkan di Rangkaian Kedua.

Menteri Penerangan (Tuan Mohd. Adib bin Haji Mohd. Adam):

- (a) Rangkaian “Ketiga” (yang dimaksudkan dalam soalan Y. B. ini sebenarnya merupakan Rangkaian Keempat—oleh kerana Rangkaian Ketiga telah pun ujud di Sabah dan Sarawak), adalah satu rangkaian komersial yang juga mendukung segala cita-cita yang terkandung dalam Rukun-negara.
- (b) Soal isi kandungan persembahan Rangkaian ini sebagai terperinci belum lagi dapat ditentukan oleh kerana kajian mengenai dengan syarat-syarat yang perlu dikenakan ke atas rangkaian ini belum lagi diputuskan.

SEKOLAH RENDAH JENIS KEBANGSAAN DI SARAWAK— KESESAKAN KELAS

37. Tuan Sim Kwang Yang minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada beliau sedar bahawa kelas-kelas bagi tahun pertama di sekolah-sekolah Rendah Jenis Kebangsaan di Kuching Sarawak adalah sesak pada amnya sehingga terdapat 55 murid dalam satu-satu kelas dan apakah langkah-langkah yang akan diambil untuk mengatasi masalah tersebut agar murid mendapat perhatian yang sempurna dari guru-guru.

Dato’ Mohamed Khalil Yaakob: Kementerian Pelajaran sedar bahawa kelas-kelas bagi tahun pertama (Darjah 1) di beberapa buah Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan di Kuching, Sarawak adalah sesak pada amnya sehingga terdapat 55 orang murid di dalam sesuatu kelas. Perkara seperti ini berlaku biasanya di sekolah-sekolah bandar.

Langkah-langkah yang akan diambil untuk mengatasi masalah tersebut agar murid mendapat perhatian yang sempurna dari guru-guru adalah seperti berikut:

- (i) mengadakan Sekolah dua sidang (pagi/petang) bagi sekolah-sekolah yang mempunyai bilangan murid yang besar;
- (ii) menambahkan lagi bilik-bilik darjah di sekolah-sekolah di mana perlu; dan
- (iii) sekiranya terdapat terlalu ramai murid di dalam sesuatu kelas di sesebuah sekolah, Jabatan Pelajaran Negeri boleh mengurangkan bilangan murid ini dengan mengalihkan murid-murid lebihan itu ke sekolah-sekolah yang berhampiran di dalam kawasan itu yang mana bilangan muridnya tidak begitu ramai.

RUMAH—PENGELUARAN SIJIL KELAYAKAN

38. Dr Tan Seng Giaw minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan sama ada beliau sedar masih ujudnya masalah mengenai pengeluaran “Certificate of Fitness” bagi pemaju-pemaju rumah untuk rumah-rumah yang kononnya disiapkan. Apakah langkah-langkah yang berkesan untuk menyelesaikan masalah tersebut. Adakah cara yang

lain yang dapat membolehkan pembeli-pembeli rumah menduduki rumah-rumah yang dibeli tanpa "Certificate of Fitness".

Puan Napsiah binti Haji Omar: Kementerian saya memang sedar masalah-masalah sering berlaku mengenai pengeluaran sijil-sijil kelayakan untuk rumah-rumah yang disediakan oleh pemaju-pemaju. Kementerian saya sentiasa berusaha untuk meneliti semua masalah yang terlibat dan mengambil tindakan secara terus sekiranya sebarang aduan dibuat oleh mana-mana pihak sama ada orang ramai atau pemaju-pemaju. Kementerian saya juga telah mengambil tindakan untuk menyediakan garis panduan-garis panduan untuk mempercepatkan pengeluaran sijil kelayakan oleh pihak berkuasa.

Masalah ini telah dikaji di Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Bahagian Kerajaan Tempatan). Sekurang-kurangnya dua Seminar telah diadakan untuk memeriksa secara mendalam semua aspek masalah-masalah yang terlibat. Di samping itu, dalam penghujung tahun 1981, satu Simposium terdiri daripada pakar-pakar teknik dari sebilangan besar Penguasa-penguasa Tempatan telah diadakan untuk selama dua hari. Semua aspek masalah pengeluaran sijil kelayakan telah dibincangkan.

Hasil daripada Seminar-seminar dan Simposium tersebut Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Bahagian Kerajaan Tempatan) telah menyediakan satu garis panduan untuk dilaksanakan oleh semua Penguasa Tempatan untuk memberi sijil kelayakan untuk bangunan-bangunan yang telah siap dibina. Garis panduan-garis panduan tersebut juga telah dibincangkan dalam mesyuarat

Majlis Negara bagi Kerajaan Tempatan dalam sidanganya pada 4-12-1982. Semua pihak Kerajaan Negeri telah diberi pendedahan yang intensif mengenai masalah ini. Garis panduan-garis panduan yang telah disediakan adalah dalam kajian di peringkat Kerajaan Negeri. Apabila makluman balas yang diperlukan dari pihak Kerajaan Negeri telah diperolehi maka garis panduan-garis panduan yang telah disediakan akan dibereskan dan akan dikeluarkan untuk digunakan di peringkat Penguasa Tempatan.

Pada masa ini, sekiranya sebarang masalah timbul, pihak yang berkenaan bolehlah mengadukan kepada Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Masalah yang menjadi punca pengaduan tersebut akan disiasat dan tindakan diambil untuk mengatasi masalah-masalah yang dialami oleh pihak pengaduan.

ROYALTI KEPADA TERENGGANU/ SABAH/SARAWAK—JUMLAH BAYARAN

39. Tuan Haji Mohd. Zain bin Abdullah minta Perdana Menteri menyatakan jumlah royalti yang telah dibayar setakat ini kepada negeri-negeri Terengganu, Sabah dan Sarawak; dan negeri manakah yang akan dapat menghasilkan petroleum atau gas cecair dalam masa yang singkat ini.

Dr Goh Cheng Teik: Jumlah royalti yang telah dibayar kepada negeri-negeri berkenaan sejak PETRONAS ditubuhkan sehingga 31hb Disember, 1982 adalah seperti berikut:

Terengganu ..	\$662.9 juta
Sabah	\$477.7 juta
Sarawak	\$765.8 juta

Pengeluaran gas cecair (LNG) di Sarawak telah dimulakan pada akhir bulan Januari tahun ini manakala pengeluaran gas petroleum cecair (LPG) di Terengganu pula akan bermula pada tahun 1984.

PEKERJA INDUSTRI— PEMBERHENTIAN

40. Tuan Peter Chin Gan Oon minta Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat menyatakan sama ada beliau sedar bahawa dari bulan Jun ke Ogos 1982, ada suatu kerugian bersih kira-kira 2,500 kerja walaupun setengah perindustrian mengambil pekerja-pekerja baru yang menunjukkan bahawa “retrenchment” adalah agak bermakna dan bolehkah beliau memberitahu sama ada trend penambahan pemberhentian kerja retrenchment ini telah pun dibendungkan sejak Jun 1982. Jika tidak apakah langkah-langkah sedang diambil oleh beliau untuk mencegah masalah “retrenchment” khususnya di industri-industri barang tenunan elektrik dan hasil-hasil getah dan barangkali dengan menggalakkan majikan-majikan menyimpan pekerja-pekerjanya dalam masa-masa kesukaran ini.

Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat (Dato' Mak Hon Kam): Kementerian saya memang sedar atas berlakunya pemberhentian kerja dalam beberapa perusahaan mulai tahun 1981 atas sebab kemelesetan ekonomi dunia dan kadar pemberhentian kerja itu telah bertambah lagi dalam tahun 1982. Walau bagaimanapun, Kerajaan menjangka keadaan ekonomi akan bertambah baik menjelang tahun 1984 dan ini akan dengan sendirinya mengatasi masalah pemberhentian kerja yang sedang dihadapi sekarang.

Sementara itu, Kerajaan memang memberi perhatian yang berat atas masalah pemberhentian kerja ini.

Pegawai-pegawai dari Kementerian saya sedang meneliti keadaan dan berhubung rapat dengan majikan-majikan dalam perusahaan-perusahaan yang terlibat dengan tekanan kemelesetan ekonomi sekarang. Majikan-majikan yang terlibat itu dinasihatkan supaya mengelakkan daripada mengambil tindakan memberhentikan tenaga pekerja mereka seberapa yang boleh dengan cara mengurangkan hari-hari bekerja dalam sebulan atau memendekkan masa bekerja dalam sehari.

Di mana pemberhentian kerja tidak dapat dielakkan adalah ditentukan majikan-majikan yang berkenaan membayar faedah-faedah penamatan dan rentikerja mengikut peruntukan-peruntukan Undang-undang Buruh yang berkenaan. Pembayaran-pembayaran yang dibuat itu akan dapat membantu pekerja-pekerja yang terlibat dalam meringankan kesulitan dari segi kewangan sehingga mereka memperolehi pekerjaan yang baru. Kementerian saya akan juga terus berusaha sedaya upaya untuk membantu mereka mendapatkan pekerjaan lain sekiranya mereka mendaftarkan diri di Pejabat-pejabat Pekerjaan Tempatan.

Di samping itu, Kerajaan melalui kementerian-kementerian dan agensi-agensi yang lain sedang juga mengambil langkah-langkah positif bagi mengurangkan kesan kemerosotan ekonomi dan dengan itu adalah diharapkan perusahaan-perusahaan yang terlibat tidak perlu mengambil tindakan memberhentikan pekerja-pekerja mereka.

BAYARAN HOSPITAL— SAMBUTAN PESAKIT

41. Tuan Haji Seroji Affandi bin Haji Haron minta Menteri Kesihatan menyatakan apakah sambutan pesakit-pesakit terhadap pelaksanaan

skim pembayaran rawatan dalam dan luar hospital. Adakah benar didapati pesakit-pesakit di luar bandar kurang berminat untuk mendapat rawatan di rumah sakit Kerajaan.

Tan Sri Chong Hon Nyan: Saya suka memaklumkan kepada Ahli Yang Berhormat bahawa sambutan pesakit-pesakit terhadap kadar-kadar bayaran baru untuk hospital-hospital adalah menggalakkan. Walaupun pada mulanya terdapat masalah dalam pelaksanaan kadar-kadar bayaran baru dan salah anggapan di kalangan orang ramai terhadapnya, saya suka menyatakan bahawa selepas penjelasan dan penerangan yang teliti mengenai kedudukan yang sebenarnya dibuat ianya sedang dilaksanakan dengan memuaskan.

Penduduk luar bandar masih terus dapat rawatan perubatan dan kesihatan secara percuma di Pusat-Pusat Kesihatan. Jika mereka ini dirujuk oleh Pusat Kesihatan ke hospital untuk rawatan lanjutan, rawatan percuma boleh diteruskan. Yang datang terus juga boleh mendapat rawatan percuma jika keadaan mereka memerlukan dan mereka minta pengecualian dari pembayaran. Kementerian saya tidak pula menyedari bahawa ada terdapat pesakit-pesakit luar bandar yang kurang berminat untuk mendapatkan rawatan di hospital-hospital kerajaan kerana skim pembayaran fees.

PASPOT MALAYSIA YANG HILANG

42. Tuan Ismail bin Arshad minta Menteri Dalam Negeri menyatakan berapakah jumlah paspot-pasport yang dipegang oleh Rakyat Malaysia yang telah dilaporkan hilang sehingga ini, dan apakah di antara kes-kes kehilangan paspot itu yang telah disiasat terdapat ianya terlibat dengan sindiket yang menjalankan berbagai

hal jenayah dalam negeri dan antarabangsa, serta apakah tindakan dan perhatian Kementerian ini terhadap masalah yang berlaku ini.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Sejak 1976 sehingga akhir tahun 1982 bilangan Paspot Malaysia yang dilaporkan hilang ianya sebanyak 8,608. Daripada siasatan yang dibuat, setakat ini tidak ada sebarang bukti yang menunjukkan kaitan kehilangan paspot dengan kegiatan jenayah.

Di dalam menghadapi masalah ini Jabatan Imigresen membuat siasatan yang rapi dan hanya selepas Jabatan tersebut berpuashati mengenai laporan tersebut barulah paspot yang baru dikeluarkan. Untuk mengelakkan paspot-pasport yang hilang itu digunakan oleh orang-orang yang tidak berhak, butir-butir mengenai paspot tersebut diedarkan kepada semua pintu-pintu masuk dan semua pejabat Imigresen supaya tindakan sewajarnya dapat diambil sekiranya ada percubaan menggunakan semula paspot-pasport tersebut.

RAKYAT MALAYSIA KE CHINA—KAWALAN

43. Tuan Karpal Singh minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri sebab-sebab yang dikenakan kesekatan ke atas rakyat China melawat Negeri China.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Kementerian saya bertanggungjawab terhadap kawalan perjalanan rakyat Malaysia ke Republik Rakyat China dan bukannya Rakyat China melawat Negeri China seperti soalan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat.

UNIT PENGUATKUASA— AKTIVITI

44. Tuan Yew Foo Weng minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan adakah unit penguatkuasa terdiri dari 11 orang anggota dan tertubuh pada 1hb Disember, 1982 telah sebenarnya memulakan aktiviti-aktiviti mereka; sila nyatakan apakah tindakan telah diambil terhadap pemaju-pemaju yang mematahkan syarat-syarat lesen mereka. Adalah unit penguatkuasa ini hanya bertindak atas aduan-aduan rasmi ataupun ianya menjalankan penyiasatan sendiri tanpa menunggu untuk sebarang aduan dari orang ramai.

Tuan S. Subramaniam: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Kementerian saya telah mula menubuhkan Bahagian Penguatkuasa ini sejak tahun 1977 lalu. Pada masa ini Bahagian Pengawasan dan Penguatkuasa mempunyai 13 orang pegawai penguatkuasa dan pegawai-pegawai ini dibantu oleh 15 orang pegawai-pegawai teknik dan professional.

Mengenai pemaju-pemaju yang melanggar syarat pelesenan, Kementerian saya telah pun mengambil tindakan mahkamah terhadap mereka itu. Bilangan kes-kes tersebut telah mendapat kejayaan 100? Untuk makluman Ahli Yang Berhormat yang selanjutnya, kes-kes yang ada dalam mahkamah pada masa ini ialah sebanyak 5 kes dan kes-kes dalam siasatan adalah sebanyak 23 kes.

Buat masa ini, unit penguatkuasa tidak hanya bertindak di atas aduan-aduan yang diterima, mereka juga membuat kerja-kerja penyeliaan dan pengawasan. Kementerian saya berpendapat bahawa “Pencegahan adalah lebih baik dari pemulihan” (Prevention is better than cure).

Dengan adanya “modus operandi” baru ini, Kementerian saya berharap akan dapat mencegah penyelewengan dan seterusnya memperbaiki lagi mutu rumah-rumah yang dibina oleh pihak swasta.

KAWALAN EKSPORT TIMAH

45. Tuan Oo Gin Sun minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan sama ada Majlis Timah Antarabangsa (ITC) telah pun mencapai suatu persetujuan mengenai cadangan hendak mempertahankan pengurangan sebanyak tiga puluh enam peratus (36%) pengeksporan timah bagi tahun 1983 supaya dapat memperseimbangkan pembekalan dan permintaan.

Menteri Perumahan Utama (Dato’ Paul Leong Khee Seng): Mulai 1hb Jun, 1982, Majlis Timah Antarabangsa telah mencapai persetujuan untuk menguatkuasakan kawalan eksport sebanyak 36% sehingga 30hb April, 1983. Sebagaimana yang diperuntukkan oleh Perjanjian Timah Antarabangsa Yang Keenam, penguatkuasaan kawalan eksport adalah berasaskan kepada tempoh setiap suku tahun. Bagi tempoh suku tahun. Bagi tempoh suku tahun kedua 1983, akan dipertimbangkan setelah mengambilkira beberapa faktor seperti permintaan, harga timah dan keadaan pasaran timah sedunia.

KEBUDAYAAN KEBANGSAAN

46. Tuan Haji Dusuki bin Haji Ahmad minta Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan menyatakan sejauh mana pelaksanaan yang telah dibuat sama ada jangka pendek atau jangka panjang berhubung dengan pembentukan Kebudayaan Kebangsaan yang berasaskan kepada kebudayaan asli rakyat rantau ini dan Islam

menjadi unsur terpenting dalam pembentukannya tanpa melupakan unsur-unsur kebudayaan lain yang sesuai dan wajar dan boleh diterima menjadi unsur Kebudayaan Kebangsaan sebagaimana yang dipersetujui oleh Kongres Kebudayaan Kebangsaan yang pertama dahulu dalam bulan Ogos, 1971.

Datin Paduka Chow Poh Kheng: Untuk pencapaian jangka pendek Kementerian saya mempergiatkan usaha-usaha pendidikan dan pendedahan dalam pelbagai cabang kesenian untuk melahirkan kefahaman serta mendapatkan penyertaan rakyat umum di dalam kegiatannya.

Bagi matlamat jangka panjang, Kementerian saya memberikan penekanan utama kepada pendidikan kebudayaan (Cultural Education) yang lebih luas yang meliputi semua bidang. Langkah ini adalah bertujuan memberi kefahaman, menanam rasa kesedaran dan semangat cintakan kebudayaan kebangsaan di kalangan rakyat umum. Seterusnya mendorong mereka mengamalkan ciri-ciri Kebudayaan Kebangsaan itu dalam kehidupan harian mereka.

Kerja-kerja penyelidikan dijalankan sepanjang masa bagi mengenalpasti kaedah-kaedah serta pendekatan-pendekatan yang perlu digunakan bagi mencapai kedua-dua matlamat tersebut.

PEMBINAAN KOMPLEKS KEM TENTERA DI MERSING

47. Tuan Khadri bin Sabran minta Menteri Pertahanan menyatakan bilakah penempatan tentera sepenuhnya akan dibuat di Sekakap, Mersing. Setakat manakah kemajuan fizikal kawasan penempatan tentera itu sedang berjalan.

Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha: Penempatan di Kompleks Kem Tentera di Mersing akan dilaksanakan secara berperingkat-peringkat mengikut jadual waktu pembangunan Kem itu siap. Untuk penempatan sepenuhnya di kawasan tersebut dijadualkan pada tahun 1990.

Rancangan pembinaan Kompleks Kem Tentera di Mersing ini dijalankan mengikut tiga tahap berikut:

- (i) tahap pertama—1983 hingga 1985;
- (ii) tahap kedua—dijangka siap pada tahun 1988; dan
- (iii) tahap ketiga—dijangka siap pada tahun 1990.

Buat masa ini kerja-kerja kajian Tepographi sedang dilaksanakan oleh Jabatan Ukur Kementerian Kemajuan Tanah dan Wilayah di kawasan Sekakap, Mersing yang telah bermula pada bulan November, 1982 dan dijangka siap pada penghujung bulan Mac, 1983. Manakala kajian hydrographic pula akan dijalankan oleh pihak Tentera Laut Diraja pada bulan Mei, 1983. Rundingan bersabit dengan perlantikan rasmi syarikat perunding swasta sebagai “designing consultant” akan terus dibuat. Walau bagaimanapun rancangan ini mungkin akan terlewat sedikit dari jangkamasa yang telah ditetapkan memandangkan keperluan kepada langkah “jimat cermat” yang ada sekarang.

PEMIMPIN MALAYSIA ALA AYATOLLAH KHOMEINI

48. Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan adakah beliau sedar bahawa terdapat segolongan pemimpin yang bercita-cita tinggi untuk menjadi Ayatollah Khomeini ala Iran terhadap negara

kita. Jika sedar apakah persiapan awal dan tindakan yang diambil untuk menentukan pemimpin-pemimpin tertentu tidak akan tercapai hasratnya yang kurang matang itu.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Kerajaan sentiasa meneliti sebarang perkembangan yang berlaku di kalangan rakyat Malaysia. Sekiranya kegiatan mereka menjejaskan atau menunjukkan tanda-tanda yang boleh menggugat ketenteraman awam dan keselamatan negara maka Kerajaan akan mengambil tindakan yang sewajarnya.

SOGOSHOSHA MALAYSIA— PEMBENTUKAN

49. Tuan Yeoh Poh San minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan:

- (i) memandangkan pendapat Kerajaan bahawa penubuhan sektor perindustrian sogoshoshas telah gagal, adakah Kementerian Perdagangan dan Perindustrian sebarang rancangan bagi penubuhan sogoshoshas kepunyaan Kerajaan; dan
- (ii) sekiranya Kerajaan menubuhkan sogoshoshasnya sendiri, apakah corak perdagangan yang diliputi.

Dato' Lew Sip Hon: Adalah tidak benar kenyataan yang menyatakan Kerajaan telah menganggap pembentukan sektor perindustrian "sogoshosha" di Malaysia telah gagal. Apa yang lebih tepat ialah syarikat swasta mengambil masa yang agak panjang untuk memahirkan diri dan untuk membuat penyusunan sebelum menceburkan diri dalam konsep perniagaan yang baru dan dinamik, ini

terutama dalam arena perdagangan antarabangsa. Pada ketika ini prestasi yang dicapai oleh syarikat-syarikat swasta adalah tidak seperti yang diharapkan oleh Kerajaan. Buat masa ini, Kementerian saya dan Kerajaan tiada rancangan untuk menubuhkan sebuah "sogoshosha" Kerajaan. Perbadanan-perbadanan yang dipunyai dan disokong oleh Kerajaan seperti PERNAS, FELDA, PETRONAS dan FIMA telah terlibat secara aktif di dalam pembentukan dan operasi sogoshosha Malaysia dan syarikat-syarikat ini telah dan akan terus memainkan peranan yang sama aktifnya di dalam memastikan keupayaan dan kejayaan sogoshosha-sogoshosha Malaysia.

Syarikat-syarikat "sogoshosha" Malaysia kini telah bersedia untuk menjalankan perniagaan mereka dan kini terdapat beberapa syarikat yang telah melibatkan diri ke dalam arena perdagangan antarabangsa. Melihat prospektif ini dan juga faktor yang mana telah banyak syarikat-syarikat yang Kerajaan mempunyai kepentingan seperti FELDA, PERNAS, PETRONAS dan FIMA telah menceburi di dalam bidang "sogoshosha", maka Kerajaan tidak berhajat untuk menubuhkan syarikat "sogoshoshanya" sendiri.

KEBAKARAN—BILANGAN

50. Tuan Lee Lam Thye minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan:

- (a) bilangan kebakaran yang berlaku di seluruh negara sepanjang tahun 1980, 1981, 1982 dan tempoh sehingga 28-2-1983, dan daripada jumlah ini berapa banyak yang berlaku dalam Wilayah Persekutuan; dan

- (b) daripada jumlah kejadian kebakaran di atas, berapa banyak yang melibatkan bangunan berbilang tingkat dan daripada jumlah itu berapa yang berlaku dalam Wilayah Persekutuan.

Puan Napsiah binti Haji Omar:

- (a) Bilangan kebakaran yang telah berlaku di seluruh Semenanjung Malaysia adalah seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>Bilangan</i>
1980	7,455
1981	9,444
1982	9,393

Maklumat mengenai bulan Januari dan Februari, 1983 belum diperolehi.

Bilangan kebakaran dalam kawasan Wilayah Persekutuan dalam tempoh yang sama adalah seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>Bilangan</i>
1980	948
1981	1,151
1982	1,091
Bagi Januari 1983 ..	126
Bagi Februari 1983	159

- (b) Bilangan kebakaran yang melibatkan bangunan-bangunan tinggi di seluruh Semenanjung Malaysia adalah seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>Bilangan</i>
1980	17
1981	35
1982	33

Dari jumlah ini, bilangan kebakaran yang melibatkan bangunan-bangunan tinggi di Wilayah Persekutuan adalah seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>Bilangan</i>
1980	10
1981	14
1982	5
Bagi Januari 1983 ..	4

**BAHASA MALAYSIA DALAM
PEPERIKSAAN LCE—
DIWAJIBKAN LULUS**

51. Tuan Ling Sie Ming minta Menteri Pelajaran menyatakan adakah Kementerian akan menimbang semula untuk menangguhkan pelaksanaan wajib mata pelajaran Bahasa Malaysia sehingga 1985 memandangkan bahawa Bahasa Malaysia telah diwajibkan untuk sekolah-sekolah rendah di Sarawak hanya mulai tahun 1977 dan bolehkah mewajibkannya selepas tahun 1985 bagi peperiksaan-peperiksaan LCE dan SRP di Sarawak.

Dato' Mohamad Khalil Yaakob: Adalah dijelaskan bahawa Kementerian Pelajaran telah mengkaji dengan teliti soal pelaksanaan pemwajiban lulus Bahasa Malaysia dalam peperiksaan Lower Certificate of Education (LCE) ini. Seperti yang telah saya jelaskan tadi sebenarnya pelaksanaan pemwajiban lulus Bahasa Malaysia dalam peperiksaan LCE telah pun dimulakan dalam tahun 1982 di bawah satu sistem konsesi. Pelaksanaan syarat pemwajiban lulus ini adalah berdasarkan persetujuan bersama supaya selama lima tahun calon-calon LCE di Sarawak akan dikecualikan daripada wajib lulus Bahasa Malaysia untuk mendapat Sijil LCE yang mula diambil di Sarawak

dalam tahun 1977. Dengan itu 1982 adalah merupakan tahun pelaksanaan syarat wajib lulus Bahasa Malaysia bagi peperiksaan LCE sekalipun di bawah satu sistem konsesi. Konsesi yang diberi ini akan berakhir dengan sendirinya dalam tahun 1985 apabila mansuhnya peperiksaan LCE di Sarawak dan semua calon di Sarawak akan hanya mengambil peperiksaan Sijil Rendah Pelajaran (SRP) berikutan dengan selesainya proses penukaran bahasa penghantar ke Bahasa Malaysia hingga ke Tingkatan III.

Di sini sukalah saya nyatakan bahawa daripada keputusan peperiksaan LCE 1982, adalah nyata bahawa pemwajiban lulus Bahasa Malaysia dalam peperiksaan LCE telah mengeluarkan hasil yang sungguh membanggakan dalam mana peratusan lulus sebenar mata pelajaran Bahasa Malaysia telah meningkat hampir 10%. Ini adalah satu pertanda yang baik. Dengan itu langkah pelaksanaan syarat wajib lulus Bahasa Malaysia sepenuhnya menjelang tahun 1985 haruslah dialu-alukan oleh semua dan diterima dengan penuh keyakinan.

Kementerian Pelajaran berpuashati dengan pelaksanaan syarat wajib lulus Bahasa Malaysia yang sedang dijalankan sekarang ini. Kita dapati tidak ada sebab mengapa tarikh pelaksanaan syarat ini diubah kerana semua pihak telah sedia maklum dan telah diberi tempoh persediaan selama lebih lima tahun menjelang 1985.

Juga ia adalah satu perkembangan yang memang dinanti-nantikan oleh rakyat di Sarawak yang inginkan diberi layanan dan dikenakan syarat-syarat yang sama dalam semua bidang pelajaran dengan saudara-saudara mereka di Semenanjung dan Sabah.

PEJABAT IMIGRESEN KULIM

52. Tuan Tan Kok Hooi minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan sama ada sebuah pejabat Imigresen dapat diadakan di Kulim, Kedah untuk kemudahan penduduk-penduduk di Kedah Selatan: jika ya, bila dan jika tidak, mengapa.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Kementerian belum bercadang mengadakan Pejabat Imigresen di Kulim. Ini adalah kerana Pejabat Imigresen di Pulau Pinang yang mana hanya kira-kira 30 km sahaja dari Kulim masih boleh menampung keperluan-keperluan bagi penduduk-penduduk di Kedah Selatan.

Sungguhpun begitu, keperluan ini akan dikaji dari semasa ke semasa oleh Kementerian saya.

DASAR PANDANG KE TIMUR— SAMBUTAN

53. Tuan Haji Saidin bin Haji Mat Piah minta Perdana Menteri menyatakan bagaimanakah sambutan dan kesannya Kerajaan dan rakyat Jepun ke atas Dasar Pandang ke Timur negara kita.

Dr Goh Cheng Teik: Soalan yang hampir-hampir sama dengan soalan ini telah dibangkitkan dan telah saya jawab dalam Dewan Rakyat pada 14-3-83. Saya tidak bercadang untuk membuat apa-apa tambahan.

LAPANGAN TERBANG KUANTAN

54. Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed minta Menteri Pengangkutan menyatakan iaitu berikutan dengan cadangan Kerajaan dalam Rancangan Malaysia Kedua untuk menjadikan Kuantan sebagai pusat

pertumbuhan yang termaju di Pantai Timur, adakah Kerajaan bercadang untuk memanjangkan landasan kapal terbang di Kuantan, bagi maksud menurunkan kapal terbang jenis "wide-body" seperti B747.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Dato' Abu Hassan bin Haji Omar): Pada masa ini Lapangan Terbang Kuantan mempunyai kemudahan landasan, bangunan terminal dan lain-lain untuk menampung keperluan operasi pesawat jenis B737. Dari segi memenuhi aliran trafik semasa kemudahan-kemudahan yang ada sekarang ini adalah mencukupi.

Bagaimanapun bagi rancangan jangka panjang, satu kajian pelan induk mengenai keperluan-keperluan pembangunan lapangan-lapangan terbang di Malaysia termasuk Lapangan Terbang Kuantan telah pun disediakan oleh sebuah firma perunding yang dilantik oleh Kerajaan. Kajian tersebut memperakukan syor-syor tertentu serta mengenalpastikan keperluan lapangan-lapangan terbang di negara ini untuk tempoh sehingga tahun 2000. Laporan juruperunding ini sedang dipertimbangkan oleh Kerajaan dan keputusan sama ada untuk memanjangkan landasan lapangan terbang Kuantan akan bergantung kepada keputusan yang akan dibuat oleh Kerajaan setelah kajian penilaian ke atas perakuan juruperunding selesai.

PETRONAS—BILANGAN TELAGA MINYAK DIGALI

55. Tuan Lim Kit Siang minta Perdana Menteri menyatakan berapakah telaga minyak yang telah digali oleh EPMI di padang minyak Tapis, Bekok, Pulai, Tiong, Guntong, jumlah telaga minyak dalam setiap

padang tersebut yang tidak beroperasi (non-operational) dan nyatakan apakah tindakan yang diambil oleh PETRONAS untuk memastikan bahawa setiap telaga minyak itu mengeluarkan dengan sepenuhnya potensi minyak/gasnya.

Dr Goh Cheng Teik: EPMI sehingga 5hb Mac, 1983 telah pun menggerudi sebanyak 144 telaga bagi pengeluaran minyak seperti berikut:

Tapis	80
Bekok	32
Pulai	24
Tiong	8
Guntong	—

Dalam operasi-operasi harian biasa, telaga-telaga minyak kadangkala ditutup buat sementara waktu apabila telaga-telaga ini sentiasa menunjukkan kesan-kesan pengeluaran yang tidak dikehendaki, seperti adanya perimbangan Gas-Minyak (Gas Oil Ratios) yang tinggi, dan/atau pengeluaran yang menghasilkan terlalu banyak air (high-water cut).

Kejadian-kejadian seperti perimbangan Gas—Minyak yang tinggi dan pengeluaran air yang berlebihan ini tidak dapat dielakkan dalam jangkamasa keupayaan pengeluaran sesebuah telaga minyak. Maka adalah menjadi kebiasaan telaga-telaga minyak ditutup apabila kejadian-kejadian ini mencapai kepada had-had yang terlalu tinggi. Sehingga 5hb Mac, 1983, 23 telaga telah ditutup buat sementara, seperti berikut:

Tapis	13
Pulai	5
Bekok	5

Pada waktu-waktu tertentu, operasi-operasi kerja untuk membaiki telaga-telaga akan dijalankan untuk memulihkan pengeluaran di lapangan-lapangan ini.

TELAGA MINYAK DI SABAH

56. Tuan Fung Ket Wing minta Perdana Menteri menyatakan sama ada telaga minyak yang baru telah dijumpai di Sabah dalam masa dua tahun yang lalu, jika ya, nyatakan kadar pengeluaran tahunannya dan jumlah hasil yang diperolehi dari hasil minyak berapa jumlah hasil dari sumber minyak ini yang diberikan kepada Sabah.

Dr Goh Cheng Teik: Tidak ada lapangan minyak baru dijumpai di Sabah dalam tahun 1981. Dalam tahun 1982, Carigali—BP, yang bertugas sebagai “Operator”, bagi pihak usahasama di antara PETRONAS Carigali, British Petroleum dan Oceanic, telah menjumpai sebuah lapangan minyak, di luar pantai Kudat iaitu di Tiga Papan. Kajian-kajian teknikal dan ekonomi sedang dijalankan bagi menentukan “viability” lapangan itu dan dengan yang demikian belum lagi ada pengeluaran daripadanya.

FIMA—PEMBINAAN HOTEL DI LAPANGAN TERBANG SUBANG

57. Tuan Chan Kok Kit minta Menteri Perusahaan Awam menyatakan sama ada benar FIMA ingin membina sebuah hotel bertaraf antarabangsa di Lapangan Terbang Antarabangsa Subang, jika ya, nyatakan kos pembinaan hotel tersebut dan apakah sebabnya untuk membina sebuah hotel di sebuah lapangan terbang yang penuh dengan bunyi-bunyian dan gangguan dan sama ada pembinaan hotel tersebut akan menjejaskan perniagaan hotel-hotel lain yang terdapat di Bandaraya Kuala Lumpur.

Menteri Perusahaan Awam (Datin Paduka Rafidah Aziz): FIMA adalah sedang membina sebuah hotel di Lapangan Terbang Antarabangsa Subang beserta dengan kompleks membeli-belah dan kompleks medan meletak kereta. Kompleks ini akan memperlengkapkan lagi perkhidmatan di lapangan terbang. Teknik-teknik pembinaan yang bersesuaian telah digunakan di mana bangunan ini apabila siap kelak akan dapat menahan bunyi-bunyi bising daripada kawasan sekeliling. Kos pembinaan hotel ialah \$15.5 juta. Kos keseluruhan projek ialah \$45 juta yang juga melibatkan harga tanah dan kos pembinaan medan letak kereta.

Tumpuan hotel ialah untuk mendapatkan pelanggan dari kalangan penumpang dan kakitangan kapal terbang yang dalam perjalanan (transit) mereka-mereka yang terganggu penerbangan, serta pelancong-pelancong yang dalam persinggahan. Hotel ini tidak akan menjejaskan perniagaan hotel-hotel lain di Bandaraya Kuala Lumpur berdasarkan cirinya yang cuba mendapatkan pelancong dari kalangan tertentu. Juga, Lapangan Terbang Subang adalah jauh dari pusat bandar.

GURU-GURU SEKOLAH RENDAH—KEKURANGAN

58. Dr Koh Tsu Koon minta Menteri Pelajaran menyatakan adakah kekurangan guru sekolah rendah pada tahun 1983 lebih serius daripada tahun-tahun yang lampau. Sejauh manakah ini mempengaruhi pelaksanaan KBSR di Darjah I dan kegiatan-kegiatan pengajaran biasa di darjah-darjah lain dan apakah langkah-langkah yang sedang diambil oleh Kementerian untuk mengatasi masalah-masalah ini.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Memang terdapat sedikit kekurangan guru-guru sekolah rendah yang

terlatih pada tahun 1983 ini tetapi ada juga negeri-negeri iaitu seperti Perlis dan Melaka yang mempunyai guru yang cukup. Ini adalah kerana maktab-maktab perguruan di Semenanjung Malaysia tidak mengeluarkan guru-guru terlatih pada tahun 1983 kerana tempoh latihan perguruan telah dipanjangkan daripada 2 tahun ke 3 tahun. Kekurangan ini tidaklah lebih serius daripada tahun-tahun yang lampau. Pelaksanaan Kurikulum Baru Sekolah Rendah (KBSR) di Darjah I tidak terjejas sebab kelas-kelas ini dikendalikan oleh guru-guru yang mencukupi dan terlatih.

Kekurangan guru-guru terlatih yang terdapat di darjah-darjah lain dapat diatasi melalui langkah-langkah seperti berikut:

- (i) Menukarkan guru dari sekolah yang berlebihan guru terlatih ke sekolah yang kekurangan guru terlatih di kawasan yang sama atau di antara negeri tanpa melibatkan pembayaran perbelanjaan pertukaran;
- (ii) Guru-guru terlatih kategori C yang berada di sekolah-sekolah di peringkat Menengah Rendah yang berlebih, diagihkan ke sekolah-sekolah rendah;
- (iii) Menempatkan guru-guru Bahasa Malaysia/Inggeris ke sekolah-sekolah SRJK(C) dan SRJK(T) supaya mereka mengajar matapelajaran Bahasa Malaysia/Inggeris sepenuhnya di sekolah-sekolah tersebut. Dengan cara begini guru-guru terlatih dalam pengantar Bahasa Cina dan Bahasa Tamil dapat digunakan sepenuhnya untuk mengajar semua matapelajaran dalam bahasa pengantar sekolah-sekolah berkenaan; dan
- (iv) Jabatan-jabatan Pelajaran Negeri boleh melantik guru-guru sandaran tanpa latihan atau melantik semula guru-guru sandaran tanpa latihan yang telah berkhidmat pada tahun-tahun yang lalu yang memenuhi syarat-syarat bagi mengisi kekosongan yang tidak dapat diisi lagi oleh guru-guru terlatih selepas pengagihan dan pertukaran dibuat.

RANCANGAN ELEKTRIK LUAR BANDAR DI SARAWAK

59. Tuan Sim Kwang Yang minta Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar menyatakan sama ada peruntukan bagi Rancangan Elektrik Luar Bandar di Sarawak akan dinaikkan semasa diadakan Pengkajian Setengah Penggal Rancangan Malaysia Keempat kerana sejumlah besar wang bagi maksud tersebut telah digunakan sehingga sekarang dan telah banyak kejayaan dicapai dalam pelaksanaan program tersebut untuk memperolehi lebih banyak peruntukan dalam tahun-tahun RMK yang selebihnya.

Tuan Radzi bin Sheikh Ahmad: Pada masa sekarang, Kerajaan masih belum selesai mengkaji permintaan-permintaan yang dibuat di dalam Kajian Semula Separuh Penggal Rancangan Malaysia Keempat. Oleh kerana program Bekalan Elektrik Luar Bandar yang dilaksanakan di seluruh negara, termasuk Sarawak, adalah merupakan satu projek sosio-ekonomi yang banyak memberi faedah kepada rakyat, besar kemungkinan peruntukan kewangan akan ditambah melebihi peruntukan asal Rancangan Malaysia Keempat. Untuk pengetahuan Yang Berhormat, peruntukan Bekalan Elektrik Luar Bandar bagi Negeri Sarawak yang diluluskan di dalam Rancangan Malaysia Keempat ialah sebanyak \$30 juta, tetapi

peruntukan yang telah dikeluarkan setakat ini mengikut tahun ialah seperti berikut:

Tahun 1981 ..	\$12,000,000
Tahun 1982 ..	\$17,000,000 dan
Tahun 1983 ..	\$20,070,000
JUMLAH ..	<u>\$49,070,000</u>

Pertambahan peruntukan yang diberikan kepada Sarawak ini menunjukkan betapa seriousnya Kerajaan dalam menyediakan kemudahan asas kepada penduduk-penduduk di luar bandar. Sekiranya keadaan kewangan Negara mengizinkan, saya percaya peruntukan ini akan ditambah lebih banyak lagi.

SIDEK GHOUSE DITAHAN DI BAWAH AKTA KESELAMATAN DALAM NEGERI

60. Dr Tan Seng Giaw minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menjelaskan mengapa setakat ini Encik Sidek Ghouse, bekas Setiausaha Perdana Menteri tidak dihadap ke mahkamah jika dianggap sebagai pengkhianat negara. Mengapa beliau ditahan dalam Akta Keselamatan Dalam Negeri.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Siddiq Mohd. Ghouse telah ditangkap dan ditahan di bawah Seksyen 8, Akta Keselamatan Dalam Negeri, 1960 kerana beliau telah melibatkan diri dalam kegiatan-kegiatan yang membahayakan keselamatan negara.

FELDA—PENEROKA BUKAN BUMIPUTERA

61. Tuan Peter Chin Gan Oon minta Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah menyatakan sama ada pengambilan bukan Bumiputera

di bawah Rancangan Malaysia Keempat telah menambahkan 5% ke atas pencapaian di bawah matlamat Rancangan Malaysia Ketiga tetapi malangnya ini masih tidak sejajar dengan matlamat Dasar Ekonomi Baru yang memupuk perseimbangan kaum dalam pertanian. Apakah peraturan keseluruhan sekarang peserta-peserta bukan Bumiputera di dalam rancangan FELDA dan jika tiada penambahan yang bermakna atau 5% itu, apakah langkah-langkah Kementerian akan ambil untuk mencapai matlamat Dasar Ekonomi Baru bagi bukan Bumiputera di dalam sektor pertanian.

Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah (Dato' Rais Yatim): Sehingga 28-2-1983 seramai 77,651 peneroka telah ditempatkan di rancangan-rancangan FELDA dan daripada jumlah itu 3.6% ialah daripada kaum bukan Bumiputera. Pecahan mengikut kaum adalah seperti berikut:

<i>Pecahan Kaum</i>	<i>Bil. Peneroka</i>	<i>Peratus</i>
Melayu ..	74,913	96.4%
Cina ..	1,266	1.6%
India ..	1,435	1.9%
Lain-lain ..	37	0.1%

Pengambilan calon-calon peneroka untuk menyertai rancangan-rancangan FELDA adalah tertakluk kepada persetujuan Kerajaan-kerajaan Negeri yang berkenaan. Di negeri-negeri di mana permohonan untuk menyertai rancangan-rancangan FELDA dibuka didapati sambutan daripada kaum bukan Bumiputera adalah dingin. Ramai daripada calon-calon yang dipelawa masuk ke rancangan tidak melapor diri dan ada juga di antara mereka yang melapor diri kemudiannya meninggalkan rancangan. Sebagai contoh dalam tahun 1982, seramai 431 calon bukan

Bumiputera telah dipelawa masuk ke FELDA Keratong 6 dan 8 di Pahang dan FELDA Linggiu di Johor, tetapi hanya 177 calon ($\pm 27\%$) yang melapor diri. Dari jumlah yang telah melapor diri itu sehingga ini 13 orang (11%) telah keluar meninggalkan rancangan.

Walau bagaimanapun pada masa kebelakangan ini bilangan permohonan yang diterima dari kaum Bumiputera telah mula meningkat. Adalah diramalkan bahawa dengan sambutan yang lebih baik itu ramai lagi kaum Bumiputera akan dapat ditempatkan di rancangan-rancangan FELDA di masa-masa yang akan datang.

MUBALIGH ISLAM LUAR NEGERI KE MALAYSIA

62. Tuan Haji Hassan bin Haji Mohamed minta Perdana Menteri menjelaskan berapa ramaiakah mubaligh-mubaligh Islam dari luar negeri yang telah dilarang masuk ke Malaysia dalam tahun 1982 dan sebab-sebab mereka dilarang.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat dan Dewan yang mulia ini, Kerajaan tidak melarang mubaligh-mubaligh Islam dari negara luar masuk ke negara ini.

Kemasukan warganegara asing ke negara ini adalah tertakluk kepada undang-undang Imigresen yang di antara lain melarang individu atau kumpulan pelawat asing sebagaimana yang ditentukan mengikut Seksyen 8, Ordinan Imigresen, 1959 dan Akta Imigresen, 1963.

KENYATAAN Y.T.M. TUNKU ABDUL RAHMAN

63. Tuan Karpal Singh minta Perdana Menteri menyatakan sama ada Kerajaan dengan sepenuh hatinya menyokong kenyataan am oleh Y.T.M. Tunku Abdul Rahman Putra Al-Haj bahawa Malaysia tidak seharusnya dijadikan Negara Islam dan dikekalkan sebagai sediakala dengan Islam sebagai agama rasmi.

Dato' Haji Mohamed bin Nasir: Pandangan Y.T.M. Tunku Abdul Rahman seperti Yang Berhormat sebutkan itu adalah merupakan nasihat peribadi beliau dan tidak semestinya diterima.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG BAHASA KEBANGSAAN (PINDAAN DAN PERLUASAN)

Bacaan Kali yang Kedua dan Ketiga

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula perbincangan yang ditangguhkan atas masalah, "Bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang". (17hb Mac, 1983)

Tuan Yang Dipertua: Kalau tidak ada siapa-siapa lagi yang hendak berucap, saya akan minta Yang Berhormat Menteri yang berkenaan menjawab.

Yang Berhormat dari Jerantut.

4.07 ptg.

Wan Abu Bakar bin Wan Mohamad (Jerantut): Tuan Yang Dipertua, saya ingin mengambil bahagian di dalam perbincangan pindaan Rang Undang-undang Bahasa Kebangsaan (Pindaan dan Perluasan).

Dua hari yang lepas rakan-rakan kita Ahli Yang Berhormat terutamanya daripada Barisan Nasional telah banyak mengeluarkan pendapat yang menyokong Rang Undang-undang ini dan saya juga bangun di sini bagi menyokong pindaan kepada Rang Undang-undang ini. Walau bagaimanapun, apa yang dikatakan oleh ahli-ahli Pembangkang itu kita berharap Kementerian ataupun Timbalan Menteri yang berkenaan tidak mendengarnya. Ini ialah kerana alasan-alasan telah diberikan oleh rakan-rakan Ahli Yang Berhormat daripada Barisan Nasional sudah cukup, dan, Tuan Yang Dipertua, bagi saya masalah ini boleh disimpulkan kepada misalan yang berikut, terutamanya bagi menjawab daripada kata-kata Ahli Yang Berhormat daripada Kepong.

Tuan Yang Dipertua, cuba kita bayangkan bila kita lihat wajah seseorang, baik dia lelaki ataupun perempuan kita tidak pernah memikirkan bagaimana caranya mereka bersolek ataupun bersikat rambut di hadapan cermin. Tetapi yang kita tahu tujuannya ialah untuk kelihatan cantik dan lawa dipandang oleh orang. Dan begitu juga kita boleh perkara ini samakan dengan apakah tingkah laku ahli-ahli Pembangkang dalam Dewan ini. Kita tidak pernah membayangkan bagaimana mereka menghadapi pengundi-pengundi mereka. Yang kita tahu dan pasti ialah mereka ini akan menyatakan apa sahaja macam bermake-up juga, dengan izin, supaya mereka balik ke kawasan mereka, mereka akan kelihatan cantik. Begitulah dan oleh sebab itu saya tidaklah mengulas lebih lanjut apa yang telah diperkatakan oleh ahli-ahli daripada Pembangkang, cuma yang saya hendak tekankan ialah yang akan hairan di negara kita Malaysia kita ini kalau di Parlimennya ada yang bercakap dalam bahasa Inggeris. Orang mungkin tidak hairan

kalau kita bercakap bahasa ibunda, tetapi di negara kita yang bermaruah ini kita masih menggunakan bahasa itu. Dan yang keduanya, apa yang diperjuangkan oleh ahli-ahli Pembangkang, saya rasa tidak kena pada tempatnya oleh kerana yang diperkatakan dan dipersoalkan ialah bahasa Inggeris yang merupakan bukan bahasa rasmi yang diperjuangkan oleh mereka. Orang di Sabah dan Sarawak rakan-rakan kita dalam negara Malaysia ini mereka tidak mempunyai bahasa rasmi bahasa Inggeris dan perkara ini juga telah diulas banyak oleh rakan-rakan kita daripada ahli Barisan Nasional semalam.

Begitu juga kalau hendak menjunjung cita-cita mewujudkan sebuah negara yang bermaruah, satu suara, satu kepentingan dan satu cita-cita, kita tidak boleh ada bahasa yang bukan sahaja boleh menyatupadukan kita tetapi boleh mendatangkan satu kebaikan kepada negara kita dari segi pandangan mata dunia.

Tuan Yang Dipertua, menyentuh berkenaan dengan pindaan ini dan juga perluasan dalam Dewan ini, suka saya menyatakan bahawa kita telah bersyukur yang Kerajaan pada masa ini sedar di mana Timbalan Menteri yang berkenaan telah membawa pindaan ini dan kita berharap ini merupakan satu titik tolak yang penting untuk kemajuan negara kita. Pindaan ini juga walaupun kita berpuas hati penggunaan Bahasa Malaysia di dalam pentadbiran Kerajaan tetapi pada pandangan saya penggunaan di dalam sektor swasta tidak begitu memuaskan. Walaupun ada di antaranya yang telah menyambut serta menggunakan dengan seluasnya Bahasa Malaysia ini tetapi menjadi satu kenyataan bahawa masih banyak lagi syarikat-syarikat swasta yang menggunakan dengan seluas-luasnya bahasa Inggeris dalam urusan per-

dagangan ataupun perniagaan mereka.

Tuan Yang Dipertua, perkara yang menjadi masalah ialah jika sekiranya pihak swasta ini keadaan perniagaan mereka itu berhubung rapat ataupun berkaitan dengan orang ramai maka di sinilah yang akan menjadi masalah. Banyak contoh-contoh yang boleh diberi tetapi saya memberi satu contoh sahaja dalam Dewan ini dan saya juga berharap pihak-pihak yang berkenaan akan dapat mengambil tindakan dan juga mengesyorkan ataupun mengambil apa-apa cara supaya perkara ini dapat dibaiki iaitu di dalam sektor bank. Di dalam urusan-urusan bank, walaupun ada bank-bank yang telah menggunakan Bahasa Malaysia dalam urusannya tetapi banyak lagi bank-bank syarikat-syarikat kewangan, syarikat-syarikat kredit dan juga berbagai-bagai syarikat yang berkaitan menggunakan segala urusan mereka dalam bahasa Inggeris sahaja dan tidak di dalam Bahasa Malaysia dan perkara ini yang menjadi mangsanya ialah orang ramai yang tidak tahu bahasa Inggeris, penduduk-penduduk di kampung dan juga rakyat jelata yang ramai.

Sebagai contohnya, saya membawa di sini borang-borang yang berkenaan di dalam bahasa Inggeris walaupun ada satu bahasa lain lagi tetapi bukan Bahasa Malaysia. Permohonan untuk membuka akaun, permohonan untuk surat jaminan bank dan juga berbagai-bagai lagi aturan-aturan permohonan pinjaman, surat-surat saman lebih kurang kepada orang ramai. Jadi, cuba kita bayangkan kalau sekiranya pengguna-pengguna ataupun yang berdagang dengan bank ini orang-orang kampung dan juga rakyat jelata yang miskin, tentunya mereka tidak akan dapat memahami apa yang telah diberi oleh bank itu. Kadang-kadang bank menghantar surat saman untuk menggadai tanah oleh kerana tidak dapat membayar hutang tetapi surat

dengan panjang lebar dalam bahasa Inggeris itu mereka tidak faham, akhirnya mereka terpaksa juga menandatangani, walhal tandatangan mereka itu telah mengikat mereka tanpa pengetahuan mereka. Dan kalau mengambil peguam pula, Tuan Yang Dipertua, saya minta maaf kepada Ahli-ahli Yang Berhormat daripada peguam tentunya akan melibatkan perbelanjaan dan ini akan menyulitkan mereka lagi. Jadi, oleh itu, demi untuk faedah orang ramai, saya berharap benar kepada Bank Negara ataupun Kementerian Kewangan ataupun Jabatan Perdana Menteri sendiri supaya dapat memerhatikan serta mengeluarkan panduan-panduan ataupun surat-surat pekeling kepada bank-bank ini supaya menterjemahkan segala undang-undang, segala surat-surat permohonan dan juga surat-surat yang hendak dihantar kepada pengguna surat-surat saman dan sebagainya ini diterjemahkan ke dalam Bahasa Malaysia ataupun dengan lain-lain perkataan tegasnya menggunakan Bahasa Malaysia selain daripada menggunakan bahasa Inggeris seperti yang diamalkan sekarang.

Tuan Yang Dipertua, dengan itu saya sekali lagi menyatakan sokongan saya kepada Rang Undang-undang ini dan kita berharap perkara ini akan mendatangkan kebaikan bagi rakyat dan negara keseluruhannya.

4.15 ptg.

Tuan Yew Foo Weng (Menglembu): Tuan Yang Dipertua, saya bangun untuk menyokong Rang Undang-undang pindaan yang telah dikemukakan dalam Dewan ini dan izinkan saya berucap sebanyak sedikit pandangan saya mengenai perkara ini.

Tuan Yang Dipertua, Akta pindaan ini adalah merupakan satu langkah yang boleh dipuji dan saya mengambil kesempatan untuk mengucapkan

syabas dan tahniah kepada pihak Kerajaan yang begitu bijaksana membawa negara ini menuju ke arah yang bersejarah dengan menyatukan penggunaan dan fahaman Bahasa Malaysia di seluruh negara kita ini. Langkah positif ini akan tentu mencapai segala perpaduan dan persefahaman di antara segala kaum-kaum dalam negara kita ini. Dan saya yakin tidak berapa lama lagi negara kita akan mencapai satu identiti Malaysia yang kita semua berasa bangga memanggil hakmilik kita dan identiti Malaysia ini akan tentu menunjukkan kekukuhan negara kita. Oleh itu semua langkah-langkah ke arah ini mestilah dijalankan dan diterima oleh semua kaum-kaum di negara kita ini. Sungguhpun begitu saya hendak mengambil perhatian pihak Kerajaan mengenai proses untuk mengimplimentasikan Akta ini, saya berharap pihak berkuasa mengambil berat segala perasaan cita-cita dan aspirasi dari segala kaum-kaum yang terlibat khususnya untuk kaum-kaum di negeri Sabah dan Sarawak. Saya merayu kepada pihak berkuasa supaya mereka boleh menggunakan dengan cermat dalam menyelesaikan perkara ini dan saya berharap satu kajian akan dilaksanakan pada masa ini untuk menentukan apakah kesusahan yang dihadapi oleh penduduk-penduduk di negeri Sabah dan Sarawak mengenai penggunaan dan fahaman Bahasa Malaysia. Kalau dalam proses kajian ini kita dapat penedaran apakah sebab-sebabnya mereka mengalami kesusahan mempelajari dan memahami Bahasa Malaysia maka pihak Kerajaan adalah bertanggungjawab untuk mengadakan apa-apa kemudahan pembelajaran atau membereskan apa kemudahan yang sedia ada, yang lengkap dan mencukupi untuk menyelesaikan perkara ini.

Tuan Yang Dipertua, dalam Dewan yang mulia ini kita adalah

bertanggungjawab meluluskan Rang Undang-undang tetapi saya berharap kami tidak akan melupakan perasaan rakyat jelata di negara kita. Kalau tanpa sensitiviti ini kita adalah gagal dalam proses menyatukan negara ini dan mencapai perpaduan yang sebenarnya. Itulah sahaja, terima kasih.

4.19 ptg.

Tuan Abdul Rahman bin Suliman (Parit Buntar): Tuan Yang Dipertua, saya bangun menyokong penuh pindaan Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67 untuk membolehkan perluasan kuatkuasa Akta ini ke seluruh Malaysia. Sesungguhnya saya mengucapkan setinggi-tinggi tahniah kepada Kerajaan kerana satu lagi keadilan telah dapat ditunjukkan melalui pindaan Akta Bahasa Kebangsaan ini. Kerajaan telah menunjukkan semangat tolak ansur dan memberi secukup masa kepada penduduk-penduduk Sabah dan Sarawak. Jelas sekali tolak ansur ini diberi lebih kepada rakyat Sabah dan Sarawak. Contoh yang jelas kalau di Semenanjung ini dikira tahun kemerdekaan iaitu tahun 1957 sedangkan Ahli-ahli Dewan di Semenanjung diminta menggunakan sepenuhnya Bahasa Malaysia di Dewan ini dalam tahun 1975 maknanya setelah 18 tahun baharulah dilaksanakan kepada rakyat di Semenanjung. Sedangkan bagi Sarawak dan Sabah jika dikira mereka merdeka bersama di dalam Malaysia tahun 1963 dan sekarang tahun 1983, maknanya lebih kurang 20 tahun baru diwajibkan kepada mereka untuk menggunakan Bahasa Malaysia di dalam Dewan ini. Apakah ini tidak merupakan satu tolak ansur dari segi masa yang lebih diberikan kepada penduduk-penduduk di Sarawak dan Sabah?

Tuan Yang Dipertua, perjuangan kita untuk mencapai matlamat perpaduan negara patutlah kita letak sebagai satu perkara yang unggul atau keutamaan terkeatas sekali. Satu daripada cara perpaduan boleh dicapai ialah dengan memberi penghormatan yang tinggi kepada bahasa negara. Bahasa negara kita ialah Bahasa Malaysia, oleh itu kalau perlu hatta berkorban nyawa sekalipun mesti kita teruskan demi untuk menegakkan kedaulatan bahasa negara untuk memastikan pencapaian perpaduan bangsa Malaysia yang benar-benar akan lahir dari segi jiwa raga rakyat negara ini. Sekarang kita tidak pun diminta oleh Kerajaan mengorbankan nyawa kita tetapi kita hanya diminta untuk menyokong, hanya satu daripada alat pencapaian perpaduan kita. Oleh itu sesiapa sahaja yang ingin menentang perkara ini janganlah lupa matlamat perjuangan kita yang ingin mencapai perpaduan.

Tuan Yang Dipertua, bagi saya bahkan seluruh rakyat Malaysia yang setia jika diberi dua pilihan; akan memilih cara yang cepat untuk pencapaian perpaduan daripada memilih yang lambat. Adalah baik memilih biar cepat dan selamat daripada memilih biar lambat asal selamat. Barangkali orang yang sudah nyanyuk sahaja yang akan memilih biar lambat asal selamat dari biar cepat asal selamat, golongan ini mungkin lah termasuk golongan seperti Ahli dari Kepong.

Tuan Yang Dipertua, sesuai dengan dasar "Pandang ke Timur" di mana hasrat Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Timbalan Perdana Menteri serta seluruh anggota Kerajaan kita, saya inginlah melahirkan iaitu Kerajaan kita sekarang ingin menuju ke arah satu bangsa yang bermaruah dan dihormati. Maka satu daripada maruah itu ialah kita bangsa Malaysia

mestilah mempunyai bahasa sendiri dan dihormati oleh seluruh rakyat, maka siapa yang menentang Akta ini mereka juga bolehlah dianggap sebagai penentang pengwujudan bangsa yang bermaruah. Kalau sudah menentang maruah, maka mereka juga bolehlah kita anggap seolah-olah tidak mempunyai maruah dari sudut ini, samalah juga mereka ingin melenyapkan wujudnya satu bangsa Malaysia.

Tuan Yang Dipertua, semalam dan hari-hari sebelumnya apabila anggota-anggota DAP bercakap, khasnya dari Kuching, Sibu, Sandakan, Kota Melaka, Jelutong dan Kepong, saya lihat mereka cuba bersandiwara dengan satu cerita yang lapuk yang tidak perlu dilakukan oleh sesiapa sahaja pun. Kita sedar mereka menyalak kerana mereka sudah tidak ada modal lain bagi pilihanraya Sarawak dan Sabah yang akan datang. Mereka akan putarbelitkan isu ini seolah-olah mereka memperjuangkan bahasa ibunda seperti Bahasa China dan bahasa-bahasa yang lain, tetapi apa yang sebenarnya mereka perjuangkan ialah bahasa penjajah iaitu bahasa Inggeris.

Tuan Yang Dipertua, mereka berkata dengan Akta ini seolah-olah orang Semenanjung menjajah orang Sabah dan Sarawak. Dari segi Kerajaan, perkara ini memenglah tidak benar dan patut dinafikan sama sekali kerana kita tidak pernah melakukan sesuatu yang tidak direstui oleh rakyat tetapi penjajahan sebenarnya ada berlaku. Saya ulangi, Tuan Yang Dipertua, penjajahan sebenarnya memang ada berlaku, iaitu DAP dari Semenanjung menjajah DAP dari Sabah dan Sarawak kerana mereka membenarkan fikiran mereka dipengaruhi oleh pemimpin-pemimpin DAP dari Semenanjung kerana DAP di Semenanjung sudah ketandusan pengaruh. Kalau pengaruh di

Semenanjung sudah tandus, jalan yang paling selamat ialah menjajah DAP Sarawak dan Sabah.

Tuan Yang Dipertua, walaupun saya dari Semenanjung tetapi saya berpendapat pengetahuan saya mengenai Sabah dan Sarawak adalah melebihi dari pengetahuan Ahli dari Kepong kerana saya pernah berkhidmat sepenuh masa di Sarawak dan Sabah hampir 3 tahun.

Tuan Yang Dipertua, sebenarnya dari segi semangat mahu menggunakan Bahasa Malaysia secara keseluruhan, kadang-kadang kita rasa sangat mengagumkan. Orang Sabah dan Sarawak lebih hebat mempraktikkan jika dibandingkan dengan orang-orang dari Semenanjung sendiri. Pernah dalam tahun 1975 di sebuah seminar di Sabah, seorang peserta bertanya kepada seorang pegawai dari Semenanjung yang sedang berbahasa Inggeris, apakah anda tidak tahu berbahasa Malaysia? Peristiwa ini berlaku dalam tahun 1975, apatah lagi sekarang dalam tahun 1983, kita sangat berkeyakinan bahawa orang Sabah tetap meningkat semangat untuk menggunakan Bahasa Malaysia sebagai bahasa rasmi negara.

Tuan Yang Dipertua, begitu jugalah negeri Sarawak, apakah kita sudah lupa Datuk Patinggi Haji Abdul Rahman Ya'kub ketika menjadi Menteri Pelajaran dahulu ketika hendak pulang ke Sarawak untuk menjadi Ketua Menteri dalam tahun 1970 memberitahu penuntut-penuntut universiti, maka ekor dari itu begitu ramai sekali penuntut-penuntut universiti menangis kerana akan kehilangan seorang pejuang bahasa yang berasal dari Sarawak pada masa itu. Bukankah Datuk Patinggi itu orang Sarawak?

Dua bukti ini sudah nyata membuktikan penduduk Sabah dan Sarawak memang sayang dan cintakan bahasa negara kita, iaitu Bahasa Malaysia.

Tuan Yang Dipertua, saya sangat merasa anih ketika mendengar ucapan Ahli dari Jelutong, katanya Bahasa Malaysia mempunyai sempadan yang sempit kerana banyak perkataan Inggeris sentiasa digunakan di dalam Bahasa Malaysia. Bagi ahli-ahli bahasa sebenarnya sesuatu bahasa yang boleh menerima unsur-unsur bahasa lain adalah bahasa yang sangat luas dan baik dari segi ilmu bahasa. Adakah wakil dari Jelutong sedar kebanyakan ahli-ahli bahasa memandang jelik struktur dan sistem Bahasa Inggeris itu sendiri, bahkan dari segi ejaannya pun sukar kerana tidak ada fonetik dan fonemnya yang teratur. Kalau tidak tahu, usaha berlagak tahu.

Akhirnya, Tuan Yang Dipertua, saya berharap dan merasa yakin dengan adanya pindaan Akta ini dalam masa 3-4 bulan lagi atau dengan lain perkataan, dalam sidang Dewan yang akan datang Wakil-wakil dari Sib, Bandar Kuching dan Sandakan akan fasih dalam Bahasa Malaysia di Parlimen. Saya ucap tahniah kepada Kerajaan kerana berjaya di dalam hal ini.

Tuan Yang Dipertua, jika kita ikhlas sebagai rakyat Malaysia, saya yakin tidak seorang pun akan membangkang pindaan ini, termasuk Pembangkang sendiri, tetapi bagi setengah-setengah ahli Pembangkang, mereka meletakkan kepentingan diri, kepentingan politik mereka daripada kepentingan negara. Apa hendak dirisaukan, itu adalah dasar perjuangan mereka yang lambat laun akan hanyut bersama kepura-puraan mereka.

Dengan ini saya menyokong penuh pindaan Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67.

Tuan Yang Dipertua: Ahli dari Bandau.

4.29 ptg.

Tuan Newman Gaban (Bandau): Tuan Yang Dipertua, saya juga ingin bersuara yang begitu sedikit ataupun pendek sekali untuk Rang Undang-undang (Pindaan) Akta Bahasa Kebangsaan ke seluruh negara kita.

Saya berasa sedih sedikit oleh sebab saya tidak ada lagi hujah-hujah saya sendiri yang lain daripada apa yang sudah dikemukakan oleh rakan-rakan saya di Dewan yang mulia ini, oleh sebab itu saya tidak ingin mengulangi lagi hujah-hujah, termasuklah hujah-hujah yang menyokong penuh pindaan Akta Bahasa Kebangsaan.

Tuan Yang Dipertua, saya juga merasa sedih oleh sebab saya sendiri pun sebenarnya berstruggle belajar Bahasa Kebangsaan oleh sebab saya sendiri adalah kurang sedikit peluang pada masa dahulu belajar oleh sebab saya adalah berkursus di Australia hampir-hampir 11 tahun. Jadi, pada masa itu saya tidak ada di negara kita untuk belajar Bahasa Malaysia dengan mendalam tetapi walaupun begitu saya sendiri sanggup berstruggle dan ingin mempelajari Bahasa Malaysia pada masa sekarang dan masa depan.

Tuan Yang Dipertua, bagi saya tujuan dan tindakan untuk meneruskan penggunaan Bahasa Malaysia sebagai Bahasa Kebangsaan dan sebagai bahasa yang rasmi di negara kita.....

Tuan Ling Sie Ming: (Bangun).

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat, nanti sekejap. On a point of order.

Tuan Ling Sie Ming: Koram tidak cukup.

Tuan Yang Dipertua: Koram tidak ada, minta bunyikan loceng.

Loceng dibunyikan: Ahli-ahli dikira, lebih 26 Ahli hadir).

Tuan Yang Dipertua: Koram sudah ada, sila sambung.

Tuan Newman Gaban: Tuan Yang Dipertua, saya juga merasa sedih yang saya sendiri pun sebenarnya tidak begitu pandai atau mahir bercakap dalam Bahasa Malaysia tetapi walau bagaimanapun saya berstruggle dan sanggup berstruggle dan saya rasa kalau saya sanggup berstruggle, tidak patut orang lain ataupun Ahli-ahli Dewan yang lain tidak boleh buat sama.

Tuan Yang Dipertua, bagi saya tujuan dan tindakan meluluskan penggunaan Bahasa Malaysia sebagai Bahasa Kebangsaan dan bahasa rasmi mestilah diteruskan dan perkara ini bagi saya tidaklah menjadi satu persoalan. Ini sudah menjadi kenyataan.

Tuan Yang Dipertua, saya ada mendengar sedikit hujah-hujah dari beberapa orang atau pihak yang bertujuan tidak menyokong pemindaan Akta Bahasa Kebangsaan dan ini saya tidak mengerti kenapa oleh sebab saya percaya kalaulah kita hendakkan sebuah negara yang maju yang dikenali oleh semua negara di seluruh dunia perlulah kita ada satu Bahasa Kebangsaan ataupun identiti kita. Dari itu, saya tidak memanjangkan ucapan saya, dengan itu saya mohon untuk menyokong sepenuhnya pindaan Akta Bahasa Kebangsaan di negara kita.

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat dari Pontian.

4.35 ptg.

Tuan Mokhtaram bin Rabidin (Pontian): Tuan Yang Dipertua, dalam bersama-sama mengambil bahagian dalam perbahasan Rang Undang-undang Bahasa Kebangsaan (Pindaan) 1963/67 ini, saya juga mengucapkan tahniah kepada Kerajaan yang telah mengemukakan Rang Undang-undang ini sesuai dengan waktunya.

Tuan Yang Dipertua, selama lebih kurang dari dua hari setengah kita telah berbincang panjang berhubung dengan Rang Undang-undang ini yang telah mendapat sokongan sepenuhnya daripada Ahli-ahli Dewan kecuali sedikit-sedikit sahaja, terutama daripada parti DAP.

Ahli-ahli parti DAP sebagaimana biasa, parti Pembangkang kerjanya tentulah membangkang sahaja. Tiap-tiap perkara yang dijadikan hujah untuk dijadikan bantahan itu adalah berliku-liku di dalam kawasan serta skop yang sangat sempit.

Yang pertama, mereka mengatakan orang Sabah dan Sarawak belum bersedia. Yang kedua, ada Ahli yang mengatakan Bahasa Malaysia ini sempit sangat sempadannya di samping mendewa-dewakan keagungan dan lengkapnya bahasa Inggeris.

Tuan Yang Dipertua, alasan yang dikatakan penduduk-penduduk Sabah dan Sarawak belum bersedia menerima keluasan penggunaan Bahasa Malaysia di sini adalah satu alasan yang tipis kerana Bahasa Malaysia ini bukan satu bahasa yang susah dipelajari. Kalau Ahli-ahli sukarelawan Amerika yang bertugas di Malaysia ini mereka boleh belajar dengan baik Bahasa Malaysia dalam tempoh kurang daripada tiga bulan, mengapa kita yang menjadi rakyat Malaysia tidak boleh bercakap Bahasa Malaysia setelah diberi peluang

selama 20 tahun. Jadi, pada pendapat saya alasan itu hanya dibuat-buat sahaja.

Mengenai keagungan bahasa Inggeris sebagaimana yang diutarakan oleh wakil dari Jelutong yang mengatakan bahawa bahasa Inggeris menjadi bahasa pengantar seluruh dunia dengan cepat, itu tidak hairanlah kerana pepatah Melayu ada mengatakan: hidup bangsa, hidup bahasa. Tersibar luasnya bahasa Inggeris ke pelusuk dunia itu ialah dengan adanya suatu masa dahulu Inggeris menjadi kuasa dunia. Dengan pengaruh kuasa di seluruh dunia itulah maka bahasa Inggeris boleh menguasai dunia juga. Jadi, bangsa kita sekarang sudah bangun semula dan kita harapkan dengan pembangunan bangsa kita maka bahasa kita juga akan bangun dan maju.

Tuan Yang Dipertua, saya hendak membetulkan sedikit ucapan daripada wakil dari Jelutong yang mengatakan Bahasa Malaysia, beliau mengatakan, dengan izin, perkataan-perkataan bahasa Inggeris sentiasanya digunakan dalam Bahasa Malaysia. Ya, kita akui memang ada perkataan-perkataan Inggeris digunakan dalam Bahasa Malaysia tetapi tidakkah Yang Berhormat itu mengetahui dalam bahasa Inggeris juga menggunakan berbagai-bagai perkataan bahasa-bahasa asing? Umpamanya bahasa Arab, bahasa Melayu, bahasa Latin, bahasa Greek dan lain-lain lagi dan sedangkan istilah-istilah dalam ilmu pengetahuan bukan semuanya dalam bahasa Inggeris. Istilah-istilah itu terdiri juga dari bahasa asing: Latin, Greek, Arab dan lain-lain umpamanya perkataan geography, algebra, dan sebagainya. Itu bukan dalam bahasa Inggeris tetapi bahasa selain daripada bahasa Inggeris. Dan Bahasa Malaysia juga mempunyai kelebihan kalau dibandingkan dengan bahasa Inggeris.

Contohnya yang senang perkataan “kami dan kita”, cuba kita cari bahasa Inggeris yang boleh membezakan antara “kami dan kita”. Bahasa Ingeris tidak ada “kami dan kita”. Dari segi penunjuk tempat sahaja kita Bahasa Malaysia ada tiga penunjuk tempat—sini, situ, sana. Kalau Inggeris cuma, dengan izin, “here and there”. Jadi sesuai pula dengan dasar Pandang ke Timur, kalau kita ada tiga perkataan, Jepun pun ada tiga juga—kocira, socira, acira atau koko, soko, asoko. Maksudnya, sini, situ, sana. Berlainan dengan Inggeris hanya “here and there” sahaja. Jadi dimanakah duduknya bahasa Inggeris itu yang dikatakan lengkap. Ini sebagai menyambung hujah daripada rakan saya dari Parit Buntar tadi (*Tepuk*).

Sekianlah sahaja, Tuan Yang Dipertua, dengan ini (*Ketawa*) saya menyokong Bil ini.

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat Timbalan Menteri hendak menjawab?

4.42 ptg.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Haji Mohamed Suhaimi bin Dato' Haji Kamaruddin): Tuan Yang Dipertua, sepertimana saya menyatakan, apabila saya mengemukakan Rang Undang-undang ini dua hari dahulu pindaan ini menyentuh dua aspek Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67. Aspek yang pertama iaitu Fasal 2 Rang Undang-undang, bertujuan untuk mengadakan peruntukan bagi pemakaian Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67 kesemua bahagian dalam Malaysia dan juga peruntukan-peruntukan bagi Badan Perundangan Negeri Sabah dan Badan Perundangan Negeri Sarawak melalui enakmen negeri masing-masing menetapkan tarikh-tarikh bagi mula berkuatkuasanya Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67 di Negeri Sabah dan Sarawak.

Aspek kedua pula iaitu Fasal 3 dalam Rang Undang-undang, bertujuan supaya seseorang ahli bagi atau dari Sabah atau Sarawak tidak boleh menggunakan Bahasa Inggeris apabila membuat ucapan ataupun apabila mengambil bahagian dalam Kerja Majlis Parlimen kecuali dibenarkan oleh Yang Dipertua Dewan Negara ataupun Yang Dipertua Dewan Rakyat atau seseorang lain yang pada masa itu menjalankan tugas jawatan itu.

Tuan Yang Dipertua, pihak DAP atau lebih tepat lagi ahli-ahli DAP yang terdiri dari Ahli-ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, Sungai Besi, Jelutong, Kepong, Sandakan, Bandar Sibu dan Bandar Kuching menentang dengan sekeras-kerasnya Rang Undang-undang ini dan penentangan mereka boleh dibahagikan kepada tiga bantahan.

Bantahan yang pertama ialah bahawa Rang Undang-undang ini bertentangan dengan Laporan Suruhanjaya Penyiasat North Borneo dan Sarawak atau lebih terkenal dengan Laporan Cobbold, juga bertentangan dengan syor Jawatankuasa Antara—Kerajaan, 1962 berhubung dengan Bahasa Kebangsaan.

Bantahan kedua ialah bahawa Rang Undang-undang ini bertentangan dengan Perkara 161 Perlembagaan Persekutuan dan bantahan ketiga ialah bahawa Rang Undang-undang ini tidak mendapat persetujuan dari Rakyat Malaysia di Sabah dan di Sarawak.

Tuan Yang Dipertua, ingin saya menjawab ketiga-tiga alasan penentangan tersebut serentak. Tuan Yang Dipertua, suatu Suruhanjaya dipengerusikan oleh Lord Cobbold melawat Borneo Utara dan Sarawak di antara bulan Februari dan bulan April, 1962 dan laporan Suruhanjaya itu telah ditimbang dengan penuh teliti

di dalam beberapa mesyuarat di London pada bulan Julai, 1962 oleh Menteri-menteri British dan Malaya pada masa itu. Hasil daripada mesyuarat-mesyuarat itu Kerajaan Malaya dan British membuat keputusan pada dasarnya mewujudkan Malaysia. Kemudian kedua-dua Kerajaan Malaya dan British membuat keputusan menubuhkan suatu Jawatankuasa Antara—Kerajaan pada tahun 1962 juga yang dianggotai oleh wakil-wakil Kerajaan Malaya, British, North Borneo dan Sarawak. Tugas Jawatankuasa ini adalah untuk menyediakan persiapan Perlembagaan. Jawatankuasa Antara Kerajaan 1962 itu telah mencadangkan beberapa susunan Perlembagaan yang berhubung dengan Bahasa Kebangsaan boleh didapati di dalam Bab 3, Perenggan 28, muka surat 26, di bawah Tajuk Bahasa Kebangsaan dalam Laporan Jawatankuasa Antara Kerajaan, 1962 yang mana dengan izin, Tuan Yang Dipertua, saya hendak membaca terjemahannya dalam Bahasa Kebangsaan yang berbunyi seperti berikut:

Bahasa Melayu hendaklah dijadikan bahasa Kebangsaan Persekutuan Malaysia tetapi Perkara 152 Perlembagaan Persekutuan hendaklah diubahsuai dalam penggunaannya kepada negeri-negeri Borneo iaitu Sabah dan Sarawak supaya—

(a) Sepanjang masa 10 tahun selepas Hari Malaysia dan kemudiannya sehingga Badan Perundangan Negeri menetapkan bahasa Inggeris hendaklah dijadikan Bahasa Rasmi dan boleh digunakan dalam Dewan Undangan Negeri dan bagi maksud-maksud rasmi yang lain termasuk persuratan dengan kementerian dan jabatan-jabatan Persekutuan.

(b) Sepanjang masa 10 tahun selepas Hari Malaysia dan kemudiannya sehingga Parlimen menetapkan bahasa Inggeris boleh digunakan oleh wakil-wakil negeri-negeri Borneo di kedua-dua Dewan Parlimen.

Tuan Yang Dipertua, perakuan-perakuan yang saya telah bacakan sebentar tadi serta semangatnya dimasukkan sebagai suatu perkara dalam Perlembagaan iaitu Perkara 161 Perlembagaan Persekutuan yang mana dengan izin, Tuan Yang Dipertua, saya membaca terjemahannya dalam Bahasa Kebangsaan seperti berikut:

BAHAGIAN 12A

PERLINDUNGAN—TAMBAHAN BAGI NEGERI-NEGERI SABAH DAN SARAWAK

161. Penggunaan Bahasa Inggeris dan Bahasa Bumiputera dalam Negeri-negeri Sabah dan Sarawak.

(1) Tiada sesuatu Akta Parlimen yang menamatkan atau menyekat penggunaan Bahasa Inggeris bagi apa-apa maksud yang tersebut dalam Fasal (2) hingga (5) Perkara 152 boleh berkuatkuasa tentang penggunaan Bahasa Inggeris dalam apa-apa hal yang tersebut dalam Fasal (2) Perkara ini sehingga sepuluh tahun selepas Hari Malaysia.

(2) Fasal (1) adalah dipakai:

(a) mengenai penggunaan Bahasa Inggeris dalam mana-mana Majlis Parlimen oleh seseorang Ahli bagi atau dari sesuatu Negeri Sabah atau Sarawak dan;

(b) mengenai penggunaan Bahasa Inggeris bagi pembicaraan dalam Mahkamah Tinggi di Borneo

atau dalam sesuatu Mahkamah Rendah di sesuatu Negeri Sabah atau Sarawak atau bagi apa-apa pembicaraan dalam Mahkamah Persekutuan sebagaimana yang tersebut dalam Fasal (4); dan

- (c) mengenai penggunaan Bahasa Inggeris di sesuatu negeri Sabah atau Sarawak dalam Dewan Negerinya atau bagi maksud-maksud rasmi yang lain (termasuk maksud-maksud rasmi Kerajaan Persekutuan).
- (3) Dengan tidak menyentuh Fasal (1), tadi yang telah saya bacakan tiada sesuatu Akta Parlimen sebagaimana yang tersebut dalamnya itu boleh berjalan kuatkuasanya tentang penggunaan Bahasa Inggeris bagi pembicaraan dalam Mahkamah Tinggi di Borneo Sarawak atau bagi apa-apa pembicaraan dalam Mahkamah Persekutuan sebagaimana yang tersebut dalam Fasal (4) sehingga Akta itu atau peruntukannya yang berkaitan itu telah diluluskan oleh Undang-undang Badan-badan Perundangan Negeri Sabah atau Sarawak dan tiada sesuatu Akta itu boleh berjalan kuatkuasanya tentang penggunaan Bahasa Inggeris di sesuatu Negeri Sabah dan Sarawak dalam mana-mana hal lain yang tersebut dalam perenggan (b) atau (c) fasal (2) tadi, sehingga Akta itu atau peruntukannya yang berkaitan itu telah diluluskan oleh suatu Undang-undang Badan Perundangan Negeri itu.

Dan saya tidak payahlah membaca Fasal-fasal yang lain Tuan Yang Dipertua, sungguhpun ia ada sedikit sebanyak berkaitan dengannya.

Dalam lain-lain perkataan, Tuan Yang Dipertua, Perkara 161 yang telah saya bacakan tadi antara lain bermaksud bahawa pertama, selama 10 tahun dari Hari Malaysia iaitu pada 16hb September, 1963 Parlimen tidak boleh menamatkan atau menyekat penggunaan Bahasa Inggeris dalam perkara-perkara yang berikut, iaitu tiga perkara:

- (i) dalam mana-mana Majlis Parlimen oleh seseorang Ahli dari negeri Sabah atau negeri Sarawak;
- (ii) bagi pembicaraan dalam Mahkamah di negeri Sabah atau Sarawak; dan
- (iii) dalam Dewan Undangan Negeri Sabah dan Sarawak atau bagi maksud rasmi yang lain termasuk maksud-maksud rasmi Kerajaan Persekutuan.

Tetapi Perkara 161 menyatakan juga bahawa selepas 10 tahun iaitu pada 16hb September, 1973 Parlimen boleh menamatkan atau menyekat penggunaan Bahasa Inggeris dalam mana-mana Majlis Parlimen oleh seseorang Ahli dari Negeri Sabah atau Sarawak tanpa memerlukan kelulusan Undang-undang oleh Badan Perundangan Negeri Sabah atau Badan Perundangan Negeri Sarawak.

Juga selepas 10 tahun dari Hari Malaysia, Tuan Yang Dipertua, Parlimen boleh menamatkan atau menyekat penggunaan Bahasa Inggeris bagi pembicaraan dalam Mahkamah di Negeri Sabah dan Sarawak dan juga penggunaan Bahasa Inggeris dalam Dewan Undangan Negeri Sabah dan Sarawak atau bagi maksud-maksud rasmi yang lain dengan syarat mendapat kelulusan dari Badan Perundangan Negeri Sabah atau Badan Perundangan Negeri Sarawak.

Pendekata Tuan Yang Dipertua, 10 tahun sebelum Hari Malaysia, kita tidak boleh meluaskan Akta Kebangsaan 1963/67 meliputi Sabah dan Sarawak dan Ahli-ahli Yang Berhormat dari Sabah dan Sarawak berhak berucap menggunakan Bahasa Inggeris dalam Dewan yang mulia ini tanpa kebenaran Tuan Yang Dipertua.

Tetapi selepas 10 tahun Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67 boleh diluaskan meliputi negeri Sabah dan negeri Sarawak dengan syarat mendapat kelulusan dari Badan Perundangan Negeri Sabah dan Sarawak. Juga selepas 10 tahun dari Hari Malaysia, ahli-ahli Parlimen dari Negeri Sabah dan Sarawak boleh hilang hak mereka untuk berucap dalam Bahasa Inggeris dalam Dewan yang mulia ini.

Tuan Yang Dipertua, oleh kerana Perkara 161 Perlembagaan Persekutuan mencerminkan kehendak-kehendak Laporan Jawatankuasa Cobbold dan syor Jawatankuasa Antara Kerajaan 1962 terlaksana apabila Rang Undang-undang ini memenuhi Peruntukan Perkara 161 Perlembagaan Persekutuan. Jadi soalnya, adakah Rang Undang-undang ini memenuhi kehendak Perkara 161 Perlembagaan? Jawapannya ya. Sebabnya ialah Laporan Jawatankuasa Cobbold serta Syor Jawatankuasa Antara Kerajaan 1962 dan Perkara 161 Perlembagaan berkehendakkan sekurang-kurangnya tahun 1973 untuk membolehkan Parlimen menamatkan penggunaan bahasa Inggeris dalam Majlis Parlimen oleh Yang Berhormat-Yang Berhormat dari Sabah dan Sarawak. Sungguhpun Parlimen boleh meluluskan Rang Undang-undang ini pada tahun 1973, tetapi Kerajaan Barisan Nasional menyedari sejarah Sabah dan Sarawak dan memahami

perasaan dan sentimen penduduk-penduduk Sabah dan Sarawak dan oleh kerana simpati dan timbang rasa inilah maka bukan pada tahun 1973 malah pada tahun 1983—10 tahun kemudian baharulah Kerajaan mengemukakan Rang Undang-undang ini di Dewan yang mulia ini. Bukan sekelip mata sepertimana kata Yang Berhormat dari Kepong, tidak hairanlah Yang Berhormat dari Kepong berada dalam keadaan kegelapan kerana matanya berkelip 10 tahun sekali (*Ketawa*).

(Timbalan Yang Dipertua, *mempergerusikan Mesyuarat*)

Tuan Yang Dipertua, saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat-Yang Berhormat yang telah mengingatkan saya dalam perkara ini, khasnya Yang Berhormat-Yang Berhormat dari Kinabatangan, Mas Gading, Lembir, Hilir Padas, Keningau, Kota Belud, Padang Serai, Rantau Panjang dan Kinabalu.

Laporan Jawatankuasa Cobbold, Laporan Jawatankuasa Antara Kerajaan 1962 dan Perkara 161 Perlembagaan Persekutuan juga berkehendakkan sekurang-kurangnya tahun 1973 untuk membolehkan Parlimen meluaskan Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67 ke Sabah dan Sarawak tetapi Akta itu tidak boleh berkuatkuasa di Sabah dan Sarawak kecuali mendapat kelulusan dari Badan Perundangan Negeri Sabah dan Sarawak.

Jadi, soalnya yang kedua, Tuan Yang Dipertua, adakah Rang Undang-undang ini bertentangan dengan kehendak Laporan Jawatankuasa Cobbold, Laporan Jawatankuasa Antara Kerajaan dan Perkara 161 Perlembagaan dalam masalah ini? Jawapannya tidak juga.

Oleh sebab Fasal 2 Rang Undang-undang ini dengan jelas menyatakan bahawa Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67 cuma boleh berkuatkuasa di negeri-negeri Sabah dan Sarawak pada tarikh yang ditetapkan oleh Badan Perundangan Negeri Sabah dan Sarawak melalui Enakmen masing-masing. Selagi Badan Perundangan Sabah atau Sarawak tidak menetapkan tarikh berkuatkuasanya Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67, selama itulah Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67 tidak boleh berkuatkuasa atau dikuatkuasakan dalam negeri Sabah dan Sarawak walaupun Parlimen meluluskan Rang Undang-undang ini pada hari ini. Terserahlah kepada Sabah dan Sarawak menentukan bila mereka hendak menguatkuasakan Akta Bahasa Kebangsaan di Sabah dan Sarawak. Tanpa Rang Undang-undang ini Sabah dan Sarawak tidak dapat memperluaskan Akta Bahasa Kebangsaan, 1963/67 sekalipun negeri Sabah dan negeri Sarawak berkehendak berbuat demikian. Pendek kata Rang Undang-undang ini dari segi itu merupakan suatu Enabling Act.

Tuan Yang Dipertua, oleh hal yang demikian Rang Undang-undang ini jelas tidak bertentangan dengan cadangan Laporan Jawatankuasa Cobbold, tidak bertentangan dengan syor Jawatankuasa Antara Kerajaan tahun 1962 dan tidak bertentangan sama sekali dengan Perkara 161 Perlembagaan Persekutuan.

Soal yang ketiga bagi menjawab bantahan Ahli-ahli DAP yang saya bahagikan kepada 3 tadi, ialah sama ada Rang Undang-undang ini perlu mendapat persetujuan dari rakyat Malaysia di Sabah dan Sarawak. Jawapannya, ya, perlu mendapat persetujuan. Sejajar dan selaras dengan perakuan perenggan 28 Laporan Jawatankuasa Antara

Kerajaan yang telah saya bacakan, Akta Bahasa Kebangsaan, tahun 1963/67 tidak boleh berkuatkuasa di Sabah dan Sarawak kecuali mendapat kelulusan dari Badan Perundangan Sabah atau Sarawak. Ini lebih daripada rundingan lagi. Ini memerlukan persetujuan Badan Perundangan Negeri. Kalau runding; boleh runding, sama ada kita setuju atau tidak setuju itu soal lain. Ini lebih daripada runding. Rang Undang-undang ini memerlukan persetujuan Badan Perundangan Negeri Sabah ataupun Sarawak.

Kita mengamalkan sistem demokrasi berparlimen. Kehendak dan persetujuan rakyat disalurkan melalui pilihanraya umum atau wakil-wakil rakyat dalam Parlimen dan Badan Perundangan Negeri-negeri. Parti DAP sentiasa mempolitikkan isu Bahasa dan di tiap-tiap pilihanraya umum Bahasa dijadikan isu politik mereka. Baiknya pula, di tiap-tiap pilihanraya umum di mana DAP telah memainkan isu Bahasa, DAP telah kalah dengan teruk (*Tepuk*).

Saya sedar bahawa parti DAP sedang meninjau-ninjau Sarawak kerana pilihanraya negeri mungkin diadakan tidak lama lagi di sana. Ini satu peluang bagi DAP untuk memancing undi bukan Melayu melalui Bahasa. Apalah gunanya bentuk parti DAP Pan-Malaysia kononnya sampai ke Sabah, sampai ke Sarawak tetapi saranan parti DAP adalah bangkai (*Tepuk*). Pendek kata persetujuan yang dikehendaki adalah dalam bentuk persetujuan Badan Perundangan Negeri Sabah atau Badan Perundangan Negeri Sarawak.

Sehubungan dengan ini, sukalah saya memberitahu bahawa, Yang Berhormat Wakil dari Sandakan dan rakan-rakannya bahawa pada tahun

1973 iaitu genap 10 tahun dari Hari Malaysia rakyat Malaysia dari Sabah telah pun melalui wakil-wakil mereka dalam Badan Perundangan Negeri Sabah meluluskan suatu Enakmen bernama "The National Language (Application) Enactment, 1973". Dengan izin, saya membacakan pendek sahaja dalam bahasa Inggeris.

(*Dengan izin*) "An Amendment to authorise the extension of the provisions of the National Language Act 1967 to restrict the use of the English language for official purposes and to provide for matters incidental thereto.

Whereas Clause (1) of Article 161 of the Federal Constitution provides that no Act of Parliament, terminating or restricting the use of the English language for any of the purposes mentioned in Clause (2) to (5) of Article 152 shall come into operation as regards the use of the English language in any case mentioned in Clause (2) of Article 161 of the Federal Constitution until ten years after Malaysia Day;

And whereas Clause (3) of Article 161 of the Federal Constitution provides that without prejudice to Clause (1) of Article 161, no such Act of Parliament as is there mentioned shall come into operation as regards the use of the English language to proceedings in the High Court in Borneo or for such proceedings in the Federal Court as are mentioned in Clause (4) until the Act or the relevant provision of it has been approved of Enactment of the Legislatures of the Borneo States and no such Act shall come into operation as regards the use of the English language in a Borneo State in any other case mentioned in paragraph (b) or (c) of Clause (2) of Article 161 until the Act or the relevant provision of it has been approved by an Enactment of the Legislature of the State;

And whereas the period of ten years after Malaysia Day has elapsed and whereas the Legislature of the State of Sabah seeks to give its approval under Clause (3) of Article 161 of the Federal Constitution with regard to the use of the English language to proceedings in the High Court in the State or for such proceedings in the Federal Court as mentioned in Clause (4) of Article 161 of the Federal Constitution and for purposes of restricting the use of the English language in the State, in the Legislative Assembly or for other official purposes, now therefore enacted by the Legislature of the State of Sabah as follows:

- (1) This Enactment will be cited as the National Language (Application) Enactment 1973.
- (2) The extension of any Act of Parliament terminating or restricting the use of the English language for any of the purposes mentioned in Clause (2) of Article 161 of the Federal Constitution is hereby approved.
- (3) Notwithstanding anything in Section 2, in the State a native language in current use in the State may be used in native courts or for any court of native law and custom.

Certified by me to be a true copy of the Bill passed by the Assembly on Tuesday, 25th September, 1973.

Malangnya, Tuan Yang Dipertua, Enakmen yang saya bacakan tadi tidak ada kekesanannya oleh kerana dari segi undang-undang Parlimen hendaklah terlebih dahulu meluluskan Rang Undang-undang ini sebelum Dewan Negeri Sabah atau Dewan Negeri Sarawak mempersetujui memperluaskan Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67. Itulah sebabnya

mengapa Rang Undang-undang ini perlu diluluskan oleh Parlimen terdahulu dari kelulusan satu Enakmen oleh Badan Perundangan Negeri Sabah atau Badan Perundangan Negeri Sarawak.

Sungguhpun Dewan Undangan Negeri Sabah telah meluluskan State Enactment ini ianya tidak mempunyai kekesanan apa-apa kerana Parlimen ini belum meluluskan apa-apa Rang Undang-undang bagi memperluaskan Akta Bahasa Kebangsaan ke Sabah. Bermakna sekiranya insyallah Rang Undang-undang ini diluluskan oleh Dewan Rakyat ini dan seterusnya oleh Dewan Negara bermakna Dewan Undangan Negeri Sabah mungkin terpaksa meluluskan sekali lagi undang-undang ini kerana baru sekarang undang-undang itu ada. Kerana itulah perlunya Parlimen meluluskan Rang Undang-undang ini sebelum daripada Badan Perundangan Negeri Sabah atau Sarawak meluluskan Enakmen. Walau bagaimanapun tahniah kepada rakyat Malaysia Sabah, Yang Berhormat-Yang Berhormat Ahli-ahli Dewan Negeri Sabah dan Kerajaan Negeri Sabah yang telah memberi persetujuan 10 tahun sebelum Rang Undang-undang ini dikemukakan di Dewan yang mulia ini. (*Tepuk*). Jelas rakyat Malaysia di Sabah sudah bersedia menyambut kedatangan Bahasa Kebangsaan, jelas Kerajaan Sabah sudah lama bersedia menunggu kedatangan Bahasa Kebangsaan ke Sabah. Malangnya Yang Berhormat dari Sandakan belum lagi bersedia berucap dalam Bahasa Kebangsaan di Dewan yang mulia ini, 20 tahun selepas hari Malaysia. Yang Berhormat dari Sandakan ketinggalan zaman. Saya tidak marah, saya kesian kepada Yang Berhormat itu.

Begitu juga Yang Berhormat-Yang Berhormat dari DAP yang meminta diadakan pungutan suara. Buat apa

lagi diadakan pungutan suara apabila Rang Undang-undang ini menyaratkan kelulusan dari Badan Perundangan Negeri Sabah atau Badan Perundangan Negeri Sarawak sebelum Akta Bahasa Kebangsaan boleh berkuatkuasa di Sabah dan di Sarawak. Buat apa lagi hendak diadakan referendum, pungutan suara. Rang Undang-undang ini sudah mensyaratkan sebelum ianya boleh dikuatkuasakan di Negeri-negeri Sabah dan Sarawak ianya mesti mendapat persetujuan dan kelulusan daripada Badan Perundangan Negeri Sabah dan Sarawak. Kita bukannya di sini sedang hendak membuat dasar. Dasar sudah ada diterima oleh semua pihak. Kita cuma hendak melaksana dasar. Apa lagi hendak direferendumkan, apa lagi hendak dipungut suara, ini semuanya delaying tactic, hendak memperlewatl Lewatkan, hendak memperlambatlambatkan pelaksanaan dasar Bahasa Kebangsaan di negara kita.

Yang paling sedih ialah Yang Berhormat-Yang Berhormat yang meminta Rang Undang-undang ini ditangguh 10 tahun lagi, ini paling sedih, 20 tahun tidak cukup, hendak 30 tahun baru boleh berucap dalam Bahasa Kebangsaan di dalam Dewan ini. Tidak tahulah saya hendak menyatakan. Dalam perkara ini saya cukup seronok melihat telatah Ahli-ahli DAP dari Semenanjung semasa perbahasan ini yang mana langsung tidak ada pendirian. Sikap mereka lebih dikenali sebagai "saya sokong, tetapi.....saya sokong tetapi....." Yang Berhormat dari Kota Melaka umpamanya menyokong Bahasa Kebangsaan tetapi....., tetapi Rang Undang-undang ini kononnya bertujuan untuk menutup suara Sabah dan Sarawak di Dewan yang mulia ini. Suara rakyat Malaysia ini di Sabah lantang melalui 10 wakil Barisan Nasional dan 5 wakil Bebas (*Tepuk*). berbanding dengan satu wakil DAP

daripada Sabah. Suara rakyat Malaysia di Sarawak bergema di Dewan yang mulia ini melalui 22 wakil Barisan Nasional berbanding dengan 2, itu pun 2 budak hitam (*Ketawa*). Tidak logik Rang Undang-undang ini bertujuan menutup mulut Yang Berhormat-Yang Berhormat dari Sandakan, Sibul dan Bandar Kuching lebih-lebih lagi mereka boleh berbicara dalam Bahasa Kebangsaan sepertimana dibuktikan oleh Yang Berhormat dari Bandar Kuching semalam di Dewan yang mulia ini.

Walau bagaimanapun, Yang Berhormat dari Kota Melaka tidak berdaya menandingi putar belit politik Yang Berhormat dari Jelutong. Dalam ucapan Yang Berhormat dari Jelutong, Yang Berhormat dari Jelutong mendewa-dewa penggunaan bahasa Inggeris dalam Mahkamah. Yang anihnya, Tuan Yang Dipertua, mengikut Aturan Urusan Mesyuarat Penggal yang Pertama ini pada hari Rabu, 23hb akan datang Yang Berhormat dari Jelutong menyoal Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, soalan No. 10, "Minta Perdana Menteri menyatakan bilakah Kerajaan bercadang untuk memperkenalkan penggunaan Bahasa Malaysia sebagai bahasa wajib dalam Mahkamah-mahkamah di seluruh negara". Yang mana satu Yang Berhormat dari Jelutong?

Semasa membahas Rang Undang-undang ini tidak menyokong penggunaan Bahasa Kebangsaan di mahkamah-mahkamah tetapi semasa soal jawab, menyokong pula.

Tuan Sim Kwang Yang: (*Bangun*)

Timbalan Yang Dipertua: Yang Berhormat beri jalan?

Dato' Haji Mohamed Suhaimi bin Dato' Haji Kamaruddin: Ya.

Tuan Sim Kwang Yang: (*Dengan izin*) Tuan Yang Dipertua, I would imagine that this Oral Question asked by the Member for Jelutong was to find out facts or to find out particular Government policies from the Government Minister. It was not a request. So, when the Member for Jelutong asked when the Government intended to use Bahasa Malaysia as the language in Courts, he was not requesting. That is common knowledge. Thank you.

Dato' Haji Mohamed Suhaimi bin Dato' Haji Kamaruddin: Tuan Yang Dipertua, dengan izin, saya suka membaca sekali lagi soalan No. 10 pada Aturan Urusan Mesyuarat pada 23hb Mac, 1983.

10. (23-3-83) *Tuan Karpal Singh* minta Perdana Menteri menyatakan bilakah Kerajaan bercadang untuk memperkenalkan penggunaan Bahasa Malaysia sebagai bahasa wajib dalam Mahkamah-mahkamah di seluruh negara.

Kalau kita tahu sedikit di dalam Bahasa Kebangsaan itu bermaksud seseorang yang bertanya itu menyokong penggunaan Bahasa Kebangsaan di mahkamah-mahkamah. Kalau tadi saya menyatakan Yang Berhormat dari Bandar Kuching fasih dalam Bahasa Malaysia, saya sekarang terpaksa menarik balik kenyataan itu.

Tuan Yang Dipertua, saya tidak menyalahkan Yang Berhormat dari Jelutong, jauh daripada itu. Kerana beliau cuma mengikut putar belit politik partinya. Tetapi rasa saya lebih baik Yang Berhormat dari Jelutong meniru rakan-rakan partinya dari Sabah dan Sarawak seperti Yang Berhormat dari Bandar Kuching sekurang-kurangnya mereka tegas, tegas pendirian mereka walaupun

ketegasan mereka berpunca dari kejahilan yang paling ketara. (*Ketawa*) Sehubungan dengan soal penggunaan Bahasa Kebangsaan dalam mahkamah-mahkamah, Tuan Yang Dipertua, Yang Berhormat dari Kemaman menanya saya rancangan kegunaan Bahasa Kebangsaan di mahkamah-mahkamah dan juga tindakan terjemahan undang-undang kepada Bahasa Kebangsaan.

Sukalah saya menyatakan bahawa semalam Yang Amat Arif Hakim Besar Negara mempengerusikan satu mesyuarat berkenaan dengan perkara yang ditanya oleh Ahli Yang Berhormat dari Kemaman itu. Saya minta maaf kerana tidak dapat menjawab soalan itu dalam ucapan ini. Insya Allah mungkin tidak lama lagi akan dapat saya huraikan rancangan penggunaan Bahasa Kebangsaan di mahkamah-mahkamah.

Sehubungan dengan itu juga, Yang Berhormat dari Jerantut membangkitkan kesusahan sebahagian rakyat kita pada hari ini oleh kerana borang-borang mahkamah yang mereka terima adalah di dalam bahasa Inggeris. Bagi menjawabnya, suka saya membawa perhatian Yang Berhormat dari Jerantut kepada Seksyen 11 Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67 yang berbunyi seperti berikut:

11. "Kecuali sebagaimana diperuntukkan selainnya dengan nyata apabila sesuatu borang dalam bahasa Inggeris ditetapkan oleh mana-mana undang-undang bertulis maka terjemahan borang itu dalam Bahasa Kebangsaan oleh orang atau pihak berkuasa yang ditetapkan dari masa ke semasa dengan perintah oleh Perdana Menteri boleh digunakan bagi segala maksud yang borang itu boleh digunakan jika ianya dalam bahasa Inggeris".

Sukalah saya menyatakan di sini bahawa Jabatan Peguam Negara sedang menterjemah borang-borang yang ada hubungan dengan mahkamah dan melalui penterjemahan itu dan melalui kuatkuasa yang ada pada Seksyen yang saya baca tadi, insya Allah apabila siap sedia esok maka borang-borang itu yang diterjemahkan dalam Bahasa Kebangsaan akan dapat dipergunakan dan mempunyai kuatkuasa undang-undang sepertimana juga borang-borang dalam bahasa Inggeris. Insya Allah perkara ini akan dapat dilaksanakan dalam jangkamasa yang tidak lama lagi.

Tuan Yang Dipertua, Kerajaan membawa undang-undang ini bukan hendak menyusahkan apatah lagi menguasai atau dominate penduduk-penduduk Sabah dan Sarawak tetapi ialah semata-mata untuk menguatkan lagi perpaduan kebudayaan melalui Bahasa Kebangsaan. Barisan Nasional mahu melihat semua rakyat termasuk penduduk-penduduk di Sabah dan Sarawak bersatu padu. Tetapi segelintir di Dewan yang mulia ini tidak suka melihat rakyat Malaysia bersatu padu, sentiasa mencari helah untuk menyekat usaha-usaha Barisan Nasional mewujudkan perpaduan seperti tuduhan jahat bahawa Rang Undang-undang ini adalah merupakan penjajahan bahasa dilakukan oleh Semenanjung ke atas Sabah dan Sarawak. Janganlah parti DAP menghina daya pemikiran rakyat Malaysia di Sabah dan Sarawak. Mereka tahu siapa yang cekap, siapa yang bersih, siapa yang amanah; dan rakyat Sabah dan Sarawak tahu siapa yang tidak cekap, siapa yang kotor dan siapa yang tidak amanah. Anggaphlah mereka segelintir itu sebagai "si Luncai terjun dengan labu-labunya".

Tuan Yang Dipertua, izinkan saya merakamkan ucapan terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang

Berhormat yang telah mengambil bahagian di dalam perbahasan ini termasuk Yang Berhormat dari Mas Gading, Batang Padang, Pasir Puteh, Ulu Nerus, Parit, Gerik, Bukit Mas, Rantau Panjang, Bagan Datoh, Tanjong Karang, Jerantut, Menglembu, Parit Buntar, Badau, dan juga Pontian yang mana mereka telah memberi sokongan penuh kepada Rang Undang-undang ini terutama dalam memberi hujah-hujah mereka yang begitu bernas dan ingatan mereka kepada saya bahawa Bahasa Melayu adalah bahasa yang dituturkan oleh lebih dari 200 juta manusia. Ingatan mereka terhadap saya bahawa Bahasa Melayu adalah merupakan bahasa ketujuh besarnya di dunia. Ingatan mereka kepada saya bahawa dari masa ke semasa dicadangkan oleh warganegara bukan Malaysia untuk Bahasa Kebangsaan kita untuk dijadikan bahasa ASEAN. Ini semuanya menunjukkan kegagahan dan kewibawaan bahasa kita.

Sukalah saya menyatakan di sini bahawa rumpun Melayu bermaksud semua peribumi di kepulauan Madagaskar, Indonesia, Malaysia, Filipina dan Kepulauan Lautan Selatan. Sukalah saya menyatakan di sini bahawa rumpun Melayu termasuk semua bumiputera Sabah dan Sarawak iaitu Bukitan, Bisayah, Dusun, Kadayan, Kalabit, Kayan, Kenyah, Sabup, Sipeng, Kajang, Sekapan, Kejaman, Lahanan, Punan, Tanjong, Kanowit, Lugat, Lisum, Melano, Murut, Penan, Sian, Tagal, Tabun, Ukit, Iban, Bidayuh, Murut, Melanau, Kadazan, Sulok, Pinaus dan lain-lain lagi. Semuanya itu termasuk dalam apa yang dikatakan rumpun Melayu, Tuan Yang Dipertua.

Dan kalau saya perlu memberi satu contoh sahaja bagaimana bahasa Melayu Bahasa Kebangsaan difahami dan dituturkan oleh peribumi-peribumi yang saya katakan tadi. Ambil satu

contoh, perkataan “tidur” dalam bahasa Iban “tidur”, mereka kata “tindok”, dekat tidak jauh. Bahasa Kebangsaan “mata”, bahasa Iban “mata” sama. “Mata” kata Bahasa Kebangsaan, “mata” kata bahasa Iban, apa bezanya? Bukan saya hendak memberi satu kuliah di sini, Tuan Yang Dipertua, tetapi ini menunjukkan dengan terang dan nyata bahawa rumpun Melayu ini termasuk peribumi di kawasan-kawasan yang saya katakan tadi dan juga termasuk nama-nama yang saya baca tadi dan banyak lagi yang saya tidak ada masa untuk menyentuhnya.

Tuan Yang Dipertua, saya tidak dapat menjawab semua perkara-perkara yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat, tetapi pandangan-pandangan Ahli-ahli Yang Berhormat sama ada penglibatan pihak swasta dalam penggunaan Bahasa Kebangsaan ataupun berhubung dengan tindak-tanduk pegawai-pegawai Persekutuan dalam soal penggunaan Bahasa Kebangsaan di Sabah dan Sarawak, apa juga yang telah disentuh oleh Ahli-ahli Yang Berhormat semasa perbahasan Rang Undang-undang ini akan diambil perhatian dan tindakan yang sewajarnya, insya Allah. Cukup sampai di sini, terima kasih (*Tepuk*).

Timbalan Yang Dipertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis untuk diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibaca kali kedua sekarang.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

Rang Undang-undang ditimbang-kan dalam Jawatankuasa.

(Timbalan Yang Dipertua *mem-pengerusikan Jawatankuasa*)

Fasal 1 hingga 3 diperintahkan menjadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan: dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN TAMBAHAN (1982)

Bacaan Kali Yang Kedua

5.35 ptg.

Timbalan Menteri Kewangan (Tuan Sabbaruddin Chik): Tuan Yang Dipertua. Saya mohon mencadangkan bahawa suatu Rang Undang-undang bernama "Suatu Akta bagi menggunakan wang daripada Kumpulanwang Disatukan untuk perbelanjaan tambahan bagi perkhidmatan tahun 1982 dan bagi memperuntukkan wang itu untuk maksud-maksud yang tertentu", dibaca bagi kali yang kedua.

Tuan Yang Dipertua, Rang Undang-undang ini meminta kebenaran bagi peruntukan berjumlah \$303,973,745 dikeluarkan daripada Kumpulanwang Disatukan untuk membiayai perbelanjaan tambahan Anggaran Belanja Mengurus 1982, iaitu Anggaran Belanja Mengurus Tambahan Ketiga, 1982.

*Anggaran Belanja Mengurus
Tambahan Ketiga 1982.*

Sebenarnya, Anggaran Belanja Mengurus Tambahan Ketiga 1982 ini berjumlah \$766,513,254 tetapi hanya sebanyak \$303,972,745 sahaja diminta diluluskan di bawah fasal 2 seperti yang dibutirkan dalam Jadual Rang Undang-undang ini, oleh kerana

bakinya sebanyak \$462,540,509 adalah merupakan Perbelanjaan Tanggungan yang tertakluk kepada perbekalan undang-undang tertentu. Peruntukan tambahan ini adalah diperlukan bagi membiayai perbelanjaan yang tidak diperuntukkan atau yang tidak diperuntukkan dengan secukupnya dalam Anggaran Belanja Mengurus 1982 yang asal serta Anggaran Belanja Mengurus Tambahan Pertama dan Kedua 1982.

Kesemua peruntukan tambahan yang dikehendaki di bawah Perbelanjaan Bekalan adalah untuk menampung kekurangan peruntukan di bawah "Perkhidmatan dan Bekalan", "Pemilikan Harta Modal" dan "Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap" yang diperlukan oleh beberapa buah Kementerian dan Jabatan.

Tambahan terbesar sebanyak \$276 juta adalah diperlukan di bawah Perkhidmatan Am Perbendaharaan bagi membiayai tuntutan-tuntutan bayaran subsidi petroleum yang telah diterima dalam tahun 1982.

Di samping itu, tambahan sebanyak \$25 juta adalah dikehendaki di bawah Peruntukan Kepada Kumpulanwang Terkanun. Dari jumlah tersebut, sebanyak \$20 juta adalah diperlukan untuk menampung peruntukan "Tabung Amanah Lembaga Peperiksaan" bagi membiayai perbelanjaan semua peperiksaan dan aktiviti yang dijalankan oleh Lembaga Peperiksaan, Kementerian Pelajaran serta untuk membolehkan Lembaga tersebut menggunakan wang dari Akaun ini pada bila-bila masa sahaja diperlukan dengan secara bagi menentukan tanggungjawabnya dilaksanakan dengan licin, cekap dan sempurna. Bakinya, sebanyak \$5 juta adalah diperlukan untuk menambah peruntukan "Kumpulanwang Pendahuluan untuk Negeri-negeri".

Butir-butir dan keterangan-keterangan lanjut mengenai peruntukan tambahan bagi Anggaran Belanja Mengurus Tambahan Ketiga 1982 ini boleh didapati dalam Penyata Anggaran Tambahan yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 6 Tahun 1983 dan dalam Memorandum Perbendaharaan yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 7 Tahun 1983.

Tuan Yang Dipertua, selepas ucapan ini, saya akan mengemukakan pula suatu Usul mengenai Anggaran Pembangunan Tambahan Ketiga, 1982.

Anggaran Pembangunan Tambahan Ketiga 1982.

Anggaran Pembangunan Tambahan Ketiga 1982 adalah berjumlah \$888,896,711. Dari jumlah tersebut, sebanyak \$234,620,284 adalah Perbelanjaan Cara Langsung dan bakinya sebanyak \$654,276,427 adalah Perbelanjaan Pinjaman Peruntukan tambahan ini adalah diperlukan bagi membiayai perbelanjaan yang tidak diperuntukkan atau yang tidak diperuntukkan dengan sepenuhnya dalam Anggaran Pembangunan 1982 yang asal serta Anggaran-anggaran Pembangunan Tambahan Pertama dan Kedua, 1982.

Tambahan terbesar adalah bagi Sektor Sosial yang memerlukan sebanyak \$622.7 juta atau 70.1% daripada jumlah peruntukan tambahan yang dicadangkan ini. Dari jumlah tersebut, sebanyak \$560 juta adalah diperlukan untuk menambah peruntukan Kumpulanwang Pinjaman Perumahan kepada Kakitangan Kerajaan; sebanyak \$45.8 juta adalah untuk membiayai projek-projek Infrastruktur dan Kemudahan-kemudahan Asas serta projek-projek Ekonomi dan Pemakanan untuk Pembangunan Masyarakat dan Kampung dan sebanyak \$16.9 juta

adalah untuk membiayai Perkhidmatan Kesihatan Luar Bandar, pembinaan hospital-hospital baru, membaiki hospital-hospital dan lain-lain rancangan kesihatan.

Tuan Yang Dipertua, selain dari itu, tambahan sebanyak \$255.8 juta atau 28.7% daripada jumlah tambahan peruntukan yang dicadangkan ini adalah untuk Sektor Ekonomi. Dari jumlah tersebut, sebanyak \$78.8 juta adalah dikehendaki untuk membiayai pembangunan Pelabuhan Bintulu di Sarawak, pemulihan Pelabuhan Kuantan di Pahang, pembinaan Pengkalan Perbekalan Petroliaam di Terengganu serta pembinaan Jeti Langkawi, Telok Ewa di Kedah; sebanyak \$63.2 juta ialah sebagai pinjaman kepada Jabatan Penerbangan Awam bagi membolehkan Jabatan tersebut membiayai projek-projek pembangunannya; sebanyak \$49.8 juta adalah diperlukan untuk membiayai pembinaan dan membaiki Lebuhraya-lebuhraya dan Jalan-jalan Raya Besar; sebanyak \$31.5 juta adalah diperlukan untuk membiayai beberapa projek Perbadanan Pembangunan Bandar (UDA) di Wilayah Persekutuan termasuk penempatan semula Pasar Pusat; sebanyak \$29.2 juta adalah untuk membiayai rancangan-rancangan bekalan air dan sebanyak \$2.3 juta adalah untuk membiayai rancangan-rancangan mencegah banjir.

Butir-butir dan penjelasan lanjut mengenai Anggaran Pembangunan Tambahan Ketiga 1982 adalah seperti yang dinyatakan dalam Penyata Anggaran Tambahan yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 8 Tahun 1983 dan juga dalam Memorandum Perbendaharaan yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 9 Tahun 1983.

Tuan Yang Dipertua, saya mohon mencadangkan.

Timbalan Menteri Penerangan (Puan Rahmah binti Othman): Tuan Yang Dipertua, saya mohon menyokong.

USUL

ANGGARAN PEMBANGUNAN (TAMBAHAN) (BIL. 3), 1982

Tuan Sabbaruddin Chik: Tuan Yang Dipertua, saya memohon mencadangkan bahawa Usul yang dikemukakan atas nama Menteri Kewangan dalam Aturan Urusan Mesyuarat yang berbunyi:

“Bahawa Dewan ini, mengikut Seksyen 4 (3) Akta Kumpulanwang Pembangunan 1966, membuat ketetapan bahawa jumlah wang tambahan sebanyak \$888,896,711 diperuntukkan daripada Kumpulanwang Pembangunan bagi tahun kewangan 1982, untuk menampung sejumlah \$888,896,711 bagi Maksud-maksud dan Butiran-butiran (Projek-projek) seperti yang dinyatakan dalam ruangan pertama dan kedua penyata Anggaran Pembangunan Tambahan Ketiga 1982 yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 8 Tahun 1983 dan yang disenaraikan di sebelah Maksud-maksud dan Butiran-butiran (Projek-projek) dalam ruangan sepuluh dan sebelas di dalamnya”.

Diserahkan kepada Jawatankuasa sebuah-buah Majlis.

Tuan Yang Dipertua, saya mohon mencadangkan.

Puan Rahmah binti Othman: Tuan Yang Dipertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang Dipertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah bahawa Rang Undang-undang bernama Suatu Akta bagi

menggunakan wang daripada Kumpulanwang Disatukan untuk perbelanjaan tambahan bagi perkhidmatan tahun 1982 dan bagi memperuntukkan wang itu untuk maksud-maksud yang tertentu, dibacakan kali yang kedua sekarang, dan masalah bahawa Usul di atas nama Yang Berhormat Mulia Menteri Kewangan di dalam Aturan Urusan Mesyuarat diedarkan kepada Jawatankuasa sebuah-buah Majlis.

Sekarang kedua-dua masalah tersebut terbuka untuk dibahas.

Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar.

5.48 ptg.

Tuan Lee Lam Thye (Kuala Lumpur Bandar): Tuan Yang Dipertua, saya bangun untuk membahaskan Rang Undang-undang Perbekalan Tambahan (1982) yang tadi telah dibentangkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan, termasuk Usul mengenai Anggaran Pembangunan Tambahan Ketiga Tahun 1982.

Tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri telah menerangkan sebab-sebab mengapa Rang Undang-undang ini hendak diluluskan dan juga beliau telah mencadangkan bahawa menurut seksyen 4 (3) Akta Kumpulanwang Pembangunan 1966, Dewan ini hendaklah meluluskan satu tambahan sejumlah \$888,896,711 daripada Kumpulanwang Pembangunan untuk tahun 1982.

Tuan Yang Dipertua, oleh kerana menyedari keperluan permintaan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan, saya suka mengambil kesempatan ini untuk membangkitkan berbagai ulasan dan pandangan saya mengenai Rang Undang-undang ini dan lain-lain hal yang ada berkaitan.

Semasa negara kita sedang menghadapi kemelesetan ekonomi sekarang, tidak diragukan bahawa Kerajaan mesti meletakkan keutamaan perbelanjaan di tempat yang betul. Wang rakyat hendaklah hanya dibelanjakan apabila ianya benar-benar perlu. Dalam hubungan ini saya suka menggesa Kerajaan supaya menyemak semula dan menyusun semula semua strategi pembangunannya bagi memastikan bahawa semua projek pembangunannya adalah benar-benar berfaedah kepada negeri dan negara pada keseluruhannya.

Saya mengalu-alukan pengumuman yang dibuat oleh Pemangku Perdana Menteri baru-baru ini bahawa beberapa langkah sedang diambil untuk mengurangkan perbelanjaan Kerajaan dan mengurangkan penggunaan wang rakyat terutamanya kepada perkara-perkara yang berhubung dengan upacara atau majlis-majlis pembukaan dan aluan selamat datang, perjalanan dalam mahupun luar negeri. Ini ialah satu langkah ke arah yang betul dan saya ingin mencadangkan bahawa mulai sekarang dan seterusnya supaya kos-kos upacara-upacara pembukaan rasmi dan selamat datang untuk semua majlis dikurangkan hingga ke paras minima sekali. Perjalanan-perjalanan ke luar negeri yang menggunakan perbelanjaan awam hendaklah dibuat hanya jika ianya benar-benar perlu sahaja dan saya rasa bahawa semua Menteri-menteri dan Timbalan-timbalan Menteri hendaklah menjadi satu contoh yang baik ke arah ini.

Tuan Yang Dipertua, saya sesungguhnya berharap bahawa berbagai pengumuman yang telah dibuat oleh Pemangku Perdana Menteri mengenai langkah mengurangkan perbelanjaan Kerajaan ke atas projek-projek yang kurang berfaedah kepada rakyat akan dilaksanakan dan tidak hanya di atas

kertas sahaja. Dalam suasana kemelesetan ekonomi yang kita alami pada masa kini, Kerajaan sama ada di peringkat Persekutuan mahupun Negeri hendaklah juga menghentikan dari mendapatkan pinjaman-pinjaman perniagaan (commercial loan) daripada institusi-institusi kewangan bagi membiayai projek-projek yang tidak perlu diperkenalkan pada masa sekarang.

Saya ambil sebagai satu contoh Lembaga Kemajuan Perusahaan Pertanian Negeri Pahang yang berjaya mendapatkan satu pinjaman perniagaan kumpulan (syndicate commercial loan) berjumlah \$37.5 juta bagi membantu pembelian sebuah syarikat perladangan di Pahang. Tempoh pinjaman ialah 7½ tahun termasuk tempoh akhir (grace period) selama 2½ tahun telah ditandatangani di Kuala Lumpur baru-baru ini. Ianya akan membantu Lembaga Kemajuan Pertanian Negeri Pahang dalam pembelian kesemua saham dalam sebuah syarikat yang bernama Far East Holding Sendirian Berhad. Dengan ini jelas pada pandangan saya tidak perlu bagi LKPP mendapatkan pinjaman kumpulan (syndicate commercial loan) sebanyak \$37.5 juta dengan kadar faedah yang tinggi sedangkan masih terdapat banyak tanah di dalam negeri Pahang yang boleh dimajukan bagi tujuan ladang-ladang.

Tuan Speaker, baru-baru ini Kerajaan pun ada mengumumkan konsep Persyarikatan Malaysia (Malaysia Incorporated) yang melibatkan penyertaan bersama antara sektor Kerajaan dan swasta dalam proses pembangunan negara sebagai satu cara mengurangi perbelanjaan awam Kerajaan. Di bawah konsep ini Kerajaan akan merancang projek-projek dan menyerahkannya kepada sektor swasta untuk pelaksanaan.

Tuan Speaker, oleh kerana konsep ini akan membantu membuka lebih banyak peluang pekerjaan untuk sektor swasta, saya harap bahawa konsep ini apabila dilaksanakan nanti akan memberi keutamaan kepada sektor swasta tempatan yang berpengalaman dan dalam masa yang sama menyediakan peluang-peluang yang saksama antara bumiputera dan bukan bumiputera di negara ini yang berupaya memastikan kejayaan-kejayaan projek-projek yang telah diserahkan kepadanya. Saya mendapati dari jumlah tambahan \$888,896,711 yang diminta, sejumlah \$622.7 juta daripadanya ialah untuk sektor sosio. Daripada jumlah ini pula, sebanyak \$560 juta diperuntukkan bagi perumahan.

Mengenai perkara perumahan, saya suka mengambil kesempatan ini untuk mencadangkan bahawa pada masa yang akan datang semua projek perumahan awam hendaklah diserahkan kepada sektor swasta di bawah konsep Persyarikatan Malaysia dengan tujuan untuk memastikan bahawa projek-projek perumahan ini dapat disiapkan menurut jadual. Ini dirasakan sangat perlu memandangkan bahawa perumahan ialah salah satu masalah sosio yang serius yang dialami oleh rakyat dari berbagai kaum di negara kita dan adalah menjadi tanggungjawab pihak yang berkenaan untuk menentukan bahawa semua projek-projek perumahan ini dapat dilaksanakan mengikut jadual dan semua permintaan daripada rakyat mengenai perumahan dapat disempurnakan.

Dalam perkara perumahan ini juga, izinkan saya menyentuh satu perkara tentang misalnya kenaikan sewa rumah pangsa kos rendah di dalam Dewan Bandaraya Kuala Lumpur.

Baru-baru ini Kerajaan mengumumkan bahawa mulai Jun tahun ini kadar sewa rumah pangsa-rumah pangsa dalam Kuala Lumpur akan dinaikkan sebanyak 30% ke 50% hasil daripada keputusan Kabinet mengenai hal ini. Saya rasa, Tuan Yang Dipertua, bahawa pihak Kerajaan dapat menimbangkan semula tentang keputusan Kabinet baru-baru ini mengenai kenaikan sewa ke atas rumah-rumah pangsa. Kerajaan berharap bahawa kenaikan sewa itu akan membantu mengurangkan subsidi Kerajaan untuk rumah-rumah pangsa. Kenaikan sewa yang dimaksudkan oleh saya ini akan bermakna terdapat perubahan dalam bayaran sewa dari \$58 kepada \$68 untuk unit rumah pangsa dua bilik dan kenaikan dari \$80 ke \$90 untuk tiga bilik bergantung kepada kawasan-kawasan yang terlibat.

Walaupun saya sedar, Tuan Yang Dipertua, bahawa bayaran sewa rumah pangsa kos rendah dalam Bandaraya Kuala Lumpur adalah rendah dan memerlukan subsidi yang banyak dari Kerajaan, tetapi saya ingin menyatakan di sini bahawa langkah menaikkan kadar sewa rumah pangsa bermula pada Jun tahun ini, pada pandangan saya adalah tidak kena pada masanya dan tidak sesuai. Ini disebabkan kemelesetan ekonomi sekarang yang menjejaskan setiap perniagaan dan pekerjaan dan yang secara serius menjejaskan hasil dan pendapatan golongan miskin dan berpendapatan rendah. Kemelesetan telah menghadkan pendapatan golongan berpendapatan rendah seperti golongan penjaja dan peniaga kecil, lebih-lebih lagi kos sara hidup di Kuala Lumpur adalah amat tinggi. Jika kenaikan sewa dikuatkuasakan mulai Jun ini maka sudah tentu ianya akan menambahkan beban kepada golongan yang berpendapatan rendah. Memandangkan masalah yang saya sebutkan di sini, saya suka menggesa

Kabinet supaya menyemak semula kenaikan sewa rumah pangsa serta rumah kos rendah dan membekukan buat sementara keputusan itu sehingga satu masa yang lebih wajar ataupun lebih sesuai.

Berhubung dengan soal subsidi yang mana Kerajaan memikul beban selama ini, pada pandangan saya masalah ini boleh diselesaikan dengan baik melalui penjualan rumah pangsa kepada para penghuninya. Dalam hubungan ini Kerajaan hendaklah menyemak semula syarat penjualan dengan mengurangkan kelayakan menghuni 10 tahun sekarang kepada 5 tahun bagi membolehkan lebih ramai penghuni-penghuni rumah pangsa untuk membelinya.

Itulah pandangan saya terhadap Rang Undang-undang ini. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang Dipertua: Yang Berhormat dari Kepong.

6.03 ptg.

Dr Tan Seng Giaw (Kepong): Tuan Yang Dipertua, saya bangun membahaskan Rang Undang-undang ini kerana saya berasa bahawa pada ketika ini negara kita sedang mengalami masalah tukaran luar negeri dan kekurangan Belanjawan (Budget deficit) yang semakin teruk. Oleh itu, dengan Rang Undang-undang ini yang meminta Majlis Mesyuarat membuat ketetapan bahawa jumlah wang tambahan \$868,896,711 diperuntukkan daripada Kumpulanwang Pembangunan bagi tahun kewangan 1982 untuk menampung sejumlah wang tersebut di atas untuk butir-butir projek tertentu. Jumlah wang tambahan yang begitu besar ini telah jelas menunjukkan bahawa walaupun kita sedang mengalami kesukaran ekonomi, pihak Kerajaan masih kurang berwaspada dalam hal perbelanjaan.

Kerajaan mempunyai satu tradisi di mana berjuta-juta ringgit wang rakyat dibelanjakan dengan sewenang-wenangnya terlebih dahulu dan kemudian datang ke Dewan yang mulia ini untuk membentangkan Rang Undang-undang Perbekalan Tambahan tanpa menunjukkan kebolehan berjimat-cermat dengan berkesan bagi memelihara kepentingan rakyat.

Semasa kita mengalami kemerosotan ekonomi, kejatuhan harga minyak mentah dan sebagainya, Kerajaan seharusnya sentiasa berhati-hati tentang perbelanjaan. Malangnya, apa yang ditunjukkan oleh Kerajaan hanya kemewahan yang dibanjirkan ke atas Menteri-menteri dan kakitangan-kakitangan Kanan Kerajaan, terutamanya ke atas Yang Berhormat Perdana Menteri sendiri. Kerajaan telah mempermanjakan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dengan satu Jet Executive—Boeing 737 yang siap sedia dengan kamar tidur persendirian, tandas khas dan kemudahan-kemudahan kemewahan seperti Boeing 707 yang digunakan oleh Yang Bahagia Tun Mustapha pada masa yang silam. Pemasangan peralatan-peralatan itu dilaksanakan dengan cepat dalam masa 3 minggu sahaja. Mengapakah orang-orang terkemuka seperti Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dipermanjakan dengan kapal terbang yang begitu mewah memandangkan keadaan ekonomi yang begitu serius di negara ini? Wajarlah bagi Kerajaan untuk membuat tempahan kelas satu untuk beliau dan rombongannya dengan Syarikat Penerbangan, misalnya MAS. Tempahan di dalam sebarang kapal terbang perdagangan adalah lebih murah daripada wang yang dibelanjakan untuk mengendalikan Jet Eksekutif 737.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sedang memimpin kira-kira 600,000 orang kakitangan awam di

seluruh negara dengan apa yang dikatakan suatu era baru dalam perkhidmatan awam dengan konsep Kepimpinan Melalui Teladan. Menurut konsep tersebut, antara lain, ia akan mengandungi 4 aspek penting meliputi prinsip Rukunegara, konsep Bersih, Cekap dan Amanah, konsep Etika Perkhidmatan Cemerlang dan perasaan bertanggungjawab kepada agama, bangsa dan negara.

Saya berharap kempen ini akan mendapat kejayaan yang cemerlang untuk meninggikan mutu perkhidmatan awam di negara ini supaya perkhidmatan tersebut boleh menjadi satu perkhidmatan yang Bersih, Cekap dan Amanah dan dapat dicontohi oleh sektor swasta. Oleh itu, saya menyeru supaya Kerajaan mengelakkan dari amalan mempermanjakan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, Menteri-menteri, Timbalan-timbalan Menteri serta kakitangan-kakitangan Kerajaan dengan Jet-jet Eksekutif dan lain-lain (dengan izin) "perks" di kebanyakan badan-badan berkanun dan anak-anak syarikatnya seperti PETRONAS dan PERNAS.

Saya diberitahu dan di sini saya hendak bertanya kepada Kerajaan sama ada benar kakitangan-kakitangan eksekutif di badan-badan seperti PERNAS dibayar dengan gaji-gaji yang begitu lumayan dan "perks" seperti elaun-elaun dan ganjaran-ganjaran yang begitu tinggi. Pegawai-pegawai Kerajaan yang junior seringkali nampak mempunyai Mercedes Benz dan BMW yang besar dan moden akan tetapi wang rakyat yang diperuntukkan bagi badan-badan tersebut ialah untuk membantu rakyat yang benar-benar miskin. Oleh itu, saya mengambil kesempatan ini ketika Rang Undang-undang Perbekalan dibentangkan semasa ini, sejurus selepas Rang Undang-undang Audit

(Pindaan) 1983 yang diluluskan di sini dan akan diluluskan oleh Senet, saya berharap ianya digezetkan dengan secepat mungkin untuk membolehkan Ketua Audit Negara untuk memeriksa buku-buku akaun badan-badan seperti PETRONAS dan PERNAS. Kemudian Ketua Audit Negara dapat membentangkan laporan-laporan yang lengkap mengenainya di Dewan yang mulia ini dari masa ke semasa. Untuk menjadikan badan ini lebih cekap dan efficient, Pengarah-pengarah badan-badan tersebut dan anak-anak syarikatnya hendaklah diketuai oleh orang-orang berkaliber tanpa mengira kaum, agama dan warna.

Setakat ini Kerajaan tidak mempunyai satu dasar perolehan Kerajaan "procurement", misalnya alat-alat ganti untuk kenderaan-kenderaan tentera di negara ini diimport dari seberang laut. Menurut amalan sekarang barang-barang yang diimport itu dianggap mempunyai mutu yang tinggi dan sesuai untuk digunakan, akan tetapi kita tidak mampu meneruskan amalan import itu yang menjadi sesuatu kemewahan pada ketika ini, dengan izin, it is very luxurious for us to import. Kita seharusnya menggalakkan alat-alat ganti seumpama itu dibuatkan di negara ini dan mendesak supaya SIRIM menentukan barang-barang buatan Malaysia dipertingkatkan mutunya setanding dengan barang-barang yang diimport.

Masa sudah sampai di mana kita mestilah menggunakan keupayaan kita potentialities dengan sepenuhnya. Kita terpaksa mengubahkan garis-garis panduan, peraturan-peraturan dan kaedah-kaedah untuk menghadapi keperluan dan pembangunan baru. Semasa menghadapi kemerosotan ekonomi kita seharusnya mengkaji semula tiap-tiap Kementerian dan tiap-tiap badan

Kerajaan supaya prestasi dapat dipertingkatkan, walaupun kebanyakan kakitangan-kakitangan Kerajaan adalah orang-orang yang peramah, akan tetapi dalam pelaksanaannya sebahagiannya tidak menyedari akan implikasi ataupun ada segelintirnya dikongkong oleh kepentingan tersendiri. Mereka hanya mengikut peraturan-peraturan dengan sepenuhnya dan saya menambah tanpa mengira implikasi.

Di sini saya mendesak supaya Kerajaan menubuhkan suatu Jawatankuasa untuk mengkaji dasar perolehan Kerajaan, procurement policy, seperti yang terdapat sekarang Dual-Economy dan mengadakan suatu dasar perolehan yang lengkap, tepat dan sesuai bagi menggalakkan industri-industri tempatan seperti yang diusahakan oleh HICOM sekarang.

Dengan kerugian dan kalam-kabut yang menimpa anak Syarikat Bank Bumiputera di Hongkong yang mengalami kerugian sebanyak lebih \$100 juta ini, kita mendapati ini diwujudkan kerana kegiatan kurang tepat dan dengan ini Kerajaan seharusnya mengkaji semua sistem bank yang terdapat di negara ini sekarang. Pada hakikatnya tidak boleh menjadi penjagaan binatang buruan (game keeper) sambil menjadi pemburu gelap, dengan izin, poachers, we cannot be game-keeper and poacher at the same time.

Pada masa ini Bank Negara mengawasi audit-audit dan mengawal kegiatan-kegiatan bank di seluruh negara iaitu Bank Negara adalah suatu penguasa Bank yang menetapkan peraturan-peraturan dan menjaga sistem bank yang wujud sekarang. Oleh itu terdapat sesuatu, saya menganggap suatu kecenderungan Bank Negara untuk menyembunyikan

ketidakcekapan dan sebarang penyelewengan yang mungkin berlaku misalnya peristiwa bank anak Syarikat Bank Bumiputera di Hongkong. Oleh itu, saya mencadangkan supaya Kerajaan menubuhkan suatu badan bebas mungkin dinamakan "Inspectorate of Banks". Jumaah Pemeriksa Bank yang bertanggungjawab kepada Menteri Kewangan dan seterusnya kepada Parlimen. Inspectorate ini patut mengandungi orang-orang professional yang berpendalaman dan benar-benar bebas. Badan seperti ini boleh didapati di Jerman Barat sebagai Federal Banking Supervisory Committee, di Norway sebagai Inspectorate of Banks, di Switzerland sebagai Federal Banking Commission dan di Canada sebagai Inspectorate of Banks. Dengan demikian, Bank Negara bolehlah memelihara kewibawaan dan kecekapan, soundness of system banking di Malaysia serta menjaga kewibawaan dan kecekapan sesuatu bank di negara ini.

6.17 ptg.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed (Pasir Puteh): Tuan Yang Dipertua, saya turut sama menyokong peruntukan tambahan bagi Pembangunan dan Pengurusan yang dibentangkan pada petang ini.

Sebelum saya memulakan hujah saya di dalam perbincangan ini biarlah saya memandang kepada kawan kita yang baru lepas bercakap iaitu Ahli Yang Berhormat daripada Kepong yang tidak begitu mahir dalam bahagian kewangan dan juga dalam bahagian identiti negara.

Wakil dari Kepong hanya pandai bercakap menyuarakan sesuatu yang mereka itu tidak begitu mendalam

dalam satu-satu perkara itu hanya mengeluarkan satu-satu tuduhan yang tidak boleh diterima oleh kita sebagai seorang yang waras, seorang pemimpin dalam negara sebagaimana negara kita sekarang. Kalau wakil daripada Kepong mengatakan bahawa peruntukan tambahan ini merupakan suatu perbelanjaan yang dijalankan secara sewenang-wenang oleh Kerajaan, inilah merupakan kebebasan wakil tersebut yang tidak tahu tentang peraturan kewangan dan pentadbiran kewangan sebuah negara sebagaimana negara kita yang sedang membangun ini.

Kita tidak menggunakan kewangan ini untuk menjalankan kegiatan sebagai perjudian, tetapi apa yang kita jalankan ini adalah sebagai satu peruntukan pembangunan untuk rakyat. Jadi kalau pembangunan untuk rakyat, apakah sebarang pembangunan yang kita laksanakan itu mesti tinggal ter bengkalai kerana takut wakil dari Kepong bercakap mengatakan perbelanjaan sewenang-wenang? Kalau kita tidak tahu masalah pentadbiran kewangan sesebuah negara dan saya percaya wakil dari Kepong tidak pernah memasuki dalam bidang perkhidmatan Kerajaan, sebab itu mereka begitu bebal sekali tentang peraturan kewangan di dalam negara kita.

Saya menyokong tentang peruntukan tambahan ini kerana kita perlu walaupun di zaman keemasan, kerana cuba kita baca di dalam muka 3 dalam Kertas Perintah 9 tahun 1983 kita membelanjakan pembangunan ini dalam sektor ekonomi, dalam sektor sosial, dalam sektor keselamatan, dalam sektor pentadbiran awam yang semuanya adalah penting sebagai sebuah negara yang merdeka yang perlu mempertahankan kedudukan ini, walaupun kita tahu bahawa projek-projek besar yang terpaksa itu

tangguhkan. Jadi kalau ini dikatakan perbelanjaan sewenang-wenang maka dengan sendiri saya mengatakan Wakil tersebut adalah tidak begitu mahir dari segi kewangan dan peraturan kewangan dalam sebuah negara yang merdeka sebagaimana negara kita sekarang. Dan adalah amat malang dan sedih sekali serta menunjukkan tembelang; betapa rendah darjah dan mutu seorang Wakil Parlimen di dalam Dewan ini apabila mempersoalkan sebuah jet disediakan untuk Perdana Menteri.

Apakah mereka mahu Perdana Menteri kita pergi ke India pakai helikopter? (*Ketawa*) Adakah mereka mahu Perdana Menteri kita turun daripada helikopter naik Morris Minor? Di mana muka dan maruah negara kita sebagai sebuah negara merdeka? Kalau inilah fikiran sebagai seorang Ahli Parlimen saya rasa tidak sewajarnya dia berada dalam Dewan seperti ini. Kita tidak mahu maruah negara kita jatuh, kerana apa yang digambarkan oleh Perdana Menteri itu adalah maruah dan kedudukan kita sebagai sebuah negara yang merdeka. Kita tahu di mana kedudukan, Kalau sekiranya seorang taukeh memakai Mercedes 280, 380, BMW 7 siri; kalau ada 8 siri, 9 siri, 9 siri pun dia pakai, tetapi setakat 7 siri sahaja ada. Kalau seorang taukeh yang datang ke sini mencari makan di sini pakai Mercedes 450 yang lebih besar lagi, mereka pakai; BMW yang lebih sirinya, kalau kita banding dengan seorang Timbalan Menteri ataupun seorang Menteri di mana kedudukan mereka itu di dalam sebuah negara ini? Apakah kita mahu meletakkan seorang Menteri kita di bawah taukeh-taukeh yang telah membolot kekayaan di dalam negara kita? Ini kita kena fikir sedikit.

Saya tidak mahu mempersoalkan ini lebih panjang. Kalau kita tidak tahu menjaga identiti negara, kalau kita tidak tahu menjaga maruah negara, masa kita jadikan negara ini sebagai

sebuah negara komunis. Negara kita bukan negara komunis tetapi negara yang bermaruah, negara yang mempunyai keupayaan dan berpendapatan. Adakah di dalam keadaan yang ada sekarang kita mendengar yang rakyat kita tidak dapat makan? Adakah kita dengar bahawa di dalam keadaan sekarang kita mendengar di sana menerima bencana alam, keadaan susah dan begitu begini? Kalau inilah hendak dipersoalkan oleh Pembangkang mengatakan bahawa Perdana Menteri kita dipermanjakan dengan menyediakan jet, adalah lebih dahsyat lagi kalau Kerajaan kita mempermanjakan Ketua Pembangkang yang ada sekarang ini. Mengapa mereka tidak persoalkan? *(Tepuk)* Apakah perlunya Ketua Pembangkang di dalam negara kita, kita tidak perlu tetapi mengapa mereka itu diberi peruntukan dan kemudahan-kemudahan, diberi itu, diberi ini, tambahan elaun tetapi mengapa tidak persoalkan? Saya cadang Kerajaan tarik balik, jangan permanjakan Ketua Pembangkang. *(Tepuk)* Kalau mereka kata: Oh, ini undang-undang. Ya, saya tahu undang-undang, tetapi mengapa Kerajaan permanjakan mereka itu diberi kemudahan itu, kemudahan ini sebagai Ketua Pembangkang. Sebuah negara tidak perlu Ketua Pembangkang, sebuah negara tidak perlu orang yang membangkang membuta tuli.

Dr Tan Seng Giaw: *(Bangun)*

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Cakaplah, saya beri jalan.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang Dipertua, adakah Yang Berhormat tadi boleh membezakan daripada wang rakyat dengan wang persendirian, wang swasta?

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Saya lebih tahu dari Yang Berhormat dari Kepong hendak tanya tentang wang rakyat. Masalah kita ialah menjaga maruah dan identiti negara. Kalau saya katakan seorang taukeh yang mengagih kekayaan di dalam negara kita pakai Mercedes yang besar tetapi mengapa seorang Menteri tidak dapat memakai yang lebih baik daripada seorang taukeh, walaupun wang daripada mana sekalipun! *(Tepuk)* Ini kedudukan negara kita kena faham, kita kena tahu bahawa sifat kalau seorang Menteri pakai Morris Minor, seorang taukeh pergi minta lesen kayu balak pakai Mercedes, apa hendak kata? Ini kita persoalkan.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang Dipertua, kalau saya sendiri mendapat wang sendiri dengan usaha sendiri, itu saya beli satu BMW tidak boleh dipersoalkan dengan suatu negara yang bebas, tetapi kalau wang itu datang daripada Kerajaan ataupun daripada rakyat, itu tidak boleh dibandingkan.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Ini satu lagi, Tuan Yang Dipertua, dia tidak tahu menilai tenaga seorang Menteri, tenaga seorang pemimpin dengan tenaga seorang taukeh. Dia tidak tahu menilai bagaimana pengorbanan seorang Menteri, bagaimana pengorbanan seorang Perdana Menteri untuk menjaga negara ini demi untuk taukeh-taukeh tersebut. *(Tepuk)* Mengapakah tidak sanggup kita memberi sebuah BMW ataupun Mercedes yang sebesar-besarnya kepada mereka itu? Taukeh ini hanya datang ke sini untuk mencari makan, walaupun mereka dapat kekayaan tetapi kekayaan yang mereka dapat itu hasil daripada Menteri-menteri dan Perdana Menteri yang berkhidmat di dalam negara ini *(Tepuk)* dan daripada titik peluh mereka. Ini kena faham, guna otak sedikit! *(Ketawa)*

Kalau kita tidak tahu hendak menilai tenaga seorang pemimpin, tenaga seorang negarawan, tenaga seorang Perdana Menteri, tenaga seorang Menteri, kita banding dengan seorang taukeh yang duduk menggali tanah mendapat bijih, mendapat balak, mendapat lesen, mendapat itu ini, hanya hasil daripada pengorbanan mereka ini semua. Ini kena faham, apakah mereka ini menganggapkan perkhidmatan seorang peniaga yang datang walaupun keluar daripada titik peluhnya sendiri, apakah titik peluh mereka itu untuk kepentingan negara, tetapi adalah hanya untuk kepentingan mereka sendiri. Tetapi pemimpin dan Menteri-menteri ini; peluh yang mereka keluarkan adalah untuk kepentingan negara. Kalau inilah kita tidak faham, kita kena guna otak.

Jadi kalau kita hendak bandingkan bahawa membelikan Jet Eksekutif kepada Perdana Menteri kerana Kerajaan Malaysia hendak memanjakan Perdana Menteri kita apakah mereka ini mahu Perdana Menteri kita pergi ke India naik kapal laut, sebelum bersidang seminggu sudah bertolak naik kapal, *(Ketawa)* turun di tanah Morris Minor tunggu, ada aerial di atas? Apakah mereka mahu begitu ataupun berjalan kaki atau naik kereta lembu? Di mana maruah dan muka rakyat Malaysia yang ada di sini sekarang ini?

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang Dipertua, saya pernah menyaksikan Perdana Menteri di Sweden naik basikal sahaja ke pejabat. Itulah hakikatnya, saya bukan kata Perdana Menteri tidak boleh diberi kemudahan yang selesa tetapi kalau.....

Dato' Haji Mohamed Suhaimi bin Dato' Haji Kamaruddin: Adakah Yang Berhormat dari Kepong mencadangkan supaya Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita pergi kerja naik basikal?

Timbalan Yang Dipertua: Yang Berhormat teruskan.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Tidak payahlah soal dijawab, Tuan Yang Dipertua. Padan dengan saya menjawab sahaja, Tuan Yang Dipertua, tidak padan pergi belajar ambil kedoktoran. *(Ketawa)*

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang Dipertua, kalau Yang Amat Berhormat Perdana Menteri hendak naik basikal, saya menggalakkan kerana baik untuk kesihatan. *(Ketawa)*

Dato' Haji Mohamed Suhaimi bin Dato' Haji Kamaruddin: Bolehkah Yang Berhormat dari Kepong memberi pengakuan di dalam Dewan ini supaya beliau naik basikal?

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang Dipertua, kalau Kerajaan sempat dan boleh mengaturkan jalan-jalan di Kuala Lumpur untuk basikal, saya akan naik basikal. Sekarang sangat bahaya naik basikal di sini. *(Ketawa)*

Timbalan Yang Dipertua: Yang Berhormat, saya fikir kita tukarkan tajuk, kita sudah terkeluar daripada jalannya sekarang. Kembalikan kepada Dewan semula.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Tuan Yang Dipertua, kita sendiri tahu tidak berapa tinggi pendapatnya. Tuan Yang Dipertua, kalaulah dia hendak mencadangkan, soalan Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi minta apakah dia mahu mencadangkan supaya Perdana Menteri pergi ke persidangan di Delhi, India baru-baru ini naik basikal, dia jawab diri dia. Soalan pun dia tidak faham, Tuan Yang Dipertua. Macam mana dia hendak berbahas dalam Dewan?

Tuan Yang Dipertua, kalau kita tidak ada muka, tidak ada maruah, mengapa kita datang ke Parlimen pakai begini, mengapa tidak pakai kain sahaja? (*Ketawa*) Ini kita menjaga kemuliaan dan penghormatan Dewan ini. Kalau inilah kita persoalkan saya rasa malulah. Mana kita hendak bubuh muka kita kalau kita tengok Perdana Menteri kita pergi ke India turun pakai kain pelekat, lepas itu naik teksi, naik kereta lembu setelah berjalan seminggu naik kapal kerana hendak menjaga kewangan negara. Di mana muka kita hendak letakkan? Serupalah kita tengok anak kita telanjang, perut buncit. Di mana muka ayah hendak letak kalau dia tengok anak seorang berhingus, perut buncit, berjalan begini, di mana kita hendak letak muka ayah? Begitu juga kita sebagai anak kita di sini. Kita tidak mahu mencemarkan, ini adalah hak-hak sebagai Perdana Menteri. Saya rasa DAP pun hendak sangat memerintah negeri ini, hendak jadi Perdana Menteri, saya ingat jet B757 yang lebih besar dia akan pakai untuk Perdana Menteri dia.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang Dipertua, saya mencadangkan Ahli Yang Berhormat dari Pasir Puteh.....

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Untuk apa?

Timbalan Yang Dipertua: Beri jalan atau tidak Yang Berhormat?

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Dia hendak? Boleh.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang Dipertua, kalau dia benar-benar hendak membahaskan hal ini, balik baca dahulu. Saya boleh beri satu salinan, baca dahulu kemudian membuat hujah.

Timbalan Yang Dipertua: Yang Berhormat sila teruskan jangan membangkitkan perkara ini lagi.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Tuan Yang Dipertua, sebenarnya untuk berbincang dengan Wakil Rakyat Pembangkang yang ada sekarang, saya tidak payah banyak membaca. Saya padan dengan apa yang ada dalam kepala saya, sudah cukup. Adalah bagi saya amat nipis persoalan yang ditimbulkan dalam Dewan ini. Kalau kita bandingkan dengan anak saya Tingkatan V pun dia boleh jawab. Tidak payah bagi saya sendiri hendak jawab, tidak payah kita belajar atau baca, rugi masa, buat kelabu mata sahaja.

Kalau inilah caranya yang dikehendaki oleh Pembangkang saya rasa malu. Dengan sebab itulah pemberian Jet Executive kepada Perdana Menteri untuk pergi ke New Delhi, dibangkitkan oleh Wakil Rakyat dari Kepong ini katanya kita memanjakan Perdana Menteri, adalah satu perkara yang memalukan kita, adakah satu perkara yang seolah-olah hendak menghinakan negara kita yang merdeka selama ini. Sebaliknya, mereka ini mahukan Perdana Menteri kita sebagaimana saya katakan tadi menaiki kapal terbang Kelas 3 dari yang mana tambang murah ataupun naik kapal, ataupun naik tongkang, bila turun naik basikal. Sampai di New Delhi maka bermesyuaratlah Perdana Menteri, lepas itu Perdana Menteri kita terpaksa turun ke laut naik basikal balik.....

Timbalan Yang Dipertua: Yang Berhormat tidak perlu ulang-ulang beberapa kali kesah itu.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Lepas itu empat bulan kemudian baru beliau sampai ke Malaysia dan masuk ke Dewan ini. Itulah kehendak-kehendaknya, maka

saya rasa pendapat ini adalah pendapat yang kuno, yang primitif yang tidak sepatutnya kita bangkitkan di zaman sekarang. Kalau kita hendak bangkitkan begitu, saya rasa tidak payahlah kita hendak bangkitkan sebagai satu emotional mengatakan bahawa kita terpaksa berbelanja lebih kerana menegakkan seorang pemimpin sebagaimana yang dibangkitkan tadi.

Daripada ucapan yang beliau beri tadi, adalah ucapan demi untuk kepentingan diri mereka. Mereka tidak ada apa yang hendak dicakapkan. apabila ada sahaja Kerajaan membentangkan Peruntukan Tambahan di sini, maka "Aku mesti cakap, aku mesti kata kalau belanja lebih, mesti boros punya". Budak Darjah Satu pun boleh, beri 10 sen belanja 20 sen tentulah boros. Tetapi dia tidak tahu 20 sen itu untuk beli apa dia? Begitulah maksudnya. Kalau 20 sen itu beli untuk kesihatannya bermakna 20 sen 30 sen tambahan bagi ibu bapa tidak menjadi masalah. Ini misalnya. Kalau kepada sebuah negara seperti ini yang kita peruntukan sekian banyak, beri peruntukan tambahan sekian banyak demi untuk kepentingan pembangunan dan kepentingan rakyat, ini dikatakan perbelanjaan boros, maka saya katakan mereka ini bercita-cita untuk menjadikan negara kita ini sebuah negara komunis dan amalan demokrasi atau demokratik yang dibangkit-bangkitkan itu adalah tidak timbul. Sebaliknya pula apabila kita pergi ke BMF di Hong Kong, iaitu anak syarikat Bumiputera, apabila satu perkara itu berlaku maka sistem bank di negara ini mestilah dikaji semula. Amboi, bodohnya kita, bukan dia. Oleh kerana perkara sedikit ini hendak kaji satu sistem bank, amboi, kalau beginilah rupanya kalau satu kejadian yang berlaku yang kecil sudah tentu mereka ini akan mengisytiharkan darurat.

Timbalan Yang Dipertua: Yang Berhormat, dia minta jalan sekali lagi.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Boleh.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang Dipertua, kerugian yang lebih daripada \$100 juta, adakah satu perkara yang kecil?

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Tuan Yang Dipertua, masalah kecil, masalah besar tidak timbul. Masalah ini telah pun dinyatakan oleh Yang Berhormat Mulia Tengku Razaleigh dalam Dewan ini, bahawa dia telah mengarah Bank Negara untuk menyiasat kedudukan perkara ini yang sebenar. Hingga sekarang baik Pembangkang baik siapa hanya menuduh berdasarkan laporan suratkhbar. Kedudukan sebenar belum tentu.

Tuan Alias bin Md. Ali: Boleh saya minta penjelasan?

Timbalan Yang Dipertua: Beri jalan?

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Boleh, saya beri.

Tuan Alias bin Md. Ali: Saya minta Ahli dari Kepong itu faham apa makna rugi, apa makna susah mendapat balik pinjaman, apa makna write-off, masalah yang dihadapi oleh kewangan Bumiputera itu sama ada beliau faham benar-benar perjalanan banking. Kalau tidak, mana dia tahu duit itu sudah rugi?

Timbalan Yang Dipertua: Yang Berhormat, saya fikir tidak perlu jawab. Yang Berhormat, sila teruskan.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Tuan Yang Dipertua, sebenarnya kalau suruh dia jawab pun, dia tidak boleh.

Timbalan Yang Dipertua: Ini satu aspek teknikal sahaja.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Saya bersetuju. Sebenarnya kalau berapa juta sekalipun kita kerugian, benda ini belum ditentukan oleh negara kita. Maknanya benda ini di dalam perhatian dan tindakan. Tidak payah kita minta satu Jawatankuasa atau Inspectorate untuk menyiasat perkara ini. Tidak payah! Kita tahu, tidak payah hendak cari publisiti dalam perkara ini. Seolah-olah macam tadi, sebagaimana yang saya katakan tadi kalau satu perkara yang kecil berlaku takkan satu sistem bank kita hendak diubahsuaikan semula. Misalnya, kalau satu pergaduhan berlaku mesti kita isytiharkan darurat. Tetapi mereka ini sebaliknya kalau satu perkara kecil berlaku, isytiharkan darurat. Wah! Kerajaan zalim. Tetapi kalau satu perkara yang kecil berlaku seperti itu maka kewangan negara atau sistem bank mesti kita kaji semula. Ini adalah pendapatan yang kurang bijak, Tuan Yang Dipertua.

Jadi, jangan bercakap kalau kita tidak tahu dari segi sebagaimana disebutkan tadi, dari segi untung-ruginya, dari segi nilai-nilai yang ada di sana. Semua ini jangkaan. Jangkaan dari segi keadaan yang akan berlaku di Hong Kong pada tahun 1997. Itu adalah ramalan. Kalau tidak jadi, kalau dapat untung apa hendak kata? Kalau tidak jadi apa-apa, nilai harta di Hong Kong itu naik, apa wakil dari Kepong hendak kata pula? Tidak pernah memuji. Tetapi kita jangan mengkaji sesuatu itu dari segi keburukannya kita mengkaji sesuatu daripada sistem bank, daripada sistem finance sebagaimana yang ada di negara kita ini, Tuan Yang Dipertua, dari segi kebaikan. Kalau kita rugi 5 sen tetapi selama ini kita telah menanggung keuntungan yang beratus-ratus ringgit, apakah ini satu sistem

yang tidak baik? Inilah perkara yang harus kita kaji dari segi sistem bank ataupun finance di negara kita ini. Inilah saya rasa perkara-perkara yang tidak sepatutnya dibangkitkan di dalam Dewan ini dari segi menjaga maruah dan identiti negara kita.

Tuan Yang Dipertua, saya kembali kepada Rang Undang-undang ini di mana dalam ini ada peruntukan untuk kesihatan di luar bandar iaitu dari segi kenaikan bayaran di hospital ini. Sebenarnya, kenaikan bayaran di hospital ini adalah perkara yang kecil tetapi telah dijadikan isu yang besar yang tidak bertanggungjawab, terutamanya oleh puak-puak Pembangkang sebagaimana DAP. Kalau di Kelantan puak-puak PAS, kalau di Kuala Lumpur memang puak-puak DAP. Seolah-olah merekalah pejuang kepada sesuatu perkara untuk marhaen atau untuk orang bawahan apabila Wad Kelas Tiga dikenakan bayaran. Memang Menteri kita ada memberitahu bahawa bayaran ini tidak dikenakan kepada orang miskin. Tetapi untuk menentukan kemiskinan inilah yang susah. Kalau seorang kerani yang lulus Gred 3 duduk di depan itu ataupun seorang Pembantu Hospital yang berada di depan itu hendak menentukan kaya ataupun miskin inilah yang susah. Jadi jawabnya siapa yang pergi ke sana jawabnya kena bayar juga.

Satu lagi perkara yang berlaku di hospital ini yang paling mudah tersebar, yang paling mudah diterima oleh rakyat ialah apabila orang hospital itu sendiri yang bercakap. Di hospital mereka ini banyak seperti jururawat, atendan, tukang sapu, drebar, jaga, tukang kebun dan sebagainya mereka ini beruniform duduk di hospital hendak tunjuk mereka ini tahu, maka mereka ini bercakap bayaran hospital sudah naik, bayaran Wad Kelas Tiga pun kena

bayar. Mereka hendak tunjuk yang akulah pekerja hospital dan akulah juga serupa doktor. Maka aku mahu keluar perkara-perkara seperti ini.

Jadi, dengan cara ini telah timbul satu masalah dilema kepada orang-orang Melayu yang duduk di Kelantan. Misalnya, sekarang ini berlaku ceret-beret di Hospital Pasir Putih dan juga Hospital Besut, kekurangan pelawat datang. Orang-orang Kampung sudah tidak mahu datang, dia kata hospital kena bayar. Tambah pula orang PAS kempen jangan pergi ke hospital, sebab hospital kena bayar. Yang malangnya rakyat menerima akibatnya. Jadi apa yang saya maksudkan di sini bahawa saya meminta kepada jabatan Kesihatan menerangkan perkara ini dengan sebenarnya, walaupun ini Jabatan Kesihatan, tetapi mereka ini hendaklah pergi ke kampung-kampung menerangkan sebagai menghebah tentang bayaran ini. Kalau boleh bayaran Wad Kelas Tiga ini dihapuskan langsung, jangan kena bayaran langsung. Apa perlunya kita mengambil hanya \$2-\$3. Kita boleh mengambil peruntukan \$2-\$3 kita dari peruntukan lain, buat peruntukan tambahan, biar wakil dari Kepong itu marah—pun tidak apa. Lebih baik kita buat peruntukan tambahan daripada kita mengambil wang ini. Fasal dari segi kepentingan politik kita ini susah. Kita cakap dari segi kepentingan politik kerana ada Pembangkang yang akan menimbulkan perkara ini yang mengisu-isukan benda ini. Inilah yang kita tidak mahu.

Yang pertama sekali saya minta Kementerian Kesihatan ini mengadakan penerangan ke kampung-kampung tentang bayaran hospital ini. Yang kedua, kalau tidak mampu pihak Jabatan Kesihatan ini, kita minta supaya Jabatan Kesihatan minta kerjasama Jabatan Penerangan atau jabatan-jabatan lain untuk

menghebahkan tentang bayaran hospital ini dengan sebenar-benarnya, dengan detail, panjang lebar supaya mereka itu faham. Dan yang paling akhir sekali dalam bahagian hospital ini saya minta supaya dihapuskan semua bayaran di Wad Kelas Tiga. Untuk menampung dari segi penghapusan bayaran Wad Kelas Tiga ini kita naikkan bayaran Wad Kelas Satu itu lebih tinggi lagi supaya dapat menampung bayarannya, jikalau kita khuatir kerugian yang besar kalau kita menghapuskan bayaran Wad Kelas Tiga ini. Ini adalah lebih baik. Adalah susah hendak ambil \$3.00 itu, alang-alang kata orang, jadi biarlah kita kena ambil duit Kebajikan Masyarakat, ambil duit mana-mana pun untuk menampung yang \$3 ini. Cari duit sosialkah atau duit apakah supaya kita bayar balik perbelanjaan yang \$3 supaya dipericumakan Kelas Tiga. Ini dari segi demi kemelesetan, dari segi politik, dari segi rakyat kita. \$3 memang tidak berat, tetapi bagi Pembangkang ditimbulkan ini berat, ini besar. Tidak usah pergi hospital! Ini Kerajaan tidak adil, \$3 ini besar, tak usah. Ini yang menjadi isu kepada kita. Jadi saya mencadangkan supaya bayaran hospital bagi Wad Kelas Tiga supaya dihapuskan dan kalau boleh untuk menampung itu dinaikkan bayaran Wad Kelas Satu atau Kelas Dua lebih mahal supaya dapat ditampung perbelanjaan yang kekurangan sedikit.

Satu lagi, barangkali di negara kita ini mengamal jururawat perempuan. Jadi kerana perempuan ini lemah-lembut, baik, maka untuk menjadi jururawat ini kita berikan kepada perempuan. Tetapi perempuan ini bukan semua boleh buat. Ada benda yang dia tidak boleh buat (*Ketawa*).

Satu cerita, Tuan Yang Dipertua, seorang lelaki sakit susah hendak kencing—maaf buang air kecil, ini bukan main-main, maka seorang nurse

terpaksa menjalankan tugasnya mesti pergi dan masukkan wayar kepada benda itu (*Ketawa*). Dan benda itu pula tengok jururawat ini nampak.....

Tuan Yang Dipertua: Masuk getah atau wayar?

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Masuk getah. (*Ketawa*)

Timbalan Yang Dipertua: Bukan wayar, wayar itu tugas doktor.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Jadi, apabila masuk wayar, benda itu marah, Tuan Yang Dipertua (*Ketawa*).

Timbalan Yang Dipertua: Masuk getah, bukan wayar.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Masuk getah, Tuan Yang Dipertua. (*Ketawa*) Apabila dimasukkan getah benda itu marah. Kata jururawat, orang hendak tolong dia, dia marah pula. Jadi dengan cara ini, saya rasa kalau di Singapura atau di negara lain ada menggunakan nurse lelaki ataupun jururawat lelaki, maka kita minta kepada hospital ini mengadakan jururawat lelaki, kerana ada banyak pesakit lelaki tidak begitu selesa dengan rawatan yang diberi oleh jururawat perempuan. Kalau jururawat itu isteri dia lainlah, tetapi jururawat ini bukan muhrimnya. Dari segi Islam pun tidak suruh begitu. Maknanya sebagai untuk menerap nilai-nilai Islam terhadap hospital maka pihak hospital mengadakan jururawat lelaki supaya mereka ini dapat memberi perhatian dan layanan istimewa kepada lelaki. Kalau sakit-sakit yang tidak berapa berat tidak apa jururawat perempuan melayan, tetapi sakit di tempat seperti itu sepatutnya jururawat lelaki ini diadakan.

Selain daripada itu, saya suka lah hendak menyentuh satu peruntukan di dalam Kementerian Perusahaan

Awam iaitulah dari segi LPN. Tuan Yang Dipertua, Kerajaan mengeluarkan subsidi harga padi, maka ada kebaikannya dan ada keburukannya. Baiknya kalau petani itu kaya, banyak tanah dan juga banyak mengeluarkan padi ataupun mereka merupakan peraih atau orang tengah yang membeli dan menjual padi, maka mereka inilah yang akan menerima keuntungan yang baik, yang besar daripada subsidi ataupun yang diadakan oleh Kerajaan.

Jadi bagi saya itu dari segi kebaikan. Dari keburukannya atau kurang baik kalau petani itu miskin, dia buat sawah itu disewa daripada tanah orang kaya ataupun tanahnya tidak banyak, maka mereka ini kadang-kadang untuk mendapatkan subsidi terpaksa menjual padi dan beli beras. Kadang-kadang apabila terlampau banyak jual tidak dapat hendak membeli beras, ini adalah menyebabkan kurang baik sedikit dan kadang-kadang mereka ini tidak dapat menikmati langsung daripada subsidi harga padi. Kalau kita kira 70% daripada petani kita, terutama di Kelantan mereka itu tidak mendapat faedah daripada hasil subsidi harga padi kerana kebanyakan mereka ini membuat sawah hanya untuk makan dan tidak untuk dijual. Dengan adanya subsidi harga padi ini, kilang-kilang padi, Persatuan-persatuan Peladang atau Pertubuhan Peladang dan kilang-kilang padi perseorangan juga mati, tidak dapat berjalan kerana adanya kegiatan penukaran beras dengan padi. Ini dijalankan oleh Jabatan LPN sendiri. Mereka ini bawa beras ke kampung, ambil padi beri beras dan padi itu diambil. Dan ada pula kegiatan perseorangan.

Sekarang kita dapati seludup beras daripada Thailand, ia bawa beras yang putih dan cantik serta panjang ditukarkan dengan padi orang-orang kampung. Banyak penukaran itu saya

tidak dapat menentukan tetapi apabila dia tukar, dia beri beras dan tukar dengan padi, dari segi harga padi itu dia dapat keuntungan dengan mendapat subsidi daripada Kerajaan. Ini satu perbuatan yang tidak sepatutnya dilakukan. Ini saya tidak dapat menentukan tetapi kalau sekiranya LPN ini membawa beras ke kampung menukar untuk mendapatkan padi, saya kira ini sepatutnya tidak dilakukan, ini bukan sahaja untuk mematikan tetapi membunuh terus kilang-kilang padi yang ada dijalankan oleh Pertubuhan Peladang. Kilang padi ini bukan sebuah, satu Pertubuhan Peladang kadang-kadang ada tiga empat buah kilang, jadi terpaksa mati kerana sebulan dapat satu pikul, atau satu metrik tan untuk sebuah kilang padi. Ini merupakan tidak sepatutnya dengan keadaan yang ada.

Sekarang ini pihak LPP atau Pertubuhan Peladang hanya memberi lesen untuk membeli padi dan jual kepada LPN untuk dapatkan subsidi tetapi pihak LPN tidak pernah mengeluarkan lesen untuk membeli padi dan mengilang oleh LPP, dia tidak beri lesen itu. Jadi oleh itu saya minta kepada pihak LPN ini memberi lesen kepada pihak Pertubuhan Peladang membeli padi dan mengilang padi itu. Ini adalah cara-cara subsidi yang patut dijalankan sebagaimana LPN sendiri. Kalau hendak dibeli dan dijual kepada LPN baharu dapat subsidi maka sudah tentulah kilang padi akan mati. Sekarang ini yang berlaku, katalah, kita beli padi di kampung dengan harga kalau jual kepada LPN, LPN beli harga \$38.00 dan diberi subsidi dengan harga \$16.00. Jadi, harga padi satu metrik tan kira-kira dalam \$54.00 tetapi pembelian yang berlaku di kampung-kampung hanya sebanyak kalau satu metrik tan itu di antara \$40.00 hingga \$48.00 sahaja tetapi boleh dijual di tempat LPN lebih kurang dalam

\$54.00. Jadi, kalau kira perbezaan itu terlampau banyak kerugian yang diterima oleh orang kampung dan keuntungan itu diterima oleh orang-orang tengah yang membeli, walaupun ini merupakan usaha mereka, ini juga merupakan penipuan yang berlaku oleh orang-orang tengah bagi memeras penjual-penjual padi kecil-kecilan ini. Jadi dengan sebab itulah saya minta sekali lagi kepada pihak LPN supaya mengeluarkan lesen untuk membeli padi dan juga padi itu boleh dikilangkan dengan harga cara subsidi yang dijalankan oleh LPN itu.

Tuan Yang Dipertua, selain daripada itu, saya suka hendak menyebutkan juga peranan TDC, bukan hendak kaji semula secara sepenuhnya sebagaimana kata wakil dari Kepong, tetapi ialah selaras dengan kehendak negara dan juga kehendak rakyat setempat di samping meninggikan kebudayaan bangsa kita ini. Misalnya, kita tengok satu masa dahulu TDC dijadikan sebagai alat atau tempat pemasaran sesuatu barang yang telah ditonjolkan dalam Parlimen ini juga dan merupakan tempat penjualan hasil kraftangan oleh pihak-pihak tertentu tetapi bukan kraftangan yang dijalankan oleh rakyat jelata di kampung. Apa yang saya hendak tekankan di sini ialah kita lihat daripada iklan-iklan yang dikeluarkan oleh TDC khasnya untuk mereka hendak melancong ke Pantai Timur, tidak sedikit pun iklan-iklan menggambarkan seni budaya Pantai Timur yang kita anggap banyak mempunyai seni budaya patut kita ketengahkan, yang mempunyai beraneka jenis kebudayaan dan hasil daripada tradisional rakyat Melayu yang ada di Kelantan yang selama ini belum pernah dilihat oleh orang-orang luar dan juga oleh orang-orang Barat. Misalnya, kita telah mengadakan suatu Pusat Penerangan Pelancongan di Kelantan yang telah menganjurkan permainan tradisional pada tiap-tiap

minggu yang kita adakan di Gelanggang Seni di Kota Bharu semenjak tahun 1981 tetapi TDC tidak pernah menganjurkan ataupun tidak pernah menonjolkan dalam iklan-iklannya bahawa di sana ada suatu tempat yang menarik untuk pelancong-pelancong ini melihat seni budaya kita yang ada di sebelah Pantai Timur, sekurang-kurangnya dapat menarik mereka itu pergi ke Kelantan dan melihat seni budaya yang belum pernah mereka lihat. Jadi, dengan ini saya rasa kalau TDC ini benar-benar jujur untuk menarik pelancong-pelancong ke Pantai Timur, saya rasa seni budaya ini adalah patut diketengahkan bukan diketengahkan benda-benda macam gambar penyu yang mungkin itu telah diketahui oleh orang ramai di Terengganu banyak penyu, tetapi setengah-setengah tempat yang tidak ditimbulkan seperti ini patut ditimbulkan. Kalau orang yang tahu tidak payah kita timbulkan.

Satu lagi untuk menarik pelancong ke Kelantan sebagaimana yang kita tahu sekarang ini telah wujud satu Lebuhraya Timur Barat daripada Pulau Pinang ke Kelantan. Kerajaan kita telah belanja beribu-ribu ringgit dari segi pelancongan membolehkan pelancong yang datang ke negara ini melalui Pulau Pinang, misalnya dibawa ke Pantai Timur melalui Lebuhraya Timur-Barat ini, sekurang-kurangnya mereka itu dapat datang dan melancong ke negeri Kelantan, ini juga patut diiklankan oleh TDC untuk menarik pelancong yang datang melalui Pulau Pinang kerana lebuhraya ini tidak banyak diketahui oleh pelancong-pelancong yang datang. Dan juga kita tahu

bahawa oleh kerana di negeri Kelantan itu banyak seni budayanya, dengan bahasa Kelantan yang lemah-lembut katanya dengan adanya kemudahan-kemudahan dan perhubungan serta ada makanan-makanan yang lazat, misalnya makanan dengan harga yang murah, kerana Wakil Rakyat dari Batang Padang selalu menikmati makanan-makanan yang murah dan lazat ini di Kelantan, saya rasa boleh tanya beliau bahawa ini merupakan satu makanan ciptaan orang Kelantan semula jadi dan juga keindahan-keindahan di Kelantan yang semula jadi ini patut ditonjolkan kerana kadang-kadang orang pergi ke satu tempat itu kerana hendak makan. Jadi kalau ada makanan seperti saya katakan seperti adanya goreng burung puyuh dengan harga yang murah, dengan cara ini dapat menarik pelancong kita ke Kelantan. Jadi, kalau beginilah dijalankan oleh pihak TDC atau pihak pelancongan, saya rasa negeri Kelantan akan mendapat hasil sedikit dari segi pelancongan ini.

Jadi, dengan itu saya rasa cukuplah ucapan saya dan saya menyokong Peruntukan Tambahan yang dibentang oleh pihak Kerajaan ini dan sepatutnya Peruntukan Tambahan ini akan memberi kebaikan kepada rakyat kita. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang Dipertua: Yang Berhormat Menteri akan menjawab minggu depan. Dewan ditangguhkan sehingga jam 2.30 petang, Isnin, 21hb Mac, 1983.

Dewan ditangguhkan pada pukul 7.00 malam.